

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

Studijní program: 6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

**Likvidace, konkurz a vyrovnání jako formy zániku
podniku**

Liquidation, bankruptcy and composition as the means of closing down of enterprise

DP – PE – KPE – 200194

Vypracoval :	Bc. Kamil Tatarla
Vedoucí práce:	Doc. Ing. Jaroslav Jágr, KPE
Konzultant:	Ing. Jaroslav Fila, správce konkurzní podstaty Tonaso Trading, s. r. o. v likvidaci
Počet stran:	78
Počet příloh:	7
Datum odevzdání:	25. května 2001

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

pro **Kamila T a t a r l u**

obor č. 6208 T Podniková ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 111 / 1998 Sb. o vysokých školách a navazujících předpisů určuje tuto diplomovou práci:

Název tématu: **Likvidace, konkurz a vyrovnání jako formy zániku podniku**

Pokyny pro vypracování:

Shrňte a analyzujte odb. literaturu relevantní pro problematiku likvidace podniku. Analyzujte zánik podniku Tonaso Trading, s. r. o., vyhodnoťte způsob provedení z ekonomického hlediska, porovnejte s likvidací dalších firem. Identifikujte příčiny krizového vývoje, dopad konkurzu na obch. partnery a zaměstnance.

Rozsah grafických prací:

50 - 60 stran textu + nutné přílohy

Rozsah průvodní zprávy:

Seznam odborné literatury:

Krčmář, Z.: Zákon o konkurzu a vyrovnání, úplné znění zákona č. 328/1991 Sb. o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů: Poznámkové vydání s judikaturou k novele č. 105/2000 Sb., účinné k 1.5.2000, IFEC, Praha 2000

Pohl, T.: Konkurz a vyrovnání krok za krokem, Prospektrum, Praha 1998

Schelleová, I.: Konkurz a vyrovnání, Eurounion, s.r.o., Praha 1998

Kotoučová, J. – Raban, P.: Konkurz a vyrovnání, ORAC, Praha 1999

Doucha, R.: Finanční analýza podniku, Ing. Z. Vostrovská-VOX, Praha 1996

The International Insolvency Professionals Directory: Insol, GTI specialist publishers, London 2000

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Jaroslav Jágr

Konzultant: Ing. Jaroslav Fila

Termín zadání diplomové práce: 31.10.2000

Termín odevzdání diplomové práce: 25.5.2001

L.S.

doc. Ing. Ivan Jáč, CSc.
vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Ehleman, CSc.
děkan Hospodářské fakulty

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury pod vedením vedoucího a konzultanta. Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo) a § 35 (o nevýdělečném užití díla k vnitřní potřebě školy).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé práce a prohlašuji, že souhlasím s případným užitím mé práce (prodej, zapůjčení apod.). Jsem si vědom toho, že užití své diplomní práce či poskytnutí licence k jejímu užití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do její skutečné výše).

Po pěti letech si mohu práci vyžádat v Univerzitní knihovně TU v Liberci, kde je uložena, a tím výše uvedená omezení vůči mé osobě končí.

Kamil Tatula

V Liberci dne 20. května 2001

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Doc. Ing. Jaroslavu Jágrovi za metodickou pomoc při vypracování diplomové práce.

Děkuji Ing. Jaroslavu Filovi za poskytnuté materiály a informace. Především bych chtěl ocenit odborné konzultace a čas, který věnoval mé diplomové práci.

RESUMÉ

Cílem diplomové práce bylo podat komplexní přehled cest vedoucích k zániku společnosti. Práce je zaměřena na likvidaci a především konkurzní řízení. Tyto procesy jsou neoddělitelnou součástí tržního mechanismu, jejich správná funkce je nezbytná pro pružné fungování celého hospodářství.

Likvidace i konkurz směřují většinou k zániku podniku, avšak v některých aspektech jsou mezi nimi značné rozdíly, ale i řada podobností. Často se oba procesy navzájem doplňují. Likvidace společnosti slouží k přesunutí zdrojů z neperspektivního oboru podnikání mimosoudní cestou. V některých případech může zachovat produkci podniku, což má pozitivní vliv na zaměstnanost. Snahou likvidace je též předejít konkurzu. Prohlášení konkurzu vede ke zmrazení všech aktivit úpadce, předání jeho pravomocí správci a k záchraně alespoň části zdrojů, která slouží k uspokojení věřitelů. Oba procesy nemohou být zaměňovány, neboť likvidace nemusí nutně souviset s neúspěchem v podnikání, kdežto konkurz je toho důkazem.

K analýze těchto procesů byl použit případ zániku společnosti TONASO TRADING, s. r. o. a doplněn o specifika případu společnosti Aquavita, s. r. o. Z tohoto rozboru vyplynulo, že v průběhu konkurzního řízení dochází k velkým časovým prodávám, které jsou způsobovány značnou přetížeností konkurzních soudů, které vede k dlouhým rozhodovacím lhůtám. Toto časové zpoždění vede k růstu zejména implicitních nákladů věřitelů.

The diploma thesis is focused on a presentation of possible ways to close down a company. The thesis deals with liquidation and especially bankruptcy proceedings. These procedures are integral part of a market mechanism, and the right function of both is necessary for flexible functioning of all economy.

Generally, both the liquidation and bankruptcy proceedings lead up to closing down an enterprise. The processes have many things in common; however, there are some differences between them. These processes often complement each other. Liquidation of a company is instrumental for the transposition of financial sources from a non-perspective business branch without using a court way. In some cases, it is possible to retain the production of the company, which is positive for the employment. The purpose of liquidation is also to avoid a bankruptcy. A bankruptcy order leads to freezing of all the activities of the bankrupt by handing over the authority of the bankrupt to the official receiver, and saving at least a part of the sources, which are used for compounding with the creditors. The processes cannot be confused because the liquidation does not have to be connected with the business failure, but the bankruptcy is a proof of that.

For the analysis of the processes, the case of TONASO TRADING, Ltd. was used. This case was completed with specifics of the case of Aquavita, Ltd. The result of the analysis shows that there are long delays during the bankruptcy proceedings, which are caused by overloading of courts. This leads to postponing of the court's decision. The delay causes a growth of opportunity costs.

OBSAH

1.	ÚVOD.....	10
2.	KRIZOVÝ VÝVOJ V PODNIKU	12
2.1	PŘÍČINY KRIZE.....	12
2.1.1	VNITŘNÍ PŘÍČINY.....	13
2.1.2	VNĚJŠÍ PŘÍČINY.....	14
2.2	DIAGNOSTIKA STAVU PODNIKU	15
3.	ZRUŠENÍ A ZÁNİK PODNIKU	16
4.	LIKVIDACE	18
4.1	POJEM A ÚČEL LIKVIDACE.....	18
4.2	PŘÍČINY LIKVIDACE	18
4.3	LEGISLATIVNÍ VYMEZENÍ LIKVIDACE.....	18
4.4	LIKVIDÁTOR	19
4.4.1	OPRÁVNĚNÍ LIKVIDÁTORA.....	19
4.5	PROCES LIKVIDACE	20
4.5.1	LIKVIDAČNÍ HARMONOGRAM.....	21
4.5.2	ROZPOČET LIKVIDACE.....	21
4.5.3	SOUPIS AKTIV A PASIV	22
4.5.4	PRODEJ MAJETKU.....	23
4.5.5	LIKVIDACE POHLEDÁVEK	23
4.5.6	LIKVIDACE FINANČNÍCH INVESTIC.....	24
4.5.7	LIKVIDACE NÍM A ZÁVAZKŮ.....	24
4.5.8	ZRUŠENÍ SMLUV S DODAVATELI A ODBĚRATELI	24
4.5.9	PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY V LIKVIDOVANÉ SPOLEČNOSTI.....	24
4.5.10	FINANCOVÁNÍ LIKVIDACE SPOLEČNOSTI.....	25
4.6	SKONČENÍ LIKVIDACE A ZÁNİK SPOLEČNOSTI	27
5.	KONKURZNÍ ŘÍZENÍ.....	28
5.1	CHARAKTERISTIKA KONKURZNÍHO ŘÍZENÍ	28
5.2	PŘEDPOKLADY PROHLÁŠENÍ KONKURZU	28
5.3	SUBJEKTY KONKURZNÍHO ŘÍZENÍ, KONKURZNÍ SOUD, SPRÁVCE PODSTATY A PŘEDBĚŽNÝ SPRÁVCE	29
5.3.1	KONKURZNÍ VĚRITELÉ.....	29
5.3.2	VĚRITELSKÉ ORGÁNY.....	30
5.3.3	ÚPADCE	31
5.3.4	KONKURZNÍ SOUD	31
5.3.5	SPRÁVCE KONKURZNÍ PODSTATY	31
5.3.6	PŘEDBĚŽNÝ SPRÁVCE.....	32
5.4	PRŮBĚH KONKURZNÍHO ŘÍZENÍ.....	32
5.4.1	PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ – NÁVRH NA PROHLÁŠENÍ KONKURZU	33
5.4.2	OCHRANNÁ LHŮTA.....	34

5.4.3	PROHLÁŠENÍ KONKURZU A JEHO ÚČINKY.....	35
5.4.4	NEÚČINNOST PRÁVNÍCH ÚKONŮ A PRÁVO ODPOROVATELNOSTI.....	36
5.4.5	PŘIHLÁŠKY VĚRITELŮ.....	36
5.4.6	PŘEZKUMNÉ JEDNÁNÍ	37
5.4.7	ZJIŠŤOVÁNÍ KONKURZNÍ PODSTATY.....	38
5.4.8	ZPENĚŽENÍ KONKURZNÍ PODSTATY.....	38
5.4.9	USPOKOJENÍ POHLEDÁVEK A ROZVRH VÝTĚŽKU.....	39
5.4.10	NUCENÉ VYROVNÁNÍ.....	39
5.4.11	ZRUŠENÍ KONKURZU.....	40
5.5	VYROVNÁNÍ.....	40
5.6	VZTAH KONKURZU A LIKVIDACE	41
6.	DAŇOVÉ SOUVISLOSTI LIKVIDACE, KONKURZU A VYROVNÁNÍ.....	42
6.1	DAŇOVÉ SOUVISLOSTI LIKVIDACE	42
6.2	DAŇOVÉ SOUVISLOSTI KONKURZU	42
7.	ÚČETNÍ SOUVISLOSTI LIKVIDACE, KONKURZU A VYROVNÁNÍ.....	44
7.1	LIKVIDACE	44
7.2	ÚČETNÍ SOUVISLOSTI KONKURZU	45
8.	ZÁNİK TONASA TRADING, S. R. O.....	46
8.1	TONASO, A. S.	46
8.2	TONASO TRADING, S. R. O. V LIKVIDACI.....	48
8.2.1	TONASO TRADING V OBDOBÍ OD ZALOŽENÍ (1. 1. 1993) DO VSTUPU DO LIKVIDACE (23. 1. 1995)	48
8.2.2	ROZHODNUTÍ O LIKVIDACI.....	52
8.2.3	PŘÍČINY VZNIKU KRIZOVÉ SITUACE TONASA TRADING	53
8.2.4	LIKVIDACE	54
8.3	PROHLÁŠENÍ KONKURZU	55
8.3.1	PŘIHLÁŠKY VĚRITELŮ A PŘEZKUMNÉ JEDNÁNÍ.....	59
8.3.1.1	Nájemné účtované Tonasem, a. s.....	60
8.3.2	PRODEJ MAJETKU.....	60
8.3.2.1	Incidenční žaloba.....	61
8.3.3	ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA A NÁVRH NA ROZVRHOVÉ USNESENÍ.....	62
8.3.4	ODMĚNA SPRÁVCE KONKURZNÍ PODSTATY A LIKVIDÁTORA.....	63
8.3.5	SCHŮZE VĚRITELSKÉHO VÝBORU A PODÁNÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY.....	65
8.3.6	PRODEJ NEMOVITOSTI V PRŮBĚHU KONKURZU NA PŘÍKLADU ÚPADKU SPOLEČNOSTI AQUAVITA, S. R. O.	65
8.4	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKU KONKURZU	66
8.4.1	PŘÍČINY POMALÉHO PRŮBĚHU KONKURZNÍHO ŘÍZENÍ.....	70
8.5	LIKVIDACE VERSUS KONKURZNÍ ŘÍZENÍ.....	73
9.	ZÁVĚR	74

SEZNAM ZKRATEK

a. s. - akciová společnost
DHIM – drobný hmotný investiční majetek
DPH - daň z přidané hodnoty
GmbH - společnost s ručením omezeným (německé označení)
HIM - hmotný investiční majetek
k. s. - komanditní společnost
KS ÚL - Krajský soud v Ústí nad Labem
MTZ - materiálově technické zabezpečení
NIM - nehmotný investiční majetek
ObchZ - obchodní zákoník
OS - okresní soud
s. r. o. - společnost s ručením omezeným
v. o. s - veřejná obchodní společnost
VZP ÚL - Všeobecná zdravotní pojišťovna v Ústí nad Labem
ZDP - zákon o dani z příjmu
ZKV - zákon o konkurzu a vyrovnání
ZP - zákoník práce
ZSDP - zákon o správě daní a poplatků
ZÚ - zákon o účetnictví
ŽZ - živnostenský zákon

1. ÚVOD

Zánik podniku je přirozenou součástí každé standardně fungující ekonomiky. V tržním prostředí společnosti zanikají, aby vytvořily prostor a uvolnily zdroje pro další možnost podnikání. Tato obnova hospodářských subjektů by měla sloužit k jejich kvalitativnímu růstu a tedy i ke zlepšení celého ekonomického prostředí.

Téměř všechny ekonomické subjekty (od domácností až po stát) disponují jak vlastními, tak cizími zdroji. Aby se především cizí zdroje zanikajících podniků nerozplynuly do prázdna, ale sloužily dále k vytváření hodnot, je nutné proces zrušení společnosti regulovat.

Zrušení podniku předchází zpravidla krize, jejíž původ může pocházet jak z vnitřního prostředí organizace, tak i z vnějšího okolí. Většinou však působí tyto interní a externí faktory současně.

Cílem regulace je minimalizovat dopady krize jednoho podniku a zabránit jejímu přenosu na jeho okolí. K tomuto účelu byly vytvořeny instituty likvidace, konkurzu a vyrovnání.

Likvidace obchodní společnosti, která je provedena včas, tedy ve stavu, kdy aktiva jsou vyšší než pasiva, může zabránit vyhlášení konkurzu, nesnižuje hodnotu pohledávek ostatních společností a věřitelů, zabraňuje druhotné platební neschopnosti apod. V některých případech může činnost podniku i zachovat, což má pozitivní vliv na zaměstnanost, a tím snižuje negativní dopady na zaměstnance.

V případě konkurzu a vyrovnání se krize podniku zpravidla dostává do fáze, kdy již není možné zabránit negativnímu dopadu na okolí, ale je možné následky úpadku snížit. K této eliminaci vnějšího dopadu krize mají sloužit instituty nuceného vyrovnání a vyrovnání, avšak v současné době nejsou příliš využívány.

Jelikož procesy vyrovnání a nuceného vyrovnání nevedou k zániku podniku, ale slouží k jeho vyvedení z krize, věnuji se jim v následujícím textu pouze informativně.

Ve své práci se zaměřuji hlavně na procesy vedoucí ke zrušení společnosti. Podávám komplexní přehled všech cest vedoucích k zániku podniku. Hlavní pozornost pak věnuji likvidaci a konkurznímu řízení.

Proces řešení úpadku podrobuji v praktické části hlubší analýze a porovnávám jej s likvidací, jejíž problematiku jsem řešil ve své bakalářské práci¹.

Oba procesy mají mnoho společného, avšak zásadně se liší stupněm legislativní regulace a rozhodovacími pravomocemi hlavních protagonistů, likvidátora a správce konkurzní podstaty.

Legislativní opora likvidace se nachází v obchodním zákoníku, zákon o konkurzu a vyrovnání vymezuje úpadkové řízení. Obou institutů se pak dotýkají další zákonné normy, jako je občanský zákoník, živnostenský zákon, zákon o účetnictví, zákon o správě daní a poplatků, zákon o dani z příjmu, zákoník práce a další zákony a právní předpisy. Orientace ve všech výše uvedených normách je v současném období „legislativní smršť“, kdy prochází nebo prošli novelizací téměř všechny zákony, velice náročná. V textu upozorňuji na zásadní změny týkající se tématu.

Potřeba řešit ekonomické a právní otázky klade na likvidátora a správce vysoké kvalifikační nároky. Z tohoto důvodu mají tyto klíčové postavy převážně ekonomické a právní vzdělání. V tomto ohledu se

¹ Tatarla, K. – Zánik a likvidace obchodní společnosti (Bakalářská práce), Ústí nad Labem 1999, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta sociálně ekonomická.

nelišíme od celosvětového trendu, kde podle globálního výzkumu organizace správců majetku INSOL má 51 % respondentů ekonomické vzdělání a 38 % právní kvalifikaci².

Analýzu a zhodnocení konkurzního řízení provádím na případu společnosti TONASO TRADING, s. r. o. v likvidaci. Celou šíři problematiky pak dokresluji kauzou společnosti Aquavita, s. r. o. v likvidaci.

² INSOL international's 1999-2000 global marketplace survey, INSOL, GTI specialist publishers, London 2000

2. KRIZOVÝ VÝVOJ V PODNIKU

Nejen české podniky jsou na počátku nového tisíciletí vystaveny stále většímu množství rizik, které vyplývají z rozšiřující se globalizace, výrazného převisu nabídky nad poptávkou, technologického pokroku, přesunu výroby do oblastí s levnou pracovní silou, vysoké provázanosti ekonomik, ekologických požadavků na výrobu apod. Takto dynamicky rozvíjející se prostředí vyžaduje výkonné a flexibilní podniky, které budou schopny čelit krizím, které zákonitě musí potkat každý podnik. Nepřipravené společnosti nemají z výše uvedených důvodů šanci krizi ustát.

Krizi podniku lze vymezit jako "takové stadium jeho života, kdy po delší časové období dochází k nepříznivému vývoji jeho výkonnostního potenciálu, což má za následek radikální snížení objemu tržeb, pokles čistého obchodního jmění, snížení likvidity, čímž je bezprostředně ohrožena jeho další existence v případě, že tento vývoj bude pokračovat."³ Krizi lze ovšem chápat i v obecnější rovině jako "situaci, v níž je významným způsobem narušena rovnováha mezi podnikatelskými charakteristikami firmy (posláním, filozofií, hodnotami, cíli, stylem) na jedné straně a postojem podnikatelského prostředí k firmě (nároky, možnosti) na straně druhé."⁴

Z obou definic vyplývá, že krize nastává v případě, kdy se nabídka podniku nestřetne s poptávkou, tedy v momentě, kdy společnost není schopna uspokojovat potřeby svých zákazníků a plnit své závazky.

Jak je již výše naznačeno, prvním signálem negativního trendu bývá problém s hotovostí podniku způsobenou poklesem odbytu. Tento stav vyvolává potřebu nových úvěrů, které zákonitě zatěžují podnik růstem nákladových úroků. Růst zadlužení zhoršuje postavení společnosti vůči svým věřitelům. Banky už nejsou ochotny poskytovat další úvěry, dodavatelé omezují zásobování podniku. Závazky přestávají být placeny ve lhůtě splatnosti. Snižují se výkony podniku, které vedou k dalšímu poklesu tržeb. Podnik se dostává do ztráty.

Podnik musí tento stav nějakým způsobem řešit. Prvním krokem bývá identifikace příčin krizového vývoje.

2.1 Příčiny krize

Příčiny krize lze rozdělit do dvou základních skupin:

1. Vnitřní – ovlivnitelné ze strany podniku. K nejrizikovějším příčinám patří ztráta trhů, růst podniku, nepřizpůsobení se novým podmínkám, podcenění nevýrazných rizik, špatný management, nedostatek kvalitních lidských zdrojů, rozpor zájmů vlastníků a další.
2. Vnější – těžko ovlivnitelné. Jedná se o příčiny politické, ekonomické, finanční, měnové, legislativní a daňové, sociální a další.

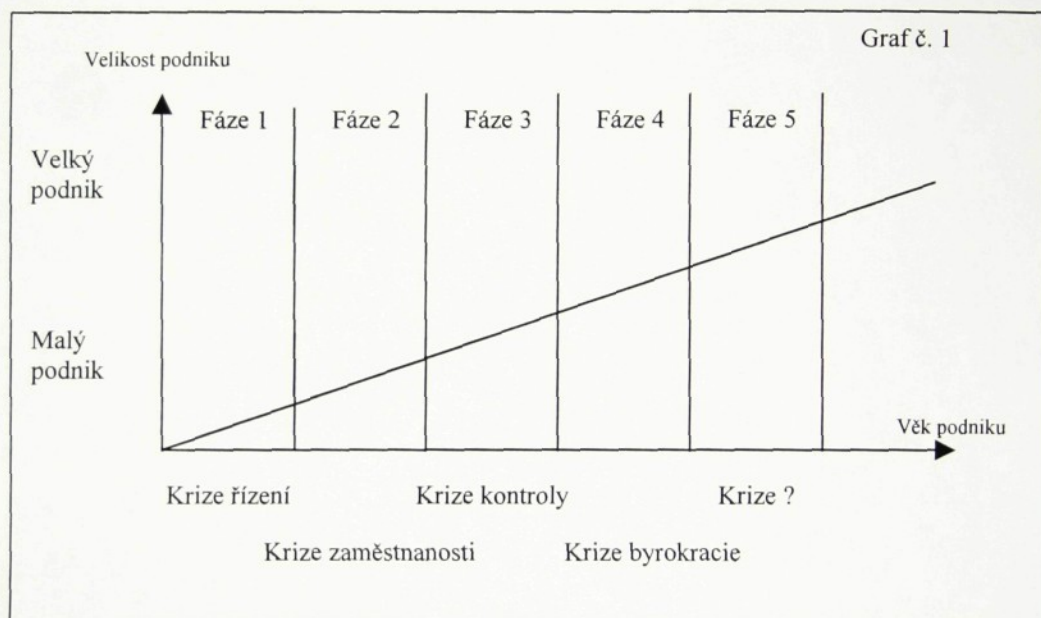
³ Synek, M.: Podniková ekonomika, C. H. Beck, Praha, 1999, str. 98

⁴ Umlaufová, M., Pfeifer, L.: Prevence a řízení podnikatelské krize v aktuálním českém hospodářském prostředí, Victoria publishing, a. s., Praha, 1995, str. 14

2.1.1 Vnitřní příčiny

Ztráta trhů. Ztráta trhů bývá způsobena několika faktory. Jedním z nich je pokles kvality produkce, zánik původních odbytových kanálů a neschopnost zajistit nové distribuční cesty, podcenění či úplná absence marketingu, neschopnost přizpůsobit se novým požadavkům zákazníků.

Růst podniku. Ačkoli se to na první pohled nezdá, rychlý růst podniku s sebou přináší několik rizik, které mohou způsobit krizi. Názorně je krize růstu podniku vidět na grafu H. Grosiera⁵.

Příčiny krize v závislosti na velikosti a době trvání podniku jsou definovány v pěti vývojových fázích. V 1. fázi se jedná o krizi řízení. Společnost zpravidla vede její majitel a zakladatel v jedné osobě. S růstem podniku se současně rozrůstají i jednotlivé aktivity. Majitel, který byl do této doby schopen řídit firmu na základě svých zkušeností, má potřebu získat nové znalosti z oblasti řízení, popřípadě najmout „profesionálního“ manažera. Další kritická fáze nastává s přijímáním většího množství nových zaměstnanců, kteří se pomalu sžívají s firemní kulturou. Ve třetí fázi je podnik již tak velký, že majitelé-manažeři musí delegovat část svých pravomocí na své zaměstnance. Delegování pravomocí, resp. růst administrativy způsobuje krizi byrokracie, kdy vedení ve snaze zajistit řád v podniku vyžaduje vše na „papíře“. Tato fáze krize vede zpravidla k racionalizaci organizační struktury, k týmovému systému řízení. Krize v páté fázi již není přímo jmenována, ale předpokládá se, že se jedná o krizi psychického zatížení zaměstnanců, která vzniká s narůstajícím stresem a absencí kvalitního odpočinku.⁶

⁵ Synek, M, Podniková ekonomika, C. H. Beck, Praha, 1999, str. 98

⁶ Dle přednášky Doc. Ing. J. Sixty, CSc – Vybrané statě z managementu, 8. semestr, 2000

Nepřízpůsobení se novým podmínkám. Tato krize je zpravidla spojena v setrvání starých návyků řízení, způsobu práce a neochotě změnit podnikovou kulturu dle požadavků moderní doby.

Podcenění nevýrazných rizik. Zde se jedná o kombinaci působení slabých stránek společnosti a hrozeb okolí, jejichž společné působení uvede podnik do krize.

Špatný management. Důvodem ztrátového hospodaření podniku bývá často špatný management (podle M. Synka je nejčastější příčinou krize, viz tabulka č. 1). Chyby v řízení a v investičním rozhodování způsobují nízkou efektivitu provozu, nadbytečná a nevyužitá aktiva, nedostatečné fondy na obnovu strojů a zařízení a jejich údržbu.

Tabulka č. 1

Příčiny krizí ⁷	
Manažerská neschopnost	63%
Nedostatek zkušeností	26%
Pochyby akcionářů	8%
Zanedbání povinností a podvody	2%
Ostatní	1%

Nedostatek kvalitních lidských zdrojů. Ztráty kvalifikovaných a zkušených zaměstnanců, za které se nedaří najít rovnocenné náhrady, jsou způsobeny zpravidla absencí kvalitního personálního managementu.

Rozpor zájmů společníků, partnerů. Každý podnik by měl mít jasně stanoven strategický cíl a definovanou politiku, kterou by měli všichni společníci respektovat. Dojde-li k názorovému rozporu ohledně strategické vize, není možné podnik dále úspěšně vést.

2.1.2 Vnější příčiny

Politické faktory. Rozhodnutí o hospodářských sankcích vůči třetím zemím s sebou přináší nemalé odbytové či dodavatelské problémy, které podnik bez vnější pomoci (stát, mezinárodní organizace apod.) nemusí překonat.

Ekonomické faktory. Ekonomické příčiny krizi vycházejí z negativních fází hospodářského cyklu, otřesů mezinárodních trhů, z vysoké provázanosti ekonomik (Teorém lokomotivy, Importovaná inflace).

Finanční faktory. Politika centrální banky, vývoj burzovních indexů, inflace apod. patří mezi příčiny, které pravidelně vyvolávají krizi financování podniků.

Měnové faktory. Apresiasi či depreciace měny dnes ovlivňuje téměř všechny podniky, ale nejsilnější riziko pociťují pochopitelně podniky zaměřené na zahraniční obchod.

Legislativní a daňové faktory. Nejen legislativní a daňové faktory, ale i cla, překážky mezinárodního obchodu, ekologické požadavky apod. nelze z hlediska managementu podceňovat.

⁷ Synek, M., *Ekonomika a řízení podniku: učební texty pro inženýrské studium Podniková ekonomika*, VŠE, Praha, 1997

Sociální faktory. Imobilita ekonomicky aktivního obyvatelstva, zaměstnávání ilegálních pracovníků, diskriminace žen mohou vyvolat v podniku krizi lidských zdrojů, která je popsána výše.

2.2 Diagnostika stavu podniku

Rozhodnutí, zda podnik zrušit či sanovat, by měla předcházet analýza příčin krize. Poznání, zda je podnik životaschopný či nikoli, vyžaduje podrobnou ekonomickou analýzu. Podnik by měl minimálně provést finanční analýzu, analýzu objemu výroby, tržeb, rozdělení hospodářského výsledku, výrobního procesu, vlastních výrobků, postavení podniku na trhu a jeho okolí. Výsledky jednotlivých rozborů by měly vyústit ve SWOT analýzu, na jejímž základě by měly kompetentní osoby rozhodnout o další budoucnosti.

Sanace je jednou z možností východiska z krize. Podnik může být ozdravován ze svých vnitřních zdrojů (rozpouštění rezerv, snížení základního jmění apod.) nebo s vnější pomocí (vstup strategického partnera, vládní pomoc apod.).

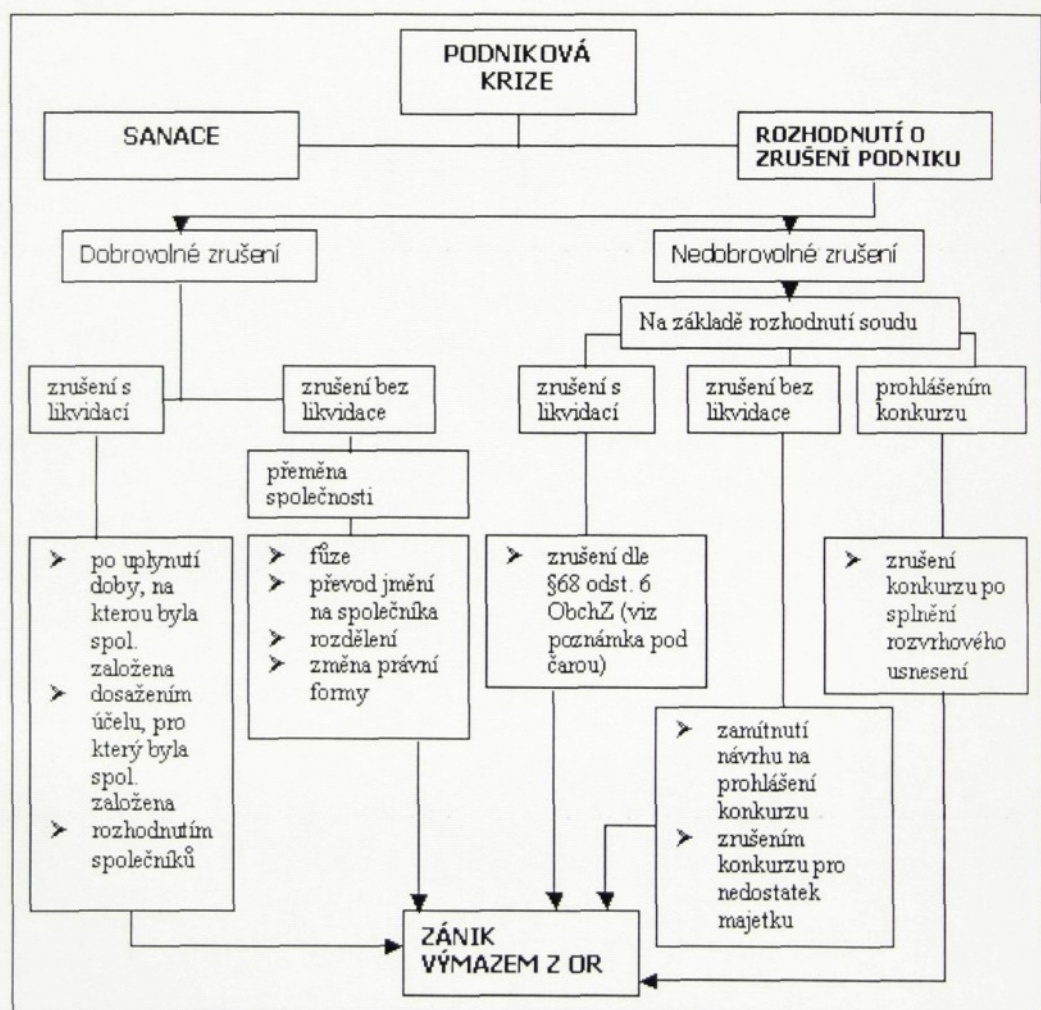
Dalším východiskem z krize je zrušení společnosti a její zánik.

3. ZRUŠENÍ A ZÁNÍK PODNIKU

K zániku podniku, respektive obchodní společnosti, družstva, dochází výmazem z obchodního rejstříku⁸. V širším smyslu představuje zánik podniku určitý proces. Tento proces však není zvláště u některých způsobů zániku záležitostí krátkodobou. V našich legislativních podmínkách může trvat i několik let.

V následujícím schématu podávám přehled jednotlivých cest zrušení podniku. Jako prvotní impuls ke zrušení podniku uvádím jeho kritický stav, jelikož je to nejčastější důvod zrušení. Avšak krize podniku nemusí být vždy příčinou jeho zrušení. Podnik může být zrušen i ze snahy vlastníků krizi předejít nebo z prosté neochoty dále podnikat.

Schéma č. 1

⁸ § 68 odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů, (dále ObchZ.).
§ 254 odst. 1 ObchZ

Zánik podniku chápaný jako proces vyžaduje několik postupných kroků, a to:

a) v případě zrušení obchodní společnosti bez likvidace:

- rozhodnutí o zrušení společnosti,
- výmaz z obchodního rejstříku.

V případě zrušení podniku přeměnou společnosti⁹ nedochází zpravidla k ukončení činnosti, ale celý majetek podniku a předmět podnikání přechází na právního nástupce.

b) v případě zrušení společnosti s likvidací:

- rozhodnutí o zrušení společnosti,
- likvidace,
- výmaz z obchodního rejstříku.

K likvidaci obchodní společnosti dochází, jestliže byla společnost zrušena a její majetek nepřechází na právního nástupce, popř. zákon nestanoví jiný způsob vypořádání jejího jmění. K likvidaci dochází též rozhodnutím soudu.¹⁰ Likvidací se rozumí zákonem upravený postup, při němž dochází k vyrovnání majetkových vztahů zrušené obchodní společnosti.

c) v případě prohlášení konkurzu

- návrh na prohlášení konkurzu,
- prohlášení konkurzu usnesením soudu,
- konkurzní řízení,
- zrušení konkurzu,
- výmaz z obchodního rejstříku.

V případě nuceného vyrovnání či vyrovnání nedochází ke zrušení společnosti a následnému výmazu z obchodního rejstříku.

Proces zrušení a zániku společnosti vyvolaný na základě hospodářské krize podniku má dopad na vnitřní i vnější okolí podniku. Z tohoto důvodu byl po vzoru ostatních tržních ekonomik vytvořen v našem právním systému institut likvidace, konkurzu a vyrovnání, aby zmírnil a reguloval dopady tohoto jevu.

⁹ § 69 ObchZ

¹⁰ § 68 odst. 6 ObchZ

- se jedná o tzv. spící společnost, tzn. že v posledních dvou letech se nekonala valná hromada, nebyly zvoleny orgány společnosti, kterým skončilo funkční období před více než dvěma lety, společnost po dobu delší než dva roky neprovozuje žádnou činnost. Ke zrušení společnosti stačí naplnění jednoho z uvedených znaků.
- společnost přijde o oprávnění k podnikatelské činnosti, tzn. odejmutím živnostenského oprávnění,
- zaniknou předpoklady zákonem vyžadované pro vznik společnosti nebo založením, splynutím či sloučením společnosti byl porušen zákon, např. poklesem základního jmění nebo počtem společníků.
- společnost nevytváří rezervní fond, u společností s ručením omezeným a akciových společností,
- společnost porušuje ustanovení § 56 odst. 3, toto ustanovení se týká činnosti fyzických osob vymezené podle zvláštních předpisů (zákon o advokacii, zákon o patentových zástupcích apod.),
- společnost neplní rozhodnutí Úřadu pro ochranu hosp. soutěže, např. zneužívá monopolního nebo dominantního postavení na trhu daného zboží.

4. LIKVIDACE

4.1 Pojem a účel likvidace

Likvidace je způsob mimosoudního vypořádání majetkových poměrů zrušené obchodní společnosti (družstva, státního podniku) bez právního nástupce. Likvidace je nezbytnou součástí procesu vedoucího k zániku společnosti, je etapou srovnatelnou s fází mezi založením a vznikem společnosti. V období probíhající likvidace je zachována právní subjektivita obchodní společnosti, avšak tato osoba má už jenom ukončit svoji činnost.

Likvidace tedy zahrnuje komplex právních, ale i administrativních a ekonomických úkonů směřujících k rozprodeji majetku společnosti, jeho převod na peněžní prostředky, vypořádání závazků a rozdělení likvidačního zůstatku mezi společníky (družstevníky, akcionáře). Účelem likvidace je minimalizovat negativní následky ukončení činnosti pro vlastníky kapitálu, zákazníky, stát.

Výsledkem likvidace po uspokojení věřitelů je likvidační zůstatek. Způsob naložení s likvidačním zůstatkem souvisí s mechanismem vzniku společnosti – tak jako se poskytují vklady do společnosti, v závěru likvidace dochází k rozdělení likvidačního zůstatku.

4.2 Příčiny likvidace

Likvidace je důsledkem rozhodnutí o zrušení obchodní společnosti bez právního nástupce, které může nastat z výše uvedených obecných důvodů (viz. kapitola 3).

Vedle dříve uvedených důvodů ke zrušení obchodní společnosti mají některé právní formy podnikání ještě zvláštní ustanovení vymezená obchodním zákoníkem.

Hlavní příčinou pro to, aby se přistoupilo k likvidaci, je snaha předejít úpadku, avšak za podmínky, že je stále ještě možno uhradit závazky věřitelům zpeněžením majetku jak nemovitého, tak i movitého, přičemž lze reálně předpokládat uchování části efektivních činností a dalších hodnot. Další závažnou příčinou likvidace mohou být i nepřekonatelné rozpory mezi společníky apod. (viz. 2.1).

4.3 Legislativní vymezení likvidace

Proces likvidace je vymezen v Obchodním zákoníku, který prošel výraznou novelizací s účinností od 1. ledna 2001. Novelizována byla i ustanovení týkající se likvidace podniku.

Zápis likvidace do obchodního rejstříku

Vstup do likvidace patří mezi skutečnosti, jejichž publicita musí být zabezpečena v zájmu ochrany třetích osob, popř. i společníků. Proto je stanovena povinnost zapsat vstup do likvidace do obchodního rejstříku. „*Po dobu likvidace se užívá firma společnosti s dovětkem „v likvidaci“.*”¹¹

¹¹ § 70 odst. 2 ObchZ.

Návrh na zápis likvidace do obchodního rejstříku podává statutární orgán, který je podle společenské smlouvy a zápisu v obchodním rejstříku k takovému úkonu oprávněn. Spolunavrhovatelem může být i společnost jmenovaný likvidátor. Tento návrh je nutné doložit:

- rozhodnutím o zrušení společnosti,
- jmenováním likvidátora,
- prohlášením likvidátora o způsobu jednání jménem společnosti v likvidaci.

Zápis je proveden ke dni vydání usnesení a zápisy v obchodním rejstříku se **opakovaně** zveřejňují v Obchodním věstníku (změna obchodního jména, jméno a adresa likvidátora).

Publicitu vstupu společnosti do likvidace musí likvidátor posílit oznámením této události všem známým věřitelům, kteří musí přihlásit své pohledávky, popřípadě jiná práva ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce.¹²

Zápisem likvidace společnosti do obchodního rejstříku přechází působnost statutárního orgánu jednat jménem společnosti na likvidátora zapsaného v obchodním rejstříku..¹³

4.4 Likvidátor

Vzhledem k tomu, že likvidace je mimosoudním vypořádáním majetkových poměrů zrušené obchodní společnosti, jmenuje likvidátora zpravidla statutární orgán společnosti. Dále jej však může jmenovat krajský soud, není-li likvidátor jmenován bez zbytečného odkladu, nebo rozhodl-li sám o zrušení společnosti. Likvidátorem může být pouze fyzická osoba.¹⁴

Funkce likvidátora by měla být svěřena vysoce erudovaným odborníkům se zkušeností v řídicí práci, ovládajícím všechny podnikové ekonomické disciplíny, znalým funkcí, které společnost plnila, ochotným nést jistá rizika. Likvidátor by měl mít všechny vlastnosti dobrého manažera (např. umění jednat s lidmi, schopnost týmové práce apod.) .

4.4.1 Oprávnění likvidátora

Likvidátor má postavení statutárního orgánu společnosti (jedná jménem společnosti, zastupuje společnost před soudy a jinými orgány), avšak jeho jednatelské oprávnění je omezeno jen na úkony směřující k likvidaci společnosti.

Likvidátor je v procesu likvidace povinen především:

- soustředit peněžní prostředky,
- dokončit běžné záležitosti v oblasti pracovněprávní, sociálního zabezpečení, nemocenského pojištění, mzdové, účetní, občanskoprávní, administrativně právní apod.,
- vypořádat odvody, daně a poplatky apod.,
- vypořádat závazky a pohledávky,

¹² § 73 ObchZ.

¹³ § 70 odst. 3 ObchZ.

¹⁴ § 71 odst. 1 a 2 ObchZ.

- zpeněžit majetek podniku nejehospodárnějším a nejrychlejším způsobem,
- podávat požadovaná hlášení o stavu likvidace vedení společnosti. Ta by měla obsahovat rozvahu, příjmy a výdaje, postup uspokojování věřitelů, popis forem prodeje. Ve zprávě se upozorní na výsledky realizace jednotlivých likvidačních opatření a na případná hrozící rizika.

Pravomoc likvidátora je vůči třetím osobám neomezená, avšak uvnitř společnosti může být jeho pravomoc omezena, neboť je povinen řídit se u v. o. s. a k. s. jednomyslnými pokyny společníků, u a. s. a s. r. o. pokyny udělenými valnou hromadou, resp. vrcholovým vedením.

Likvidátoři **nejsou** oprávněni:

- jmenovat prokuristu,
- měnit sídlo společnosti,
- žádat od společníků k úhradě schodku příplatky nad rámec společenské smlouvy.

Likvidátoři **odpovídají**:

- za škody způsobené překročením svých pravomocí,
- za škody způsobené malou péčí o likvidaci.

Za výkon své působnosti odpovídají likvidátoři stejným způsobem jako členové statutárních orgánů.¹⁵ V případě, že je statutárním orgánem ve spol. s r. o. jednatel, který není společníkem, ručí do výše 4,5 násobku platu.

4.5 Proces likvidace

Po formálních úkonech, které jsou vymezeny zákonem, začíná vlastní proces likvidace v „terénu“ práci likvidátora, který:

- musí důkladně poznat výchozí stav společnosti, kterou likviduje, a to po všech stránkách, tj. ekonomické, obchodní, výrobní, technické, personální, organizační.
- stanoví klíčové oblasti procesu likvidace podle rozsahu majetku a jeho struktury (HIM, NIM, FIM, pohledávky, zásoby) z důvodu odlišného přístupu k jednotlivým složkám majetku. Z tohoto vyplynou dílčí cíle likvidace a způsob vypořádání majetku.
- na základě ekonomické náročnosti určí organizační strukturu likvidované společnosti, tzn. funkční místa a přiřadí činnosti jednotlivým funkčním místům pro proces likvidace a vyhledá schopné pracovníky, kteří budou tato místa zastávat a budou oprávněni nadále vystupovat jménem likvidovaného subjektu mimo něj, tzn. ve vnějších vztazích (účetní, skladník).
- může vybrat a jmenovat externí členy likvidačního týmu, kteří mají poradní úlohu při vypracování odborných posudků či návrhů, jsou poradním orgánem při oceňování majetku, inventarizaci apod. (advokát, odhadce).

¹⁵ § 71 odst. 5 ObchZ.

- vypracuje likvidační projekt, tedy jakousi „negaci“ business plánu. Metodologie likvidačního projektu nebyla zatím rozpracována a ani ji nestanoví zatím žádný právní předpis. Z tohoto důvodu je kvalita projektu bezprostředně závislá na individuálním přístupu likvidátora. Proto jsou likvidační projekty značně odlišné. Obsah likvidačního projektu zejména tvoří rozhodnutí zakladatele o likvidaci společnosti, jmenování likvidátora, údaje o likvidátorovi (likvidačním týmu) a **zásady odměňování**, které určí orgán, který likvidátora jmenoval, **zásady likvidace společnosti, likvidační harmonogram**, (viz. 4.5.1), **rozpočet likvidace**, (viz. 4.5.2).

- ustanoví orgán řízení likvidace (zpravidla u rozsáhlých likvidací). Tím může být např. rada likvidátora, v čele které stojí likvidátor (likvidátoři) a členy jsou podle subjektů řízení jednotliví pracovníci. Rada posuzuje výsledky plnění likvidačního projektu v jeho ekonomickém vyjádření (zejména v rozpočtu likvidace), napomáhá odstranit překážky zjištěné v procesu realizace projektu a rozpočtech, doplňuje projekt, event. rozpočty, pokud se změnily podmínky likvidace. Ekonomicky zhodnotí likvidační projekt, představující rozpočet likvidace. Posoudí celkový výsledek procesu likvidace vypracovaný na základě soupisu aktiv a pasiv, prodejnost majetku a rozpočet výdajů spojených s likvidací.

4.5.1 Likvidační harmonogram

Likvidační harmonogram tvoří jádro likvidačního projektu a je jeho nejvýznamnější součástí. Vymezí se zde jednotlivé činnosti směřující k likvidaci, způsoby jejich realizace, lhůty, ve kterých se uskuteční a kdo odpovídá za plnění (viz příloha č. 1).

Dále zde musí být určeno, jakým způsobem bude likvidace probíhat, např. zajištění ochrany i ostrahy objektů, personální agenda, ukončení pracovních poměrů, určení výše částky odstupného, prodej základních prostředků a předmětů postupné spotřeby a nemovitého majetku, přehled o provedených technických revizích, právní agenda, stížnosti, reklamace, oznámení, archivace písemností.

4.5.2 Rozpočet likvidace

Rozpočet představuje důležitý podklad financování likvidace společnosti. Dává přehled o očekávaných nákladech a výnosech procesu likvidace, o toku hotovostí a o konečném výsledku tohoto procesu.

K sestavení se využívá rozvahy zhotovené při mimořádné účetní závěrce, seznamu aktiv a pasiv, plánu dokončení nevyřízených obchodů, rozboru prodejnosti složek majetku a splácení závazků, které sestaví likvidátor ke dni vstupu společnosti do likvidace. Ten je dále povinen zaslat přehled o jmění společnosti každému společníku, který o to požádá.¹⁶

Struktura rozpočtu likvidace:

ROZVAHA – je zde oceněn majetek a zdroje dle zákona o účetnictví,¹⁷

¹⁶ § 74 odst. 2 ObchZ.

¹⁷ § 24 zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů (dále ZÚ)

SOUPIS AKTIV A PASIV – jedná se o neúčtní písemnost, doplňuje majetek o výsledek inventury a zohledňuje ocenění majetku v prodejních cenách,

ROZPOČET NÁKLADŮ A VÝNOSŮ – skládá se ze tří částí:

1) Z rozpočtu nákladů a výnosů z běžné činnosti spojené s dokončením dříve uzavřených obchodů. Dává přehled o předpokládaném výsledku této činnosti a může sloužit i pro rozhodování o způsobech, jakými se tyto dříve uzavřené smlouvy vyřídí.

2) Z rozpočtu hospodářského výsledku dosaženého při prodeji jednotlivých složek majetku. Dává přehled o tom, za jaké tržní ceny se prodej majetku uskuteční.

3) Z rozpočtu nákladů na činnost likvidačního týmu. Poslouží i k posouzení, zda náklady budou kryty příjmy, což je předpokladem toho, aby likvidace mohla být zahájena.

ROZPOČET VÝTĚŽKU Z PRODEJE – účelem je zjistit očekávaný výtěžek z prodejů a jeho porovnání se závazky a očekávaný výsledek likvidace. U likvidačního výsledku mohou nastat tyto tři situace:

Výtěžek bude nižší než závazky. Společnost je předlužena a je nutno vyhlásit konkurz (společníci ztrácejí vložené prostředky, na ztrátě se podílejí i věřitelé).

Součet závazků a vlastního jmění je větší než výtěžek z likvidace, avšak závazky jsou nižší než výtěžek. Jde o případ likvidační ztráty (věřitelé jsou plně uspokojeni, likvidátor navrhne poměrné vyrovnání společníků na likvidační ztrátě, tzn. že tito společníci přišli o své vklady).

Výtěžek bude vyšší než součet závazků a vlastního jmění. Jedná se o likvidační zisk (věřitelé jsou uspokojeni, společníci získají svůj vklad a podíl vytvořený společností za dobu její činnosti).

4.5.3 Soupis aktiv a pasiv

Na podkladě mimořádné inventarizace musí být tento seznam sestaven tak, aby bylo možné hodnotit aktiva a pasiva především z hlediska předpokládaného zpeněžení majetku v procesu likvidace. Likvidátor musí tento seznam doplnit o položky neuvedené v rozvaze, jako např. již plně odepsaný hmotný majetek atd.

Při hodnocení HIM a NIM se musí předpokládat, že tyto investiční celky budou rozděleny na jednotlivé části, což sníží jejich cenu.

Likvidační hodnota zboží bude tržní cena nebo cena, za kterou je zboží prodejné.

Suroviny a polotovary mají zpravidla hodnotu tržní ceny sníženou o náklady spojené s odvozem, balením atd.

Ocenění majetkových podílů je značně obtížné a bude se řídit kurzovní hodnotou akcií v den sestavení bilance, pokud bude zjiitelná.

Pohledávky je nutné rozdělit dle solventnosti odběratelů. Z toho vyplynou plnohodnotné pohledávky, jejichž hodnota při prodeji bude tržní cena.

Peněžní prostředky a závazky se ocení cenou nominální.

Hodnota likvidačního zůstatku (rozdíl mezi majetkem a závazky) se bude během likvidace měnit (dokončení výroby a následný prodej zařízení) a teprve při likvidaci všech částí majetku se ukáže správnost ohodnocení.

Seznam aktiv a pasiv představuje vedle zahajovací rozvahy sestavené při mimořádné účetní závěrce vstupní dokument do procesu likvidace společnosti. Hraje důležitou roli při sestavování dalších dokumentů a při posuzování finanční situace společnosti.

4.5.4 Prodej majetku

Prodej, resp. rozprodej majetku představuje hlavní činnost k získání prostředků pro úhradu veškerých závazků společnosti. V zájmu dosažení co nejlepšího efektu je třeba posoudit, zda v likvidované společnosti existují technologicky a ekonomicky fungující dílčí celky (představují vyšší výnos). Dále je třeba posoudit likvidnost majetku a zmapovat okruh zájemců o koupi. Na základě těchto informací zvolí likvidátor nejvhodnější formu prodeje.

Přímý prodej se může realizovat v krátké době na základě kupní smlouvy.

Veřejná dražba představuje veřejný prodej majetku. Likvidátor stanoví vyvolávací cenu, jmenuje licitátora a o výsledcích dražby vypracuje protokol.

Veřejná soutěž je výzvou veřejnosti k předkládání návrhů na uzavření kupní smlouvy.

Likvidátor písemně vypracuje soutěžní podmínky, které dá ke schválení vrcholovému vedení společnosti. Následně se vyhlášení soutěže zveřejní.

Likvidátor navrhne odbornou komisi, která po schválení vedením společnosti zhodnotí návrhy podle předem stanovených podmínek. Po vybrání nejvhodnějšího návrhu se výsledek oznámí stanoveným způsobem.

4.5.5 Likvidace pohledávek

Při likvidaci pohledávek volí likvidátor mezi prodejem a vymáháním.

Prodej pohledávky je zpravidla velmi nákladný, neboť pro kupujícího představuje určité riziko. Pohledávky se zpravidla prodávají v „balíku“, který je složen z pohledávek všech bonitních stupňů (od vysoké možnosti splacení až po nedobytné pohledávky).

Vymáhání pohledávek má několik forem, které se od sebe liší intenzitou tlaku na dlužníka. Likvidátor zajišťuje pohledávky cestou:

- upomínek o zaplacení,
- osobním jednáním,
- pomocí odborné firmy,
- žalobou,
- podáním návrhu na konkurz.

4.5.6 Likvidace finančních investic

Jedná se o prodej cenných papírů a směnek.

S cennými papíry se obchoduje jak na burze, tak v RM-Systému. Prodej na burze se provádí prostřednictvím makléře. Na trh RM-Systému vstoupí likvidátor přímo.

Směnky se zpravidla dávají k eskontu bance. Ta ve lhůtě splatnosti předkládá směnku k proplacení směnečnému dlužníkovi. Avšak existuje zde riziko, že při odmítnutí směnky směnečným dlužníkem, předloží banka směnku poslednímu majiteli.

4.5.7 Likvidace NIM a závazků

Nehmotný majetek je téměř nelikvidní, přesto je vhodné nabídnout ho k prodeji v rámci každé ze zvolených forem prodeje.

K závazkům společnosti patří i povinnost záručních oprav. To se řeší převodem na nový subjekt, zpravidla na bývalé zaměstnance servisního střediska, kteří pokračují v činnosti jinde.

4.5.8 Zrušení smluv s dodavateli a odběrateli

Likvidátor vypracovává s návrhem na zápis vstupu společnosti do likvidace také dodatky o změnách k dříve uzavřeným smlouvám, které předkládá příslušným dodavatelům a odběratelům. Termíny v těchto smlouvách musí navazovat na likvidační projekt. Musí obsahovat i lhůty, ve kterých musí být dodávky vyúčtovány, aby se mohli uskutečnit úhrady a jejich zúčtování v termínech likvidačního projektu.

4.5.9 Pracovněprávní vztahy v likvidované společnosti

Proces likvidace je spojen s činnostmi likvidátora směřujícími k uvolňování zaměstnanců z pracovních a jim obdobných poměrů. Likvidátor však zaměstnance pouze neuvolňuje, ale za účelem kvalitně provedené likvidace také do pracovního poměru přijímá. Z tohoto důvodu musí znát zákoník práce, další pracovněprávní předpisy, kolektivní smlouvu apod.

Likvidátor posoudí pracovněprávní vztahy jednotlivých pracovníků především z hlediska:

- potřeby kvalifikovaných pracovníků, kteří mohou zvýšit cenu investičního celku,
- potřeby pracovníků pro dokončení dříve převzatých závazků,
- potřeby pracovníků pro práci v likvidačním týmu,
- pracovní náplně společníků pracujících ve společnosti na základě pracovních smluv,
- uzavřených dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti.

Na základě těchto informací vypracuje plán propouštění. Tím získá podklady pro rozpočet mzdových nákladů (mzdy, odstupné).

Ukončení pracovních poměrů všech zaměstnanců nastává k datu vyhlášení likvidace, a to formou¹⁸ **dohody** uzavřené mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Dohoda se uzavírá písemně a zaměstnavatel, pokud to vyžaduje zaměstnanec, v ní uvede důvody, které vedly k rozvázání pracovního poměru. Její obsah tvoří především den, na kterém se oba účastníci shodli jako na dnu, ke kterému pracovní poměr skončí **výpovědí**, která musí být písemná a musí být druhému účastníku doručena, jinak je neplatná. Zaměstnavatel je oprávněn dát zaměstnanci výpověď pouze z důvodů uvedených v zákoníku práce.

Důvodem výpovědi jsou tzv. organizační změny - likvidace¹⁹. Výpovědní doba činí 3 měsíce. Počíná plynout prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi zaměstnanci. V případě likvidace lze dát výpověď i zaměstnancům, na které se vztahuje tzv. ochranná lhůta²⁰ (např. ženy na mateřské dovolené). Propouštěným zaměstnancům náleží zákonné odstupné.²¹

V případě, že se část likvidované společnosti prodá včetně práv a závazků, je zaměstnanec povinen přejít k novému zaměstnavateli. Dostal-li výpověď, pak toto zůstává v platnosti, pokud nedojde k dohodě s novým majitelem.

Dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti se ukončí v co nejkratší době. Je třeba též doručit výpověď zaměstnancům vykonávajících vedlejší pracovní poměr.

Likvidátor informuje příslušný úřad práce o počtu uvolňovaných zaměstnanců, zejména osamělých zaměstnankyň, osamělých zaměstnanců pečujících o děti, osob dlouhodobě nemocných²², osob se změnou pracovní schopnosti, o ženách na mateřské dovolené a osobách, které mají ztížené postavení při hledání nového vhodného pracovního zařazení atd. V informaci dále uvede kvalifikační strukturu uvolňovaných zaměstnanců včetně opatření, která již ve věci hledání nového zaměstnání učinil.

Likvidátor oznámí vstup do likvidace a ukončení likvidace a zánik společnosti příslušné správě sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovně.

Při ukončení pracovního poměru obdrží zaměstnanec potvrzení o zaměstnání, které obsahuje sdělení o době zaměstnání, podklady pro vyplácení nemocenských dávek atd.

Se zaměstnanci přijatými v průběhu likvidace uzavře likvidátor pracovní poměr zpravidla na dobu určitou.

Zaměstnanec může dát zaměstnavateli výpověď z jakéhokoliv důvodu nebo bez jeho uvedení. Výpovědní doba je 2 měsíce.

4.5.10 Financování likvidace společnosti

V rámci financování likvidace musí likvidátor uspořádat vztahy s peněžním ústavem. Na základě výpisu z obchodního rejstříku potvrzující skutečnost, že je společnost v likvidaci, zruší dosavadní podpisové vzory a upraví dispozice s bankovními účty. S peněžními prostředky má právo disponovat od tohoto dne.

¹⁸ § 42 odst. 1 písm. a) a b) zák. č. 65/1965 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů (dále ZP)

¹⁹ § 46 odst. 1 písm. a) až c) ZP

²⁰ § 48 ZP

²¹ § 60a odst. 1 ZP.

²² V souladu s požadavky předpisů sociálního zabezpečení likvidátor písemně informuje ošetřujícího lékaře dlouhodobě nemocných zaměstnanců o předpokládaném ukončení jejich pracovních poměrů výpovědí v souvislosti se zrušením zaměstnavatele likvidací.

Peněžní prostředky soustředí na jednom účtu peněžního ústavu, zřídí zvláštní účet na shromažďování tržeb a zastaví platby (mimo plateb nezbytných pro ukončení likvidace). Přijme opatření k zastavení inkasních výběrů (zjistí, kde je povinen respektovat formu inkasa)²³.

S peněžním ústavem musí upravit dříve uzavřené smlouvy. Dále na základě likvidačního projektu projedná možnosti financování likvidace pomocí překlenovacího úvěru.

Při jednání s bankou musí mít likvidátor tyto dokumenty:

- zahajovací rozvahu sestavenou ke dni vstupu do likvidace,
- seznam aktiv a pasiv,
- likvidační projekt (likvidační harmonogram),
- rozpočet likvidace.

Likvidátor musí uspořádat vztahy i s finančním úřadem, sociálním a zdravotním pojištěním. Požádá příslušný finanční úřad o provedení kontroly správnosti výpočtů daní k datu vstupu do likvidace. Totéž provede u sociálního a zdravotního pojištění a to zvláště v případě, kdy je podnik v prodlení s placením. Případné nesrovnalosti řeší podle podmínek likvidace pro převzetí podniku. Z tohoto důvodu přiměřeně upraví i rozpočet likvidace.

Uspokojování závazků je vhodné řešit v pořadí platném pro případ konkurzu (zvláště v případě, je-li výsledek likvidace nejistý a hrozí předlužení)²⁴.

Sledování financí

V průběhu likvidačního procesu je nutné sledovat:

- ☐ tok hotovostí v průběhu likvidace,
- ☐ změny ve struktuře majetku (aktiv) a zdrojů (pasiv) v průběhu likvidace,
- ☐ změny majetku a zdrojů před zahájením likvidace.

Tok hotovostí (cash flow) poskytne přehled o likviditě (solventnosti). Je nutné ho porovnávat s rozpočtem nákladů a výnosů z likvidace, a tím zajistit soulad mezi příjmy a výdaji. Případný nesoulad vyvolá zbytečné náklady (sankce) nebo nebezpečí vyhlášení konkurzu.

Změny ve struktuře majetku a zdrojů mohou odhalit nebezpečí vzniku předluženosti. Změny se sledují:

- ☐ rozborem rozvahy.

Zjišťuje se zde míra zajištěnosti závazků například pomocí rozdílového a podílového ukazatele:

aktiva – cizí zdroje

je-li výsledek záporný, jde o předlužení

$\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva}}$
--

je-li výsledek větší než jedna, jde o předlužení

- ☐ na základě sestaveného rozpočtu (viz. 4.5.2).

²³ Např. banka v případě splatnosti úvěru (poskytnutého před datem likvidace) nemůže použít inkaso ke splácení.

²⁴ § 32 zák. č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání ve znění pozdějších předpisů.

Změny ve struktuře majetku a zdrojů před zahájením likvidace mohou být provedeny ve snaze poškodit věřitele. Jedná se především o převedení aktiv na jiný subjekt (tzv. tunelování). Věřitelé mohou napadnout tyto úkony formou odpůrčích žalob²⁵.

4.6 Skončení likvidace a zánik společnosti

Skončení likvidace je vymezeno v § 75 obchodního zákoníku. Nejedná se o jednorázový proces, ale skládá se z několika postupně provedených činností:

- dle pokynu vlastníka se odvede likvidační zůstatek. Dále se uhradí daně a odměna likvidátora. Odměnu likvidátora určuje orgán společnosti, který likvidátora jmenoval. Byl-li likvidátor jmenován soudem, určuje jeho odměnu tento soud,
- zruší se účet u banky,
- zpracuje se účetní závěrka, kde musí být všechna aktiva i pasiva nulová,
- zadá se účetní audit, případně se odstraní auditem zjištěné závady,
- vyžádá se kontrola finančním úřadem,
- zpracuje se závěrečná zpráva pro vedení společnosti. Obsahuje stručné zhodnocení průběhu a výsledků likvidace. V této zprávě se také uvede, kde jsou archivované písemnosti související s likvidací a účetní dokumentace a obsahuje též dohodu o uložení,
- uloží se písemnosti související s likvidací,
- vyžádá se souhlas vlastníka s podáním návrhu na výmaz z obchodního rejstříku,
- podá se návrh na výmaz z obchodního rejstříku.

Funkce likvidátora končí až pravomocným rozhodnutím soudu o výmazu subjektu z obchodního rejstříku.

²⁵ § 42a zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů, § 15 a 16 zákona o konkursu a vyrovnání.

5. KONKURZNÍ ŘÍZENÍ

Legislativní rámec konkurzního řízení je vymezen zákonem č. 328/1991 Sb. o konkurzu a vyrovnání (dále ZKV), který byl již jednáctkrát novelizován. Nejaktuálnější úprava tohoto zákona je novela č. 105/2000 Sb., která je účinná od 1. května roku 2000.

Tato novela si stanovila za cíl především:

1. posílit postavení věřitelů před dlužníky,
2. posílit postavení správce konkurzní podstaty a konkurzních soudů,
3. zjednodušit, zrychlit, zlevnit a celkově zefektivnit konkurzní řízení.

Fakt, že se jedná již o dvanáctou novelu úpadkového práva, potvrzuje, že problematika konkurzu a vyrovnání v transformující se ekonomice je velice složitá. Výše uvedené cíle, které by měli být v rámci konkurzního řízení samozřejmostí, nebyly předchozími úpravami zajištěny. K dosažení efektivity konkurzu jsou však tyto podmínky nezbytné.

5.1 Charakteristika konkurzního řízení

Termín *konkurz* pochází z latinského výrazu „*concursus creditorum*“²⁶, což v podstatě znamená souběh dvou a více věřitelů, resp. nároků věřitelů vůči jednomu *dlužníkovi (úpadci)*, za účelem jejich uspokojení z *konkurzní podstaty*.

Podstatou konkurzu je uspořádání majetkových poměrů dlužníka, který je v *úpadku*, pod dohledem soudu. Základním cílem konkurzu je dosažení co největšího výtěžku z konkurzní podstaty, který se užije k uspokojení věřitelů.

Konkurz je svou podstatou podobný řízení exekučnímu s tím rozdílem, že v rámci exekuce vystupuje pouze jeden věřitel a exekuci předchází několik fází soudního řízení (řízení o vydání platebního rozkazu, řízení o vydání usnesení o výkonu rozhodnutí například prodejem movitých věcí apod.).

5.2 Předpoklady prohlášení konkurzu

Jak již bylo uvedeno, prohlášení konkurzu předchází podniková krize. Z legislativního hlediska musí být splněno několik základních předpokladů vymezených zákony. Jedná se o:

- ❑ **existenci úpadku**²⁷. Existence úpadku je zákonem definována jako déletrvající *platební neschopnost (insolvence)* nebo *předlužení*. Pojem předlužení byl již výše vymezen (kap. Sledování financí, Likvidace). Pojem insolvence zahrnuje objektivní neschopnost plnit své splatné peněžité závazky po delší dobu. Za delší dobu je u nás považována doba delší než *šest měsíců*.²⁸

²⁶ Scheleová, I. – Konkurz a vyrovnání, Eurounion, Praha, 1998

²⁷ § 1 odst. 2 zák. č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání ve znění pozdějších předpisů (dále ZKV)

²⁸ Kotoučová, J., Raban, P. – Konkurs a vyrovnání, Orac, s. r. o., Praha, 1999, str. 44.

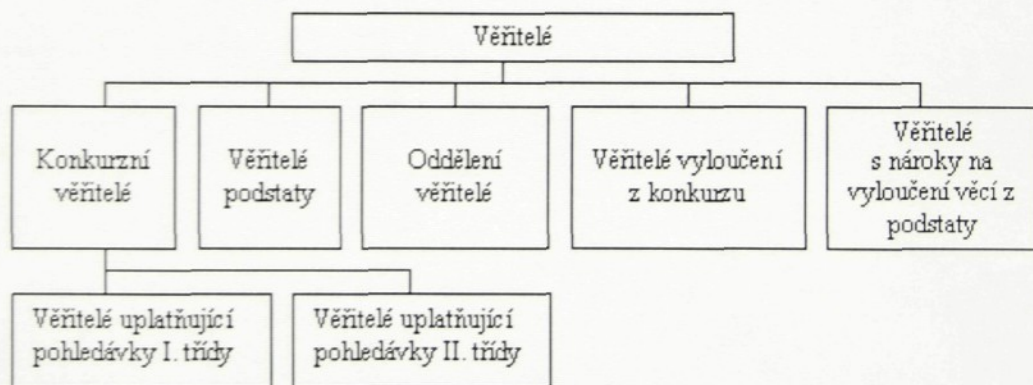
- ❑ existenci více věřitelů²⁹. Někdy není snadné pro navrhovatele dalšího věřitele zjistit. V tisku se objevují inzeráty, které vyzývají věřitele, aby se přihlásili na určité adrese. Tato metoda zjišťování je velice nebezpečná, neboť pokud by nebyl splněn některý z předpokladů konkurzu, mohl by být daný věřitel zažalován pro poškození obchodního jména dlužníka.
- ❑ existenci dlužníkova majetku, který tvoří konkurzní podstatu a postačuje alespoň k úhradě nákladů konkurzního řízení³⁰.

5.3 Subjekty konkurzního řízení, konkurzní soud, správce podstaty a předběžný správce

V rámci konkurzního řízení vystupují na jedné straně věřitelé a na druhé straně úpadce. Průběh a výsledek konkurzního řízení současně závisí také na spolupráci mezi konkurzním soudem a správcem podstaty, po novele zákona o konkurzu a vyrovnaní je posílena i funkce věřitelského výboru. Úkolem konkurzního soudu je dbát o dodržování zákona výkonem dohlídací činnosti, správci podstaty zase připadá hlavně péče o hospodářskou stránku, což představuje zjištění a zajištění dlužníkova majetku. Věřitelský výbor by měl na činnost správce dohlížet a vydávat stanoviska potřebná pro další vedení konkurzu.

Postavení jednotlivých věřitelů v konkurzu se liší v míře a způsobu jejich uspokojení. Také jejich počet je v průběhu celého procesu proměnlivý. V následujícím schématu je uvedeno členění jednotlivých věřitelů.

Schéma č. 2

5.3.1 Konkurzní věřitelé

Konkurzní věřitelé jsou věřitelé, kteří mají v den prohlášení konkursu proti úpadci pohledávky. Nepeněžitě pohledávky je nutné vyjádřit v penězích. **Věřitelé uplatňující pohledávky I. třídy** jsou

²⁹ § 1 odst. 3 ZKV

³⁰ § 68 ObchZ

zaměstnanci úpadce, kteří požadují uspokojení pohledávek vzniklých z pracovněprávních vztahů.³¹
Pohledávky II. třídy jsou ostatní pohledávky. Tyto pohledávky jsou uspokojovány poměrně.

Věřitelé podstaty jsou ti věřitelé, jejichž pohledávky jsou nazývány pohledávkami za podstatou. Tyto pohledávky vznikají až po prohlášení konkurzu a dochází k nim z potřeby konkurzního řízení. Jsou to například náhrady nákladů spojených s udržením a správou podstaty, odměny a výdaje správce, daně a poplatky, plnění ze smluv uzavřených správcem.³² Tyto pohledávky mají být uspokojeny přednostně v plné výši.

Věřitelé vyloučení z konkurzu. Nároky těchto věřitelů nebyly uznány správcem. Jedná se zpravidla o úroky, náklady účastníků řízení vzniklé účastí na konkurzu, smluvní pokuty a mimosmluvní sankce (jejichž nárok vznikl až po prohlášení konkurzu). Tyto nároky jsou dle zákona z uspokojení vyloučeny.³³

Věřitelé s nároky na vyloučení věcí z podstaty. Úpadce může mít u sebe v okamžiku prohlášení konkurzu věci a práva, které mu nepatří. Ten, komu patří, má nárok na jejich vyloučení z podstaty. Tyto pohledávky se uspokojují stoprocentně a pochopitelně „in natura“.³⁴

Oddělení věřitelé uplatňují své pohledávky na základě zástavního nebo zadržovacího práva. Poslední novela zákona přiznává těmto věřitelům sedmdesátiprocentní míru uspokojení jejich pohledávky. Zbytek pohledávky pak uplatňují jako konkurzní věřitelé.³⁵

Všichni věřitelé mohou po zrušení konkurzu individuálně vymáhat pohledávky, které nebyly v konkurzu plně uspokojeny.

5.3.2 Věřitelské orgány

V souvislosti s věřiteli je nutné zmínit tzv. věřitelské orgány. Jedná se o schůzi věřitelů a věřitelský výbor. Tyto orgány jsou srovnatelné s orgány některých typů obchodních společností. Schůze věřitelů je obdobou valné hromady a věřitelský výbor je obdobou představenstva.³⁶

Schůze věřitelů se skládá ze všech věřitelů, kteří jsou účastníky konkurzu. Hlasovací právo mají pouze konkurzní věřitelé, jejichž pohledávka byla zjištěna, tzn. že nebyla popřena správcem ani úpadcem. Hlavním úkolem tohoto orgánu je volba věřitelského výboru, k jehož schválení je nutná prostá většina hlasů přítomných nebo zastoupených věřitelů počítaná dle výše jejich pohledávek.

Věřitelský výbor je povinně volen, přesahuje-li počet věřitelů 50. Tento orgán má nejméně tři a nejvíce devět členů. Věřitelský výbor je vhodné zvolit i při nižším počtu věřitelů, neboť spolupracuje při soupisu konkurzní podstaty a dává souhlas správci např. k vyloučení nedobytných pohledávek a neprodejného majetku z podstaty.

³¹ § 32 odst. 4 ZKV

³² § 31 odst. 2 ZKV

³³ § 33 odst. 1 ZKV

³⁴ § 19 zák. ZKV

³⁵ § 28 zák. ZKV

³⁶ §§ 10, 11, 11a ZKV

5.3.3 Úpade

Úpade je dlužník, proti němuž byl prohlášen konkurz. Avšak existují dlužníci, na něž konkurz prohlásit nejde. Obecně lze říci, že jde o právnické osoby plnící úkoly v oblasti zabezpečení veřejných potřeb a jsou zřizovány přímo ze zákona (České dráhy, Česká televize, Český rozhlas, Všeobecná zdravotní pojišťovna, Fond národního majetku apod.). Konkurz nelze též prohlásit na majetek územního samosprávného celku.

5.3.4 Konkurzní soud

Konkurzní soud. Konkurz a vyrovnání jsou soudním řízením a provádějí ho krajské soudy nebo soudy, které mají stejné postavení (tj. Městský soud v Praze a krajské obchodní soudy).

Věcná příslušnost soudu. Jestliže je úpadcem fyzická nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, projednají konkurzní řízení obchodní soudy nebo specializované obchodní senáty krajských soudů obecných. Není-li úpadcem osoba zapsaná v obchodním rejstříku, projednají konkurz a vyrovnání krajské soudy.

Místně příslušným je v konkurzním řízení krajský soud, v jehož obvodě má dlužník jako právnická osoba své sídlo, jako fyzická osoba své bydliště nebo místo podnikání.

Řízení vždy provádí *samosoudce*, který vydává svá rozhodnutí ve formě usnesení.

5.3.5 Správce konkurzní podstaty

Správce konkurzní podstaty je v přenesené působnosti státem pověřená osoba k provedení zpeněžení konkurzní podstaty a v řadě případů může být stěžejní postavou celého konkurzního řízení. Správce není ani zástupcem věřitele, dlužníka či soudu, ale je to nezávislá (nepodjatá) osoba, kterou soud vybírá ze seznamu správců.

Správce konkurzní podstaty může být fyzická osoba nebo na základě poslední novely i veřejná obchodní společnost, jejíž společníci prokáží, že splňují podmínky pro zapsání do seznamu. Jménem společnosti pak funkci správce vykonává ten společník, jehož jméno společnost neprodleně oznámí konkurznímu soudu.³⁷

Mezi práva a povinnosti správce patří zejména:

- prohlášením konkurzu přechází na něho oprávnění nakládat s majetkem podstaty,
- je oprávněn a povinen vykonávat práva a plnit povinnosti zaměstnavatele, rozhodovat o obchodních záležitostech podniku,

³⁷ § 8 odst. 1 ZKV

- dává souhlas k některým právním úkonům úpadce (například uděluje úpadci souhlas k přijetí či odmítnutí daru),
- vystupuje rovněž v případných soudních sporech týkajících se úpadce místo něho,
- sestavuje soupis podstaty za použití seznamu aktiv a pasiv, který předkládá úpadce,
- zkoumá nároky konkurzních věřitelů, které může popřít,
- se souhlasem soudu může uskutečnit prodej mimo dražbu, může vyloučit nedobytné pohledávky a neprodejné věci z podstaty,
- není-li vypořádáno společné jmění manželů, je oprávněn k vypořádání namísto úpadce,
- po zpeněžení majetku z podstaty vypracuje konečnou zprávu, kterou spolu s vyúčtováním své odměny a výdajů předloží soudu,

Odpovědnost správce za škodu vzniklou při výkonu jeho funkce je majetkově neomezená. Správce podstaty tedy odpovídá za výkon své funkce celým svým majetkem.

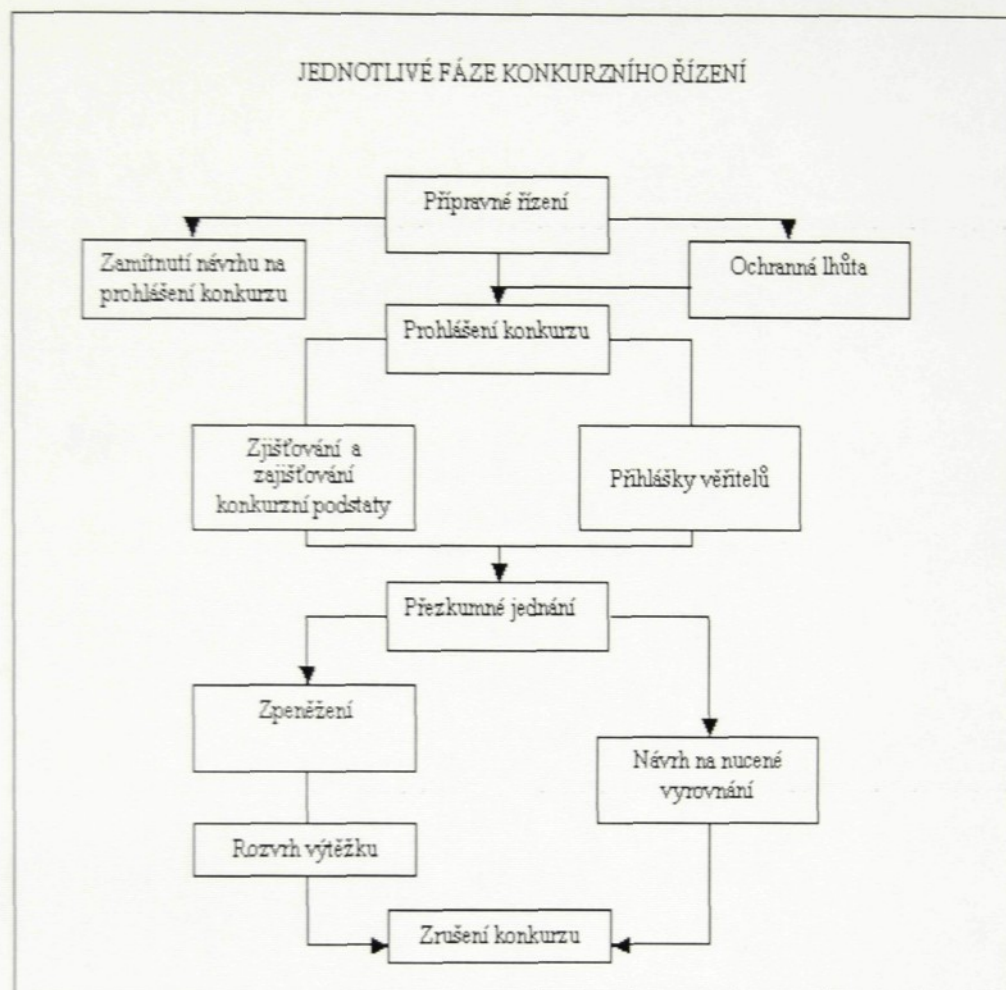
V praxi nastávají případy, kdy je správci uloženo řídit veliký podnik tvořící konkurzní podstatu. Jeho úloha je velmi podobná statutárnímu orgánu nebo likvidátorovi. To znamená, že jediná fyzická osoba by měla mít schopnost obsáhnout sumu znalostí týkajících se jak právních, tak i ekonomických a manažerských otázek spojených s řízením podniku. V odůvodněných případech proto zákon umožňuje soudu, aby jmenoval pro zvláštní druhy činností spojených s výkonem funkce správce podstaty *správce zvláštní* (zvláštní správce spravující zaměstnanecké vztahy, portfolio cenných papírů apod.)

5.3.6 Předběžný správce

Předběžný správce má zjistit skutečnosti rozhodné pro objektivní posouzení návrhu na uvalení konkurzu a předložit je soudu. Dále by měl zabránit v nekontrolovaném tunelování majetku dlužníkem. Správce je považován za veřejného činitele a je tudíž chráněn před dlužníkem při výkonu své funkce. Velký důraz u této osoby se klade na její bezúhonnost.

5.4 Průběh konkurzního řízení

Konkurzní řízení prochází několika fázemi. Každá jednotlivá fáze musí být ukončena, aby bylo možno přistoupit k fázi další. V přípravném řízení mohou nastat tři situace. Soud může zamítnout návrh na prohlášení konkurzu (nejsou-li splněny výše uvedené předpoklady), může povolit ochrannou lhůtu nebo může prohlásit konkurz. Na následujícím schématu jsou naznačeny nejdůležitější kroky, které musí být v případě prohlášení konkurzu učiněny.

5.4.1 Přípravné řízení – návrh na prohlášení konkurzu

Konkurzní řízení se zahajuje na základě podaného návrhu na prohlášení konkurzu. Tento návrh je oprávněn podat:³⁸

- dlužník,
- věřitel dlužníka,
- další osoba na základě zvláštního zákona, tzn. likvidátor.

Dlužník (resp. odpovědné orgány společnosti) a likvidátor mají povinnost prohlásit konkurz, jestliže zjistí předlužení společnosti.³⁹

³⁸ § 4 ZKV

Návrh na prohlášení konkurzu musí obsahovat určité formální náležitosti. Vedle těchto náležitostí však věřitel musí při podání návrhu:

- doložit existenci splatné pohledávky,
- uvést skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka,
- doložit, že dlužník disponuje s majetkem postačujícím alespoň k úhradě nákladů konkursu. Zjištění těchto údajů není pro věřitele snadné, neboť nebývá zpravidla v zájmu dlužníka podobné informace podávat. Zde se musí věřitel spolehnout na své informační zdroje,
- označit dalšího věřitele, neboť více věřitelů je jednou z podmínek prohlášení konkurzu.

Dlužník je povinen při podání návrhu (opět vedle formálních náležitostí):

- předložit seznam svého majetku a závazků (s termíny splatnosti),
- seznam věřitelů.

Navrhovatel musí na výzvu soudu složit zálohu na náklady konkurzního řízení. Tyto náklady jsou zpravidla minimální náklady, které správce vynaloží na zjištění a správu podstaty, když musí svoji činnost financovat pomocí této zálohy v případě, není-li v pokladně či na účtech potřebná hotovost. Jestliže není tato záloha složena, soud konkurz neprohlásí.⁴⁰

5.4.2 Ochranná lhůta

Do patnácti dnů od podání návrhu na prohlášení konkurzu věřiteli může dlužník podat návrh na povolení ochranné lhůty⁴¹. Smyslem ochranné lhůty je poskytnout dlužníkovi čas na zlepšení ekonomické situace. Z tohoto vyplývá, že soud nemůže povolit ochrannou lhůtu podniku v likvidaci či úpadci, který podal sám návrh na konkurz. Další podmínkou povolení ochranné lhůty je její účelnost, tzn. zda povede ke zmírnění dopadů úpadku, proto nelze povolit ochrannou lhůtu u podniků, které nezaměstnávají alespoň 50 zaměstnanců.

Soud ochrannou lhůtu povolí, pokud existuje reálná možnost uspokojivého řešení dlužnických majetkových poměrů. Ochranná lhůta trvá 3 měsíce, jejím povolením se přerušuje konkurzní řízení, tzn. že úpadce nepřišel o právo hospodařit se svým majetkem.

Současně s povolením ochranné lhůty svolá soud schůzi věřitelů, která zvolí věřitelský výbor. Další prodloužení ochranné lhůty je pak podmíněno souhlasem zvoleného výboru.

V současné praxi není institut ochranné lhůty příliš používán, jelikož je snadno zneužitelný ke zdržování průběhu konkurzu.

³⁹ § 3 ZKV

⁴⁰ § 5 ZKV

⁴¹ §§ 5a-5e ZKV

5.4.3 Prohlášení konkurzu a jeho účinky

Dojde-li soud k závěru, že jsou splněny všechny předpoklady prohlášení konkurzu, rozhodne usnesením o prohlášení konkurzu, které musí obsahovat odůvodnění. V tomto usnesení:

- je prohlášen konkurz na majetek určeného dlužníka,
- je ustaven správce konkurzní podstaty,
- jsou vyzváni věřitelé, aby přihlásili své nároky.

Usnesení se doručuje účastníkům (tzn. úpadci a věřiteli), správci a likvidátorovi v případě prohlášení konkurzu v průběhu likvidace, všem známým věřitelům, příslušným daňovým orgánům, katastrálnímu úřadu a orgánu spravující obchodní rejstřík. Širší publicita je zajištěna vyvěšením usnesení na úřední desce soudu a zveřejněním úpadce v Obchodním věstníku.

Obdobně se postupuje, byl-li návrh na prohlášení konkurzu zamítnut pro nedostatek majetku ke krytí nákladů konkurzu.

Účinky prohlášení konkurzu⁴²:

1. **Z dlužníka se stává úpadce, který ztrácí možnost disponovat volně se svým majetkem.** Majetek úpadce tímto okamžikem začíná představovat konkurzní podstatu. V soudních řízeních na místo něho vystupuje správce konkurzní podstaty.
2. Dříve zahájená řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do konkurzní podstaty nebo které mají být uspokojeny z majetku a jejichž účastníkem byl dlužník, se přerušují (nepřerušuje se však trestní řízení, řízení o výživném a výkonu rozhodnutí-exekuce).
3. Výše uvedená řízení mohou být zahájena jen na návrh správce nebo proti správci, což vyplývá z bodu 1.
4. Dalším účinkem prohlášeného konkursu je nemožnost provedení výkonu rozhodnutí, které by postihovalo majetek patřící do konkurzní podstaty. Řízení o výkonu rozhodnutí se sice nepřerušuje, oprávněný však může podat návrh na soudní výkon rozhodnutí, výkon rozhodnutí však nelze provést.
5. K majetku patřícímu do konkurzní podstaty nelze pro prohlášení konkurzu ani nabýt právo na oddělené uspokojení. Pokud by bylo získáno právo na oddělené uspokojení v posledních 2 měsících před prohlášením konkurzu, toto právo zaniká. Pokud by došlo k realizaci, výtěžek patří do konkurzní podstaty.
6. **Konkurz zesplatňuje všechny pohledávky i závazky úpadce.** Zvláště zesplatnění pohledávek může vést k úpadkové situaci dalších osob.
7. Zanikají též úpadcovy plné moci a dosud nepřijaté návrhy na uzavření smlouvy.
8. **Nelze provést zápočet na majetek patřící do podstaty.**

⁴² § 14 ZKV

9. Po novele ZKV zanikají věcná břemena zatěžující majetek patřící do podstaty, která vznikla za nápadně nevýhodných podmínek (v posledních 2 měsících před konkurzem).

10. Prohlášení konkurzu má dopad i na společné jmění manželů, neboť dochází k jeho zániku. **Do konkurzní podstaty spadá ta část, s níž úpadek podnikal. K provedení vypořádání je místo úpadek oprávněn správce.**

Prohlášením konkurzu v zásadě provoz podniku nekončí, ale soud má možnost svým rozhodnutím provoz ukončit. Pokračování provozu zajišťuje správce se souhlasem soudu.

Vyžaduje-li ustanovení živnostenského zákona k provozu podniku osobu odborně způsobilou, pak ji soud ustanoví.

5.4.4 Neúčinnost právních úkonů a právo odporovatelnosti

Tyto instituty mají zajistit, aby dlužník záměrně nepřeléval majetek (netuneloval) při hrozícím konkurzu a nesnižoval tak rozsah budoucí konkurzní podstaty.

Neúčinnost taxativně určených právních úkonů dlužníka⁴³ se týká právních úkonů učiněných v posledních šesti měsících před podáním návrhu na prohlášení konkurzu.

Jedná se o úkony, kterými se dlužník:

- podílí na založení právnické osoby anebo ji sám zakládá,
- nabývá majetkovou účast v obchodní společnosti či družstvu, popřípadě na podnikání jiné osoby,
- převádí věci, práva a jiné majetkové hodnoty ze svého majetku na jiné osoby bezplatně nebo za nápadně nevýhodných podmínek,
- přejímá na sebe svému majetku nepřiměřené závazky,
- odmítá dědictví nebo dar, aniž k tomu má závažný důvod, který nespočívá v jeho majetkové situaci.

Institut odporovatelnosti mohou věřitelé nebo správce využít proti právním úkonům dlužníka, které by je zkracovaly v jejich právech, a to pokud jde o úkony učiněné v posledních třech letech. Vše, o co byl zkrácen dlužníkův majetek, musí být vráceno do konkurzní podstaty. Není-li možné prospěch vrátit (věc byla spotřebována, ztracena, zničena apod.), musí být do konkurzní podstaty poskytnuta peněžitá náhrada.

5.4.5 Přihlášky věřitelů

Tato fáze konkurzního řízení je pro věřitele nejdůležitější. Po prohlášení konkurzu musí ve stanovené lhůtě uvedené v usnesení všichni věřitelé přihlásit své pohledávky⁴⁴. Nestihnou-li věřitelé přihlásit své

⁴³ § 15 ZKV

⁴⁴ § 20 ZKV

nároky do této lhůty, mohou tak učinit nejpozději do 2 měsíců od prvního přezkumného jednání⁴⁵. Pozdě došlé přihlášky jsou posuzovány buď při prvním přezkumném jednání nebo je pro ně nařízeno zvláštní přezkumné jednání.

Věřitelé, kteří nestihli přihlásit své pohledávky do výše uvedené lhůty (do 2 měs. od 1. přezkumného jednání), nemají žádný nárok na uspokojení z konkurzní podstaty. Z tohoto důvodu je třeba velmi důkladně hlídat nebonitní obchodní partnery a alespoň každé dva týdny tyto dlužníky „lustrovat“. V současné době je nejsnadnějším způsobem takovéto lustrace využití databáze úpadců na internetu⁴⁶. Časově náročnější je pravidelné sledování Obchodního věstníku či Konkurzních novin, kde jsou prohlášené konkurzy zveřejňovány.

Přihlášku je nutné podat u soudu, nikoliv ji posílat správci.

Přihlásit je nutné i pohledávky, o nichž se vede soudní řízení nebo provádí výkon rozhodnutí. Svoji pohledávku musí přihlásit i věřitel, na jehož návrh byl konkurz prohlášen. Stejně tak zaměstnanci úpadce nesmí zapomenout přihlásit své nároky z pracovněprávních vztahů.

Přihlášky se podávají dvojmo (soud doručí jeden stejnopis správci). V přihlášce je nutno uvést důvod a výši pohledávky (pohledávky v cizí měně se přepočítají dle kurzu ČNB platného v den prohlášení konkurzu), důkazy, jimiž může být prokázána (faktury, obchodní smlouvy apod.). Požaduje-li věřitel oddělené uspokojení, musí to v přihlášce uvést.

Správnost a úplnost přihlášek posuzuje správce, který vyzve věřitele s vadnými přihláškami, aby do 15 dnů závady odstranili. K neopravené přihlášce se dále nepřihlíží.

Správce sestaví z došlých přihlášek seznam, ve kterém jednotlivé nároky zařadí do tříd a uvede nároky na oddělené uspokojení. Dále na základě obchodních knih a jiných dokladů přezkoumá jednotlivé pohledávky a uvede, které nároky považuje za zjištěné (uznané).

5.4.6 Přezkumné jednání

Přezkumné jednání⁴⁷ se provádí na základě nařízení soudu. Toto jednání není možné provést bez osobní účasti správce konkurzní podstaty. Neúčast řádně předvolaného úpadce není sama o sobě důvodem k odročení jednání. Věřitelům konání přezkumného jednání sdělí soud.

Po zahájení přezkumného jednání jsou projednány jednotlivé přihlášky. Pohledávky se pokládají za zjištěné, jsou-li uznány správcem a nejsou-li popřeny co do pravosti, výši či pořadí žádným z konkurzních věřitelů⁴⁸

⁴⁵ § 22 ZKV

⁴⁶ www.justice.cz

⁴⁷ § 22 ZKV

⁴⁸ § 23 ZKV

5.4.7 Zjišťování konkurzní podstaty

Vedle klasifikace přihlášených pohledávek je další stěžejní činností správce konkurzní podstaty soupis a správa úpadcova majetku, který tvoří konkurzní podstatu.

Konkurzní podstatu⁴⁹ tvoří nejen majetek, který má úpadce ve vlastnictví v den prohlášení konkurzu, ale i pohledávky, mzda a podobné příjmy úpadce (dary apod.). Vyloučen není ani majetek sloužící k podnikání. Jak je již uvedeno výše, po vypořádání společného jmění manželů patří do konkurzní podstaty i věci, které připadli úpadci.

Za účelem zjištění konkurzní podstaty⁵⁰ je třeba (do 30 dnů od prohlášení konkurzu), aby úpadce vypracoval seznam svého majetku a závazků, pokud tak již neučinil, byl-li návrhovatelem. Dále musí poskytnout správci účetnictví a všechny potřebné doklady. Všechny uvedené skutečnosti stvrdí úpadce svým podpisem. V případě likvidované společnosti takto činí likvidátor. V praxi nastávají případy, ve kterých bývá úpadce z hlediska zjišťování majetku nečinný. V takovém případě musí zasáhnout soud a úpadce (nebo osoby oprávněné jednat jménem úpadce) donutit ke spolupráci, což není snadné.

V této fázi konkurzního řízení se domáhají svých nároků také věřitelé s nároky na vyloučení věci z podstaty⁵¹. Ty tak činí podáním žaloby proti podstatě, resp. proti správci podstaty.

Po soupisu konkurzní podstaty provede správce předběžné ocenění majetku. Majetek může ocenit na základě svých znalostí a zkušeností, dle tržních cen nebo znaleckého posudku (po požadavku věřitelského výboru)⁵².

5.4.8 Zpeněžení konkurzní podstaty

V rámci konkurzu musí být na rozdíl od likvidace převeden majetek (konkurzní podstata) na peněžní podobu z důvodu pozdějšího poměrného uspokojení. Nelze tedy uhradit pohledávky věřitelů tak, že by se mezi ně úpadcův majetek fyzicky rozdělil.

Prodej v rámci konkurzu⁵³ je složitější než v průběhu likvidace. Majetek lze zpeněžit veřejnou dražbou věcí nebo prodejem mimo dražbu (přímý prodej, veřejná soutěž), avšak z důvodu ochrany věřitelů musí dát svolení k prodeji mimo dražbu soud. Tento souhlas soudu však značně prodlužuje a komplikuje prodej věci, v praxi se může protáhnout tento skluz i na 6 měsíců, u nemovitostí až na 8 měsíců.

Pohledávky úpadce vymáhá správce podobně jako likvidátor při likvidaci, avšak s tím rozdílem, že k případnému prodeji či odepsání pohledávek potřebuje souhlas soudu a věřitelského výboru.

⁴⁹ § 6 ZKV

⁵⁰ § 17 ZKV

⁵¹ § 19 ZKV

⁵² § 18 odst. 5 ZKV

⁵³ § 27 ZKV

5.4.9 Uspokojení pohledávek a rozvrh výtěžku

Po zpeněžení konkurzní podstaty předloží správce soudu konečnou zprávu. V této zprávě shrne všechny podstatné události konkurzu a provede vyúčtování své odměny a výdajů. Po schválení této zprávy soudem je vydáno usnesení, se kterým jsou seznámeni účastníci konkurzu. Nepodá-li nikdo námitku do 15 dnů od zveřejnění konečné zprávy⁵⁴, resp. usnesení, vydá soud rozvrhové usnesení.⁵⁵

Uspokojení pohledávek věřitelů se provádí v tomto pořadí⁵⁶:

- ☐ nároky na vyloučení věci z podstaty, jestliže byla žaloba úspěšná (100 %),
- ☐ pohledávky za podstatou (100 %),
- ☐ nároky na oddělené uspokojení (70 %)
- ☐ mzdy a odměny vzniklé v průběhu konkurzu (100 %).

Tyto nároky, jak je již uvedeno výše, je možné uspokojit i v průběhu konkurzu. Dále se uspokojí:

- ☐ pohledávky I. třídy (30 % z rozvrhové částky),
- ☐ pohledávky II. třídy (70 % z rozvrhové částky).

Jestliže v jedné ze tříd zbudou peněžní prostředky, přesunou se ve prospěch druhé třídy.

5.4.10 Nucené vyrovnání

Nedošlo-li v konkurzu ještě k vydání rozvrhového usnesení, může úpadce navrhnout, aby konkurz byl ukončen nuceným vyrovnáním⁵⁷. Návrh může být podán až po přezkumném jednání. V návrhu musí úpadce uvést, jaké vyrovnání nabízí. Půjde o vyrovnání poměrné. Věřitelé na něj přistoupí zpravidla tehdy, bude-li alespoň tak výhodné, jako výsledek konkurzu. Pro zvýšení pravděpodobnosti schválení nuceného vyrovnání může úpadce navrhnout osoby ochotné ručit za splnění nuceného vyrovnání. Je-li schváleno (soudem, většinou konkurzních věřitelů), nařídí soud jednání o nuceném vyrovnání a odloží zpeněžení podstaty.

K jednání o nuceném vyrovnání předvolá soud úpadce, případně osoby, které se zavázaly za splnění nuceného vyrovnání, správce a neuspokojené věřitele (tedy konkurzní věřitele). Při jednání seznámí správce přítomné s předběžným odhadem výsledku konkurzu. Po nabytí právní moci usnesení o nuceném vyrovnání vstupuje úpadce do postavení správce ve všech řízeních. Jsou mu navržena práva omezená prohlášením konkurzu. Jestliže je nucené vyrovnání úplně a včas splněno, je úpadce zproštěn závazku nahradit konkurzním věřitelům újmu.

⁵⁴ § 29 odst. 2 ZKV

⁵⁵ § 30 ZKV

⁵⁶ § 32 ZKV

⁵⁷ § § 34-43 ZKV

5.4.11 Zrušení konkurzu

Ke zrušení konkurzu dochází usnesením soudu⁵⁸ (viz schéma č.1), pokud nedošlo k potvrzení nuceného vyrovnání. V usnesení zproští soud správce jeho funkce.

Po zrušení konkurzu mohou věřitelé opět vymáhat své pohledávky, pokud se objeví nový majetek, nebo získá-li dlužník další majetek podnikáním. Nové vymáhání přichází ovšem v úvahu jen tehdy, nebylo-li potvrzeno nucené vyrovnání.

5.5 Vyrovnání

Institut vyrovnání⁵⁹ poskytuje dlužníkovi šanci zachovat podnikání i přes značně nepříznivou finanční situaci. Vyrovnáním se zpravidla sledují „vyšší zájmy“, jako je například zachování pracovních míst, výroba strategických produktů apod.

Návrh na vyrovnání podává dlužník, u něhož nastaly podmínky úpadku. V tomto případě však ještě nedošlo k prohlášení konkurzu, narozdíl od nuceného vyrovnání. Zde dlužník uvede, jaké vyrovnání nabízí. K návrhu připojí úplný seznam svého majetku s přehledem majetkového stavu v době podání návrhu. Uvede movitý a nemovitý majetek a kde se nachází. U pohledávek uvede jejich výši, důvod vzniku a možnost jejich uspokojení. Dále uvede i závazky s adresami věřitelů. Od podání návrhu až do povolení vyrovnání nesmí dlužník zcizovat (prodávat, darovat) ani zatěžovat nemovitosti, zavazovat se jako ručitel či poddlužník, ani poskytovat nepřiměřené dary ze svého majetku.

O povolení vyrovnání rozhodne soud usnesením, v němž zároveň ustanoví vyrovnávacího správce, nařídí vyrovnávací jednání, vyzve věřitele k přihlášení svých nároků a rozhodne o opatřeních k zajištění dlužníkovy majetku.

Povolení vyrovnání má tyto účinky:

- ☐ dlužník nesmí samostatně provádět právní úkony, kterými by byly zkracovány zájmy věřitelů, nemůže po dobu vyrovnání navrhnout prohlášení konkurzu, totéž nemohou učinit ani věřitelé,
- ☐ u pohledávek zahrnutých do vyrovnání nastávají účinky uznání závazku dlužníkem.

Účastníky vyrovnání jsou dlužník, manžel dlužníka, spoludlužníci, resp. osoby ochotné zavázat se za splnění vyrovnání jako spoludlužníci a věřitelé, kteří přihlásili své nároky do 4 týdnů ode dne vyvěšení usnesení na úřední desce soudu.

Činnost správce při sestavování seznamu a popírání pohledávek je obdobná jako u konkurzu. Při vyrovnávacím jednání soud zjistí, kteří věřitelé jsou ochotni přijmout návrh na vyrovnání. Pro potvrzení vyrovnání soudem platí obdobně postup pro nucené vyrovnání.

⁵⁸ §§ 44-45 ZKV

⁵⁹ §§ 46-66 ZKV

Nabylo-li usnesení o potvrzení vyrovnání právní moci a dlužník své povinnosti úplně a včas splnil, zaniká jeho povinnost splnit věřitelům část závazku, k jejímuž plnění nebyl povinen podle obsahu vyrovnání.

Nebylo-li však vyrovnání splněno, pozbývají účinnosti veškeré výhody poskytnuté dlužníkovi.

5.6 Vztah konkurzu a likvidace

Likvidace obchodních společností úzce souvisí s konkurzním a vyrovnávacím řízením. Jestliže se v průběhu likvidace, jejímž cílem je dokončit obchodní záležitosti společnosti, vymoci pohledávky, zaplatit dluhy a zpeněžit majetek, ukáže, že aktiva nebudou stačit k úhradě pasiv, je likvidátor povinen dát návrh na prohlášení konkurzu.⁶⁰ Tím by mělo být zabezpečeno, že budou věřitelé alespoň částečně uspokojeni.

Likvidace a zrušení společnosti mohou být zahájeny v zájmu předcházení konkurzu. V tomto případě představuje likvidace nástroj krizového řízení tehdy, kdy je zřejmé, že urychlené zastavení činnosti je cesta, kterou lze zabránit úpadku.

Konkurz může být prohlášen i v procesu likvidace. Likvidace se po dobu jeho trvání přerušuje a likvidátor má po tuto dobu působnost jen v rozsahu, v jakém nepřešla na správce konkurzní podstaty. Zbude-li po ukončení konkurzního řízení majetek, likvidace pokračuje, pokud nezbude, podá likvidátor pouze žádost o výmaz společnosti z obchodního rejstříku.

⁶⁰ § 72 odst. 2 ObchZ.

6. DAŇOVÉ SOUVISLOSTI LIKVIDACE, KONKURZU A VYROVNÁNÍ

6.1 Daňové souvislosti likvidace

Tak jako v průběhu běžného období podnikání je třeba spravovat daňovou povinnost, tak i v procesu likvidace je třeba věnovat daním pozornost.

Povinnosti likvidátora vůči finančnímu úřadu upravuje zákon o správě daní a poplatků č. 323/96 Sb.

Po zapsání likvidace do obchodního rejstříku je likvidátor povinen oznámit správci daně (finančnímu úřadu) všechny změny registrovaných údajů (do 15 dnů), tedy i vstup do likvidace.⁶¹

Likvidátor je dále povinen⁶²:

- při vstupu společnosti do likvidace podat daňová přiznání za uplynulou část zdaňovacího období (do konce měsíce následujícího po vstupu do likvidace),
- podávat daňová přiznání i v průběhu likvidace v běžných termínech,
- podat daňové přiznání po ukončení likvidace.

Při skončení likvidace požádá likvidátor o souhlas správce daně s výmazem z obchodního rejstříku, a tento souhlas přiloží k žádosti o výmaz z obchodního rejstříku.⁶³

Daňové přiznání daně z příjmu právnických osob vychází z mimořádné účetní závěrky (viz. 5).

Daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků sražená z mezd zaměstnanců se odvádí v průběhu likvidace a po výplatě posledních mezd v obvyklé lhůtě pro odvod daně.⁶⁴

V případě DPH platí v průběhu likvidace obvyklý režim plátce daně. Likvidátor může registraci za plátce DPH zrušit kdykoliv, nejpozději však ke dni skončení likvidace.

Silniční dani podléhají vozidla sloužící k podnikání včetně vozidel společnosti v likvidaci.⁶⁵ V průběhu likvidace se pravidelně platí zálohy za používání vozidla a daňové přiznání se podává každoročně k 31. 1.⁶⁶

6.2 Daňové souvislosti konkurzu

O prohlášení konkurzu se správce daně dozvídá z dožádání příslušného konkurzního soudu, který požaduje zaslání fotokopii daňových přiznání za příslušné zdaňovací období.

Daňový režim při prohlášení konkurzu je shodný se vstupem do likvidace.

Všechny daňové úkony v průběhu konkurzu činí za úpadce správce podstaty. Do 30 dnů ode dne prohlášení konkurzu podá daňové přiznání z příjmu právnických osob za uplynulé období (je možné dohodnout i lhůtu delší). V průběhu konkurzu se do novely ZDP daňová přiznání podávat nemusela a

⁶¹ § 33 zák. č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů (dále ZSDP).

⁶² § 40 ZSDP

⁶³ § 35 odst. 2 ZSDP

⁶⁴ § 38h odst. 1. zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů (dále ZDP).

⁶⁵ § 2 zák. č. 16/93 Sb., o dani silniční ve znění pozdějších předpisů (dále zákon o dani silniční).

⁶⁶ § 10 zákona o dani silniční.

hospodářský výsledek konkurzu byl od této daně osvobozen⁶⁷. Novela ZDP však zavádí pevnější řád správy daní v konkurzu povinností podávat daňová přiznání za každé zdaňovací období. Novela rovněž zavádí daňovou povinnost na hospodářský výsledek konkurzu. Podle náměstka ministra financí Ladislava Zelinky je tato daňová povinnost jen čistě hypotetická.⁶⁸

V případě DPH, silniční daně a daně z příjmu ze závislé činnosti a funkčních požitků platí stejný režim jako při likvidaci.

Po prohlášení konkurzu nemůže správce daně provádět daňové exekuce za účelem vymožení splatných daňových pohledávek.⁶⁹ Tyto nároky musí jako každý další konkurzní věřitel přihlásit jako pohledávku II. třídy. Poslední novela ZKV zrušila přednostní právo uspokojení nároků daňových institucí, pokud pohledávka nebyla zajištěna zástavním právem 2 měsíce před prohlášením konkurzu.

⁶⁷ § 19 odst. 1 písm. f) ZDP

⁶⁸ Šperková, M. – Euro č. 6, Bič na správce, str. 37

⁶⁹ § 14 odst. 1 písm. e) ZKV

7. ÚČETNÍ SOUVISLOSTI LIKVIDACE, KONKURZU A VYROVNÁNÍ

7.1 Likvidace

Účetnictví v likvidované společnosti se řídí ustanovením zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Při zrušení obchodní společnosti s likvidací se vyžaduje:

- uzavření účetních knih ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace,⁷⁰
- sestavení mimořádné účetní závěrky k témuž datu.⁷¹

Mimořádná účetní závěrka podá přehled o majetku, závazcích a hospodářském výsledku likvidované společnosti před vstupem do likvidace a je podkladem pro daňové přiznání.

Auditor ověří i mimořádnou účetní závěrku, má-li účetní jednotka tuto povinnost.⁷²

Ke dni vstupu do likvidace zajistí likvidátor:

- ☐ otevření účetních knih,⁷³
- ☐ zahajovací rozvahu,⁷⁴
- ☐ přehled o jmění.⁷⁵

Zahajovací rozvaha ke dni vstupu do likvidace bude shodná s mimořádnou účetní závěrkou sestavenou ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace. Sestavení zahajovací rozvahy vymezuje začátek procesu likvidace, od kterého je již vše pod kontrolou likvidátora.

V průběhu likvidace se účtuje jako v běžném období. Odepisuje se pouze ten majetek, který se vyčlení pro dokončení dříve uzavřených obchodů. Ostatní hmotný a nehmotný majetek nemá smysl po dobu likvidace odepisovat.

O rozdělení případného likvidačního zisku se bude účtovat až po ukončení likvidace.

Ke dni ukončení likvidace zajistí likvidátor:

- ☐ uzavření účetních knih,⁷⁶
- ☐ mimořádnou účetní závěrku ke dni ukončení likvidace,⁷⁷
- ☐ zpracování daňového přiznání. To se podává do konce měsíce následujícího po dni ukončení likvidace.⁷⁸

Je-li v průběhu likvidace prohlášen konkurz, uzavře likvidátor účetní knihy a sestaví účetní závěrku ke dni předcházejícímu dni prohlášení konkurzu. Účetní knihy předá správci konkurzní podstaty. Zbude-li po ukončení konkurzu majetek, pokračuje likvidace na základě nově sestavené zahajovací rozvahy.

⁷⁰ § 17 odst. 2 zákona o účetnictví (dále ZÚ).

⁷¹ § 19 odst. 1 ZÚ, § 40 odst. 9 ZSDP

⁷² § 20 odst. 1 až 3 ZÚ

⁷³ § 17 ZÚ

⁷⁴ § 19 ZÚ

⁷⁵ § 74 ObchZ.

⁷⁶ § 17 ZÚ

⁷⁷ § 19 ZÚ

⁷⁸ § 40 odst. 9 ZSDP

7.2 Účetní souvislosti konkurzu

Vedení účetnictví v průběhu konkurzu je totožné s likvidačním režimem (po novele ZDP a ZÚ). Do této doby se v souladu se ZDP v průběhu konkurzu účetní závěrka za účetní období neprováděla.⁷⁹ Uzavření účetních knih ke dni předcházejícímu konkurzu provádí úpadce nebo likvidátor, sestavení mimořádné účetní závěrky, účetní závěrku za běžné období, otevření a uzavření účetních knih provádí správce konkurzní podstaty.

Po zrušení konkurzu podává návrh na výmaz z obchodního rejstříku úpadce nebo likvidátor.

⁷⁹ Opatření Ministerstva financí České republiky č. j. V/37 270/1993, kterým se stanoví postupy účtování při konkurzu a vyrovnání

8. Zánik TONASA TRADING, s. r. o

Pro praktickou demonstraci procesu zániku podniku formou likvidace a konkurzu jsem vybral případ společnosti s ručením omezeným TONASO TRADING. Causa této obchodní společnosti v sobě zahrnuje hned několik typických prvků, které vedou ke krachu podnikání v českém ekonomickém prostředí.

Dalším důvodem pro analýzu příčin a průběhu ukončení činnosti této organizace je skutečnost, že tato společnost prošla likvidací, během níž byl prohlášen konkurz. Tento fakt mi umožní představit oba procesy na příkladu jednoho podniku, z čehož vyplynou vzájemné odlišnosti i podobnosti obou forem zániku, jejich vzájemný vztah a účel.

Pro pochopení všech okolností souvisejících s podnikáním TONASA TRADING je nutné popsat její mateřskou společnost TONASO, a. s., naznačit celou strukturu jejích dceřiných společností a popsat okolnosti vzniku tohoto holdingu.

8.1 TONASO, a. s.

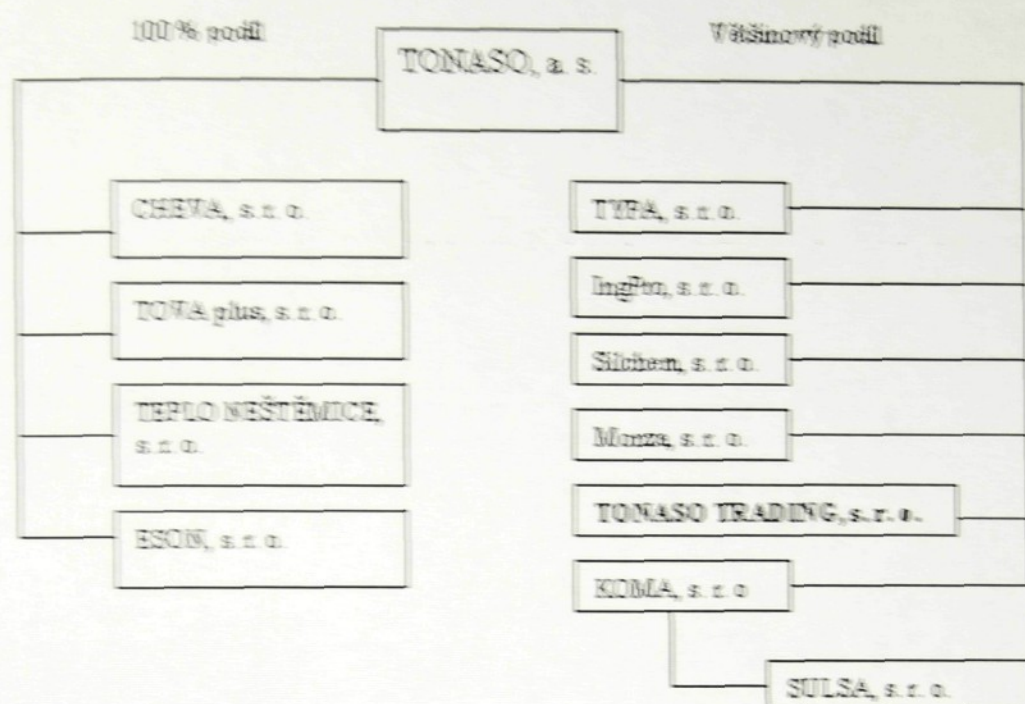
Podnik Tonaso byl založen roku 1905 Spolkem pro chemickou a hutní výrobu a firmou Solvay. Areál podniku leží v obci Neštětice u Ústí n/L na levém břehu řeky Labe, vedle hlavní trati Praha – Drážďany. V roce 1907 byla zahájena zkušební výroba a o rok později začala produkovat první tuny sody. Postupně se TONASO (TOvárna NA SOdu) stalo monopolním dodavatelem pro České země. Soda je důležitá surovina pro sklářský průmysl. Neštětická továrna měla díky své výborné poloze (vlastní přístav na Labi, železniční trať v těsném sousedství podniku) na dosah levné hnědé uhlí a sůl z Německa.

Společenské a tržní změny na počátku 90. let se významně dotkly, tak jako převážné většiny našich podniků, i TONASA. Zastaralá a energeticky náročná výroba kalcinované sody, která byla hlavním produktem výrobního programu, byla ukončena. K jejímu ukončení přispěla nejen nedostatečně rentabilní výroba, ale i zdražení vstupní suroviny soli, která se dovážela z bývalé Německé demokratické republiky, a jejíž připojení k Německé spolkové republice dramaticky změnilo směnné relace měn ve vzájemném obchodu. To mělo za následek nekonkurenceschopné ceny sody. Ekologická zátěž celého provozu pak definitivně vedla k opuštění výroby sody.

Od roku 1992 je TONASO, a. s. privátní společností se základním jménem společnosti Kč 611.808.000,--. Hlavními akcionáři jsou CP Investments - CZ s.r.o., který drží 49.97 % akcií a Prosperita investiční fond, a.s., který ovládá 10.73 % akcií

TONASO, a. s. funguje jako holdingová společnost. Z jednotlivých divizí a útvarů podniku vznikly dceřinné společnosti s ručením omezeným, jejichž vznik byl podporován snahou o racionalizaci a vyšší efektivnost celku.

Na následujícím schématu jsou společnosti, které TONASO v letech 1992/1993 založilo.

Každá společnost dostala do pronájmu prostory a zařízení k podnikání. Většinu zásob a materiálů nakoupila od „matky“. Management těchto společností tvořili bývalí vedoucí pracovníci jednotlivých útvarů TONASA.

Společnost CHEVA převzala část výrobního programu TONASA. Především vyrábí chlorid vápenatý pevný i tekutý pro použití ve stavebnictví, na zimní údržbu komunikací, v chemickém a potravinářském průmyslu. Dále vyrábí uhličitán vápenatý, chlorid vápenatý, jedlou sodu a potaš.

Provoz železniční vlečky a autodopravy zajišťuje společnost TOVA plus.

Společnosti ESON a TEPLO NEŠTĚMICE vyrábějí a prodávají tepelnou energii. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. července 2000 byl prohlášen na TEPLO NEŠTĚMICE, s.r.o. konkurz. Společnost ESON má díky bezkonkurenčně vysokým cenám (rovnásobně převyšují cenu na trhu obvyklou) vážné ekonomické potíže.

Společnost SILCHEM převzala část výrobního programu TONASA a spolu s vlastními aktivitami vytvořila silnou firmu se zaměřením na průmyslová odmašťovací a výrobky na bázi oxidu křemičitého.

Maloochodním prodejem výrobků CHEVA a SILCHEMU se zabývá společnost TYFA.

IngPro poskytuje inženýrské služby a provádí projekci, konstrukci a komplexní zajištění staveb a rekonstrukcí. Tato společnost vstoupila 3. 10. 1995 do likvidace a 8. 1. 1996 na ni byl prohlášen konkurz.

Společnost Monza se zabývá výrobou strojů s mechanickým pohonem a montáží chemických zařízení. Tento podnik není již od 5. 2. 1996 majetkově propojen s TONASEM, a. s.

Velkoobchodní prodej a export výrobků společností CHEVA a SILCHEM provádí společnost KOMA. V roce 1995 založila KOMA se SALZKONTOR OBERFRANKEN, GmbH a Solnou společností, s. r. o. obchodní společnost SULSA, která prodává zařízení a chemikálie pro zimní údržbu silnic. KOMA není od 31. 12. 1997 majetkově provázána s TONASEM.

Samotné TONASO, a. s. se stalo zastřešující organizací holdingu. V areálu podniku zřídilo Průmyslovou zónu Tonaso (dnes zde sídlí cca 50 společností), ve které se zaměřilo na poskytování služeb (např. finanční, personální, právní, daňové a podnikatelské poradenství, účetnictví a jeho revize; apod.), výzkum a vývoj, marketing, výzkum trhu a veřejného mínění. Pronájem pozemků, budov a zařízení nejen svým dceřinným společností, ale i ostatním podnikatelům (například Ulimex, s. r. o., Kovostav Teplice, s. r. o.) patří mezi hlavní zdroj příjmů.

8.2 TONASO TRADING, s. r. o. v likvidaci

Společnost TONASO TRADING byla založena 2. 12. 1992 na základě smlouvy o založení společnosti s ručením omezeným čtyřmi společníky. Každý ze společníků splatil vklad Kč 25.000,--, čímž společnost jako celek splnila zákonnou podmínku pro vznik tohoto typu obchodní společnosti.

Dne 30. 12. 1992 vstoupilo do společnosti na základě smlouvy o přistoupení ke společenské smlouvě a vnesení nového vkladu Tonaso, a. s. Splacením vkladu ve výši Kč 105.000,-- se tato společnost stala majoritním vlastníkem společnosti. Touto transakcí nabylo TONASO TRADING statutu dceřinné společnosti Tonasa, a. s. TONASO TRADING, s. r. o. bylo zapsáno do obchodního rejstříku dne 1. 1. 1993 se základním jměním Kč 205.000,--.

TONASO TRADING vzniklo z útvaru materiálově technického zabezpečení Tonasa, a. s. Podnikatelským záměrem TRADINGU bylo poskytovat údržbu a náhradní díly ostatním dceřinným společností v rámci holdingu Tonasa i mimo něj (organizacím v Průmyslové zóně Tonaso). Další stěžejní činností podniku měl být nákup a prodej válcovaného plechu a dalších hutních výrobků, kterým měla zásobovat Tonaso, resp. jeho dceřinné společnosti, a současně měla organizace fungovat jako velkoobchod s touto komoditou.

Mezi další aktivity společnosti patřilo poskytování skladových služeb, autodoprava, elektroinstalační a zámečnické práce.

8.2.1 TONASO TRADING v období od založení (1. 1. 1993) do vstupu do likvidace (23. 1. 1995)

Jak již bylo výše naznačeno, TONASO TRADING vzniklo se základním jměním Kč 205.000,--. Majetek potřebný k podnikání mu byl na základě nájemních a leasingových smluv poskytnut mateřskou společností. Tímto se v rozvahách podniku neobjevují stálá aktiva, ale pouze oběžná aktiva ve formě materiálu, zásob, pohledávek a finančního majetku. Společnost uzavřela s účinností od 1. 1. 1993 následující smlouvy:

- Nájemní smlouvu na pozemky uzavřenou na dobu 15 let. Nájemné bylo stanoveno na Kč 2.062 tis. ročně, tzn. Kč 171.830,-- měsíčně.

- Nájemní smlouvu na nemovitosti uzavřenou také na dobu 15 let. Nájemné činilo Kč 660 tis. ročně, což představuje Kč 55.000,-- měsíčně.
- Leasingovou smlouvu na hmotný investiční majetek v částce Kč 869 tis. na dobu 6 let. Měsíční splátka byla stanovena Kč 12.069,--.
- Leasingovou smlouvu na software v hodnotě Kč 1.067 tis. uzavřenou na dobu 3 let. Měsíční splátka činila Kč 29.639,--.
- Další leasingová smlouva byla sjednána na zásoby a materiál v hodnotě Kč 309 tis., což představovalo měsíční splátku Kč 8.563,--.
- Smlouvu o úhradě nákladů za užívání kopírky v celkové částce Kč 45.000,--, která byla splácena čtvrtletně částkou Kč 3.753,--.
- Smlouvu o poskytování komplexních finančních služeb (komplexní agenda účetnictví, agenda související se mzdami a pracovníky, pokladni služby, platební a zúčtovací styk v rozsahu zmocnění odběratelem) za paušální odměnu Kč 300.000,-- ročně.

Pro I. čtvrtletí 1993 byla mezi smluvními stranami sjednána výjimka v placení nájemného tak, že za první tři měsíce roku 1993 uhradí nájemce pronajímateli nájemné najednou do 31. 3. 1993 s tím, že další nájemné bude placeno již měsíčně. Souhrnně musel tedy TRADING z těchto smluv zaplatit Kč 835 116,--, což neučinil. Tonaso poskytlo své „dceři“ úvěr na tuto částku s měsíční splatností a úrokem 25 % p. a.

Po těchto stěžejních smlouvách byly uzavírány další kupní smlouvy zpravidla na materiál a zásoby (28. 1. 1993 nákup zásob v hodnotě Kč 3.258.111,--)

TRADING měl problémy s úhradou svých závazků. Růst zadlužení této společnosti vyvolal personální změny na postu jednatele. Dva původní jednatele byli dne 28. 7. 1993, tedy po necelých osmi měsících činnosti, nahrazeni novým jednatelem. Ten po seznámení se situací v podniku učinil zásadní změny v hospodaření TRADINGU.

Odstoupil od nevýhodných nájemních smluv na pozemky a nemovitosti. Po zjištění, že TRADING nepotřebuje rozsáhlé skladovací plochy a pozemky, měly být nové nájemní smlouvy sjednány pro menší prostory. Tím se podařilo snížit měsíční nájemné.

Redukování závazků se provádělo i prostřednictvím zásob. Zásoby v hodnotě cca Kč 1,9 mil., které nebyly „matce“ zaplacené, byly vráceny s tím, že je TRADING spravoval a prodával ve prospěch Tonasa, a. s. za provizi.

Sezónním zaměstnáním několika zaměstnanců (vždy dle potřeby) v další dceřinné společnosti SILCHEM, s. r. o. se podařilo snížit mzdové náklady.

Tato všechna opatření měla snížit provozní náklady a přispět ke schopnosti splatit dluh vůči Tonasu, a. s. ve výši Kč 1,3 mil.

Dále se TRADING pokoušel získat úvěr od některé ze společností v Průmyslové zóně Tonaso do výše Kč 500 tis. na nakoupení materiálu. Tento úvěr (resp. zálohovou platbu) měl být splácen neuhrazovanými fakturami pro tuto společnost

Současně se nový jednatel pokusil sestavit měsíční rozpočet provozních nákladů společnosti, při nichž by měl být podnik životoschopný.

Tabulka č. 2

Odhad nákladů TONASA TRADING, s. r. o. ze dne 9. 8. 1993	
nájem nemovitostí a pozemků	65 000 Kč
plnění z leasingových smluv	56 038 Kč
mzdy	95 000 Kč
odvod z mezd	32 400 Kč
ostatní služby (účetnictví, doprava atd.)	45 000 Kč
materiál vlastní	15 000 Kč
cestovné	10 000 Kč
opravy	10 000 Kč
ostatní finanční služby	5 000 Kč
energie	25 000 Kč
rezerva	5 000 Kč
celkem	363 438 Kč

Při překročení těchto nákladů jednatel navrhl buď otevřený nebo skrytý likvidační režim. Přestože tyto náklady překročeny byly (nájemné za nemovitosti a pozemky se podařilo snížit pouze na Kč 96 tis. měsíčně, mzdové náklady nebyly dostatečně zredukovány), společnost k likvidačnímu režimu nepřistoupila a svůj první rok podnikání ukončila se ztrátou Kč 1.051 tis. Současně byl podnik předlužen, záporná hodnota vlastního jmění dosáhla hodnoty Kč 876 tis.⁸⁰

Další rok byl ve znamení poklesu tržeb. Tento pokles byl vyvolán růstem cen služeb a zboží (zásob, materiálu) poskytovaného TRADINGEM. Přestože v rámci Průmyslové zóny Tonaso počet společností vzrůstal, vysoké ceny TRADINGU, v nichž se odrážely vysoké provozní náklady, odrazovaly i ostatní „loajální“ dceřinné společnosti od spolupráce s TRADINGEM.

Hospodaření společnosti za rok 1994 skončilo téměř s dvojnásobnou ztrátou a částka záporného vlastního jmění se vyhoupla na Kč 2.914 tis.

Samotný hospodářský výsledek nemá dostatečnou vypovídací hodnotu týkající se úspěšnosti podnikání. V prvním roce činnosti se se ztrátou potýká většina firem.

⁸⁰ V roce 1993 neexistovala v zákonná povinnost pro společnost prohlásit na sebe konkurz pro předlužení.

Tabulka č. 3

Vybraná data z výkazu zisků a ztrát	Údaje v tis. Kč		
	počátek období 1993	konec období 1993	konec období 1994
tržby		29540	15387
náklady		30648	19035
výnosy		29546	16997
hospodářský výsledek		-1102	-2038
vybraná data z rozvahy			
aktiva	3567	5448	5385
běžná aktiva	3567	5409	5244
zásoby	3567	2657	3702
pohledávky		2443	1322
závazky		6118	5385
lastní jmění	205	-876	-2914
finanční ukazatele			
rentabilita tržeb		-0,04	-0,13
doba obrátu zásob		38,45	75,42
doba inkasa pohledávek			44,66
doba splatnosti závazku			136,43

Z tohoto důvodu jsem pro zmapování situace použil vedle rentability tržeb i několik finančních ukazatelů, které v sobě faktor hospodářského výsledku nezahrnují.

Rentabilita tržeb dosáhla v obou letech záporných hodnot, což znamená, že na každou korunu tržeb oplácel TRADING v prvním roce 4 haléře a v druhém roce již 13 haléřů ze svého jmění, které skončilo v mínusu⁴¹.

Doba obrátu zásob činila v prvním roce podnikání 38,45 dnů, což je velmi dobrý výsledek. Avšak v roce 1994 činila tato doba téměř 75,42 dnů. Průměrná hodnota tohoto ukazatele v rámci odvětví obchodu činila tomto roce 41, 88 dnů.⁴¹ Z této komparace jsou patrné odbytové potíže TRADINGU. U společnosti, jejíž hlavním předmětem podnikání je nákup zboží za účelem dalšího prodeje, je tato doba obrátu zásob 75,42 dnů příliš dlouhá.

Dalším ukazatelem, který výrazně překračuje průměr odvětví 43,3 dne, je ukazatel splatnosti závazku, což hodnota je 136,43. Závazky po lhůtě splatnosti (největší věřitel Tonaso, a. s. účtoval 25 % úrok prodlení) zvyšovali již tak vysokou zadluženost podniku.

Doba inkasa pohledávek 44,66 dnů mohl při platební morálce ze strany obchodních partnerů zajistit častý přísun hotovosti.

Zdroj dat: projekt WEB OVEL při VŠE v Praze, <http://badame.vse.cz/cs/toASCII.cs.cgi/ovel>

⁴¹odvětví je reprezentováno společnostmi: Baumax ČR, a. s., Car a Trading Centrum, s. r. o., Jitrenka, a. s., Omiko, s. r. o., Stalona international, s. r. o., Thorn lighting CS, s. r. o., Univer, s. r. o., Urseta, s. r. o.

Hospodářský výsledek Kč -2.038,- je dokonce nižší, než odvětvový průměr Kč -2.837,- avšak při absenci vlastního kapitálu se jedná doslova o tragický výsledek.

Management podniku si byl vědom neúnosné ekonomické situace a musel učinit rozhodnutí o další existenci společnosti. Následující SWOT analýza, kterou jsem zpětně rekonstruoval na základě dostupné dokumentace a dat ze statistické ročenky, naznačuje vyhlídky, které TRADING měl.

SWOT 1995

Silné stránky

- Úzké vztahy s ostatními dceřinými společnostmi na základě dlouhodobé spolupráce a osobních kontaktů.
- Strategická pozice z hlediska dopravní obslužnosti. Možnost využití nejen silniční, ale i říční a železniční infrastruktury díky těsné blízkosti přístavu a železniční vlečky.
- Sídlo v Průmyslové zóně Tonaso.

Slabé stránky

- Orientace na jednu komoditu – plech.
- Žádná stálá aktiva a z toho vyplývající špatná dosažitelnost úvěru.
- Nadbytek pracovníků.
- Malá podpora od mateřské společnosti v obchodních aktivitách zaměřených na export plechu.
- Vysoké nájemné.

Příležitosti

- Obchodní zastoupení velkých železáren (Nová Huť, Vítkovice, Železářny Veselí).
- Zásobování všech podniků v Průmyslové zóně Tonaso (v roce 1995 přibližně 25 společností).

Hrozby

- Konkurence levnějších firem malých živnostníků zabývajících se údržbou.
- Klesající odvětví hutního průmyslu a snižování vývozních kvót na hutní výrobky. Produkce plochých výrobků válcovaných za tepla z nelegované oceli klesla z 1.479 tis. tun v roce 1995 na 1.286 tis. tun v roce 1996.⁸²
- Další růst nájmu.

8.2.2 Rozhodnutí o likvidaci

Valná hromada se konala 17. 1. 1995. Zástupce majoritního vlastníka zde přednesl námět představenstva Tonasa, a. s. na zaměření společnosti TONASO TRADING na obchodní zastupování velkých českých a slovenských hutnických podniků.

Jednatel TRADINGU seznámil společníky se značně negativním ohlasem Nové Huti a Vítkovic na vyřízení zřizování konsignačních skladů, nebo jiné formy obchodního zastupování. Současně jednatel vedl, že společnost není ani personálně připravena na zvládnutí této činnosti.

Na základě těchto informací rozhodli společníci jednomyslně o likvidaci společnosti. Současně jmenovali likvidátora pana Pavla Páška.

Dne 19. 1. 1995 byl jednatelem u Okresního soudu v Ústí nad Labem podán návrh na zápis vstupu do likvidace. Součástí návrhu byl i souhlas likvidátora s jmenováním a jeho podpisový vzor.

2.3 Příčiny vzniku krizové situace TONASA TRADING

Krizi TRADINGU nezpůsobila jedna příčina, ale jak je patrné z předchozího popisu, neúspěch podnikání způsobil souběh hned několika negativních vlivů, jejichž kumulace zvýšila jejich destruktivní nanzitu. Na vzniku krize se podíleli vnitřní i vnější faktory a jejich vzájemná kombinace.

Hlavní příčinou špatného hospodaření byl organizační vztah mezi mateřskou společností a její dcerou. Tento vztah byl realizován na základě nájemních smluv, kde výši nájmu stanovilo Tonaso, a. s., a jehož výši musel TRADING akceptovat (Tonaso mělo 51,2 % většinu). Nájemy v těchto smlouvách byly kalkulovány le potřeb Tonasa a nikoli dle platné vyhlášky 585/90 Sb (viz. podrobněji v kap. Průběh konkurzu). Nájemy čítané Tonasem byly kalkulovány dle jeho nákladů. Jelikož bylo nájemné hlavním zdrojem výnosů zajištění rentability mateřské společnosti, musela být jeho výše stanovena minimálně na úrovni těchto nákladů. Tyto náklady však neustále rostly díky činnosti mateřské společnosti, která zcela opustila výrobu a zaměřila se na služby a budování image holdingu. To mělo za následek nárůst administrativních a manažerských pracovních míst a tedy i růst mzdových nákladů. Sponzorování fotbalového týmu 3.ligy Neštěmčicích, investice do rekreačních zařízení, správa hotelu, nákup reprezentativních automobilů a vil mělo za následek rozdrobení kapitálu Tonasa do nevýnosných aktivit a tedy další růst nákladů. Tento způsob podnikání musely financovat dočinné společnosti prostřednictvím vysokých nájmu. Díky smluvnímu jednání, na jehož základě mohlo Tonaso zvyšovat nájem každé čtvrtletí, si mateřská společnost zajistila přísun financí. Vysoké nájemy se projevíly v cenách materiálu a služeb, které se stávali čím dál tím více eprodejně (doba obratu zásob se zvedla z 38 dnů v roce 1993 na 76 dnů v roce 1994).

Další příčinou krizového vývoje byla orientace na hutní průmysl. Jeho pokles byl způsoben poklesem elého odvětví těžkého průmyslu a poklesem vývozních kvót do vyspělých zemí.

K těmto příčinám je nutné uvést i vnitřní faktory krize. Nedostatečný zájem managementu způsobil ztrátu ákazníků. Ostatní dočinné společnosti začaly poptávat materiál a služby u levnější konkurence.

¹ Statistická ročenka ČESKÉ REPUBLIKY 1997, Scientia, s. r. o, 1997

8.2.4 Likvidace

Likvidace byla zahájena 24. 1. 1995. Byl podán návrh zápisu likvidace do obchodního rejstříku (příloha č. 2). Současně byla rozeslána oznámení o vstupu společnosti do likvidace všem úřadům (úřadu práce, všeobecné zdravotní pojišťovně, úřadu sociálního zabezpečení, finančnímu úřadu) obchodním partnerům a stávajícím zaměstnancům.

Ke dni vyhlášení likvidace bylo ve společnosti zaměstnáno 6 pracovníků, s nimiž byl rozvázán pracovní poměr. Důvodem výpovědi byly dle zákoníku práce tzv. organizační změny – likvidace.⁸³ Se dvěma skladnicemi byla současně sjednána dohoda o pracovním poměru. Účetní spravující agendu TRADINGU byla zaměstnána na vedlejší pracovní poměr.

Ke dni předcházejícímu vstupu do likvidace (23. 1. 1995) byla sestavena následující mimořádná účetní závěrka.

Mimořádná účetní závěrka ke 23. 1. 1995

Aktiva		částka v tis. Kč
AKTIVA CELKEM		4808
Stálá aktiva		
Hmotný investiční majetek		
Oběžná aktiva		4698
Zásoby		2585
z toho materiál		
zboží		2585
Krátkodobé pohledávky		1757
z toho pohledávky z obchodního styku		1745
stát – odložená daňová pohledávka		
jiné pohledávky		12
Finanční majetek		356
z toho peníze		139
účty v bankách		217
krátkodobý finanční majetek		
Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv		110
Časové rozlišení		110
z toho náklady příštích období		110

Pasiva		částky v tis. Kč
PASIVA CELKEM		4808
Vlastní jmění		-3077
Základní jmění		205
z toho základní jmění		205
Fondy ze zisku		21
z toho zákonný rezervní fond		21
Hospodářský výsledek minulých let		-3140
z toho nerozdělený zisk minulých let		
nehrazený ztráta z minulých let (-)		-3140
Hospodářský výsledek běžného roku (+/-)		-163
Cizí zdroje		7705
Krátkodobé závazky		7705
z toho závazky z obchodního styku		27
závazky k zaměstnancům		
závazky ze sociálního zabezpečení		33
stát – daňové závazky a dotace		377
Ostatní pasiva – přechodné účty pasiv		180
Dohadné účty pasivní		180

⁸³ § 46 odst. 1 písm. a) až c) zákoníku práce

Výkaz zisků a ztrát	
Tržby za prodej zboží	1729
Náklady vynaložené na prodej zboží	1517
Obchodní marže	212
Výroba	64
z toho <i>tržby za prodej vlastních výrobků</i>	64
Výrobní spotřeba	330
z toho <i>spotřeba materiálu a energie</i>	81
<i>služby</i>	249
Osobní náklady	100
z toho <i>mzdové náklady</i>	69
<i>náklady na sociální zabezpečení</i>	24
<i>sociální náklady</i>	7
Daně a poplatky	2
Odpisy hmotného a nehmotného majetku	5
Ostatní provozní výnosy	
Ostatní provozní náklady	1
Provozní hospodářský výsledek	-162
Výnosové úroky	
Nákladové úroky	
Ostatní finanční výnosy	
Ostatní finanční náklady	1
Hospodářský výsledek za finanční činnost	-1
Hospodářský výsledek za běžnou činnost	-163
Mimofádné výnosy	
Mimofádné náklady	
Mimofádný hospodářský výsledek	
Hospodářský výsledek za účetní období	-163

Na základě údajů z rozvahy měl likvidátor co **nejdříve podat návrh na prohlášení konkurzu**.

Pan Pátek takto učinil po 3 měsících po důkladném seznámení se situací ve společnosti. Během této doby se mu podařilo prodat zásoby v hodnotě Kč 1.570 tis. za 752 tis. Jednalo se o hutní materiál skladovaný na venkovním prostoru. Vlivem povětrnostních podmínek a dlouhodobého skladování na venkovním prostoru se na tomto materiálu projevila koroze pronikající do hloubky a loupající se v nepravidelných ploškách. Sleva na toto zboží činila v průměru 50 %. Další materiál byl díky své specifičnosti (byl objednan na určitou akci, a proto neprodejný) prodán za symbolickou cenu.

Realizace tohoto prodeje nebyla příliš složitá, neboť likvidátor měl zcela volné ruce k tomuto přímému prodeji.

8.3 Prohlášení konkurzu

Likvidátor splnil svoji zákonnou povinnost **podat návrh na prohlášení konkurzu při zjištění předlužení společnosti dne 19. 4. 1995**. Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl dne 15. 5. 95 o **prohlášení konkurzu** (viz. příloha č. 3) a správcem konkurzní podstaty byl ustanoven pan Stanislav Sobota.

Správce konkurzní podstaty zahájil svoji činnost sestavením pracovní skupiny. Členy této skupiny byly:

p. Pátek - likvidátor

pí. Novotná – účetní zpracovávající agendu TONASA TRADING

pí. Nováková – účetní správce konkurzní podstaty.

Na schůzi pracovní skupiny konané dne 15. 6. 1995 se stanovil postup průběhu konkurzu. Bylo rozhodnuto o nepřerušení pracovního poměru uzavřeného na dohodu o pracovním poměru se skladnicemi.

Provedení mimořádné účetní závěrky se stanovilo k 15. 5. 1995. Potřebná schvalování k tomuto datu prováděl likvidátor pan Pátek. Veškeré doklady k účetním případům od 16. 5. 1995 převzala účetní správce konkurzní podstaty paní Nováková. Schvalování účetních dokladů od této doby prováděl pan Sobota (správce konkurzní podstaty).

Následující rozvaha ukazuje stav aktiv a pasiv ke dni prohlášení konkurzu.

Mimořádná účetní závěrka k 15. 5. 1995

Aktiva	částka v tis. Kč
AKTIVA CELKEM	3443
Stálá aktiva	
Hmotný investiční majetek	
Oběžná aktiva	3351
Zásoby	1002
zboží	1002
Krátkodobé pohledávky	1946
z toho pohledávky z obchodního styku	1937
jiné pohledávky	9
Finanční majetek	403
z toho peníze	0
účty v bankách	403
Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv	92
Časové rozlišení	92
z toho náklady příštích období	92

Pasiva	částka v tis. Kč
PASIVA CELKEM	3443
Vlastní jmění	-4929
Základní jmění	205
z toho základní jmění	205
Fondy ze zisku	21
z toho zákonný rezervní fond	21
Hospodářský výsledek minulých let	-3303
z toho nerozdělený zisk minulých let	
neuhrazený ztráta z minulých let (-)	-3303
Hospodářský výsledek běžného roku (+/-)	-1852
Cizí zdroje	8304
Krátkodobé závazky	8304
z toho závazky z obchodního styku	8316
závazky k zaměstnancům	8
závazky ze sociálního zabezpečení	3
stát – daňové závazky a dotace	-23
Ostatní pasiva – přechodné účty pasiv	68
Dohadné účty pasivní	68

Výkaz zisků a ztrát	
Tržby za prodej zboží	752
Náklady vynaložené na prodej zboží	1570
Obchodní marže	-828
Výroba	91
z toho <i>tržby za prodej vlastních výrobků</i>	91
Výrobní spotřeba	579
z toho <i>spotřeba materiálu a energie</i>	162
<i>služby</i>	417
Osobní náklady	379
z toho <i>mzdové náklady</i>	305
<i>odměny členům orgánů společnosti a družstva</i>	
<i>náklady na sociální zabezpečení</i>	67
<i>sociální náklady</i>	7
Daně a poplatky	3
Odpisy hmotného a nehmotného majetku	
Ostatní provozní výnosy	
Ostatní provozní náklady	196
Provozní hospodářský výsledek	-1884
Výnosové úroky	1
Nákladové úroky	
Ostatní finanční výnosy	
Ostatní finanční náklady	4
Hospodářský výsledek za finanční činnost	-3
Hospodářský výsledek za běžnou činnost	-1887
Mimořádné výnosy	35
Mimořádné náklady	
Mimořádný hospodářský výsledek	35
Hospodářský výsledek za účetní období	-1852

V této fázi konkurzu bylo ukončeno účetní vykazování stavu aktiv a pasiv. V průběhu celého úpdkového řízení se neprováděly účetní závěrky a nepodávala se daňová přiznání.⁸⁴ Místo těchto výkazů se prováděl soupis majetku a závazků v reálných částkách, tzn., že zde byl evidován pouze prodejní majetek, přihlášené pohledávky ze strany věřitelů, náklady a výnosy konkurzu.

Na základě mimořádné účetní závěrky a fyzické inventury byl sestaven soupis konkurzní podstaty. Přehled závazků byl zpracován dle poskytnutých účetních dokladů.

Majetek spadající do konkurzní podstaty byl správcem předběžně oceněn.

Tabulka č. 4

Soupis majetku převzatého správcem konkurzní podstaty ke dni 15. 5. 1995			
Majetek	Účetní hodnota	Odhadovaná prodejní cena	Rozdíl
DHIM	18 031,04	165 700,00	147 668,96
Zásoby	1 002 300,80	771 043,30	-231 257,50
Pohledávky	1 895 246,34	1 113 615,85	-781 630,49
Pohledávky ostatní	50 685,00	48 202,34	-2 482,66
Peněžní prostředky	402 549,40	402 549,40	
DPH	26 465,00	26 465,00	
Majetek celkem	3 395 277,58	2 527 575,89	-867 701,69

⁸⁴Od 1. 1. 2001 platí novela ZDP, která přináší povinnost podávat daňová přiznání i v průběhu konkurzního řízení.

Bylo konstatováno, že majetek by měl postačovat k uhrazení nákladů konkurzu. Drobný hmotný investiční majetek se skládal z počítačů a osobního automobilu pořízeného na leasing. Hodnota pohledávek za odběrateli byla snížena o pohledávky za obchodními partnery v konkurzu a v likvidaci. Peněžní prostředky byly soustředěny na jednom účtu u Komerční banky, a. s. v Ústí nad Labem.

Dalším krokem byla analýza závazků a byl stanoven předběžný odhad nákladů řízení na první rok. Do předpokládaných nákladů se zahrnula likvidace neprodejných zásob jako nebezpečného odpadu (elektromotory se specifickým příkonem 110 W) Kč 120.000,--, odměny pracovní skupiny a zaměstnanců (mimo odměny správce) Kč 150.000,--, nájemné Kč 60.000,--, cestovné Kč 10 000,--, služby a právní zastoupení Kč 60.000,--.

Tabulka č. 5

Členění závazků ke dni 15. 5. 1995	
Závazky z obchodního styku - dodavatelé	7 582 918,61
Závazky z obchodního styku - přijaté zálohy	629 783,00
Závazky k zaměstnancům	8 362,00
Závazky k sociálnímu zabezpečení	3 170,00
Závazky daňové	1 192,00
Jiné závazky	104 942,60
Odhadované náklady na jeden rok	
Náklady	400 000,00
Závazky + náklady celkem	8 730 368,21

Na základě výše uvedených údajů se dal předpokládat hrubý odhad výsledku konkurzu. Tento hrubý odhad je důležitý pro přezkumné jednání. Na jeho základě si věřitelé začnou vytvářet opravné položky pro své pohledávky. Tento hrubý odhad nepočítá s náklady za jednotlivé roky a dalšími jednorázovými náklady (odborné posudky, likvidace ekologických havárií apod.). Nejsou zde kalkulovány výnosy, které se realizují v průběhu konkurzu, a proto se konečný výsledek může od odhadu hodně lišit, ale zpravidla bývá nižší. V tomto případě hrubá míra uspokojení činí 18,30 % (Σ Odhadované ceny majetku/ Σ Závazků).

Jedním z účinků prohlášení konkurzu, který vyplývá ze Živnostenského zákona⁸⁵, je vznik překážky pro provozování činnosti na základě živnostenského oprávnění. TONASO TRADING bylo držitelem těchto živnostenských listů:

- ☐ Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej,
- ☐ Poskytování skladových služeb,
- ☐ Zámečnictví,
- ☐ Montáž, oprava, údržba vyhrazených elektrických zařízení.

Bylo zahájeno správní řízení o zrušení živnostenského oprávnění. Magistrát města Ústí nad Labem, odbor živnostenský, zrušil živnostenské listy „Koupě zboží...“ a „Poskytování skladových služeb“ dne 11. 8. 1995.

⁸⁵ § 58 odst.1 zák. č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů (dále ŽZ)

Dne 21. 8. 1995 byly zrušeny živnostenské listy „Zámečnictví“ a „Montáž,...“ Okresním živnostenským úřadem v Ústí nad Labem. Navrácení těchto dokladů provedl likvidátor pan Pátek.

Dalším účinkem prohlášení konkurzu dle ŽZ je zákaz podnikání po dobu 3 let v daném oboru.⁸⁶ V současné době je možné pokračovat se souhlasem správce a věřitelského výboru v podnikání⁸⁷.

8.3.1 Přihlášky věřitelů a přezkumné jednání

Přihlášky věřitelů byly zaslány Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Lhůta pro podání přihlášky nebyla v usnesení stanovena, tzn., že věřitelé mohli podávat přihlášky až do dne konání prvního přezkumného jednání.

První balík přihlášek byl soudem předán správci konkurzní podstaty **dne 15. 1. 1996** (viz. průvodní dopis - příloha č. 7), **tedy přibližně po osmi měsících ode dne prohlášení konkurzu.**

Usnesením KS ÚL ze dne 15. 1. 1996 byla svolána schůze konkurzních věřitelů na 27. 2. 1996. Na této schůzi byli zvoleni členové věřitelského výboru a jejich náhradníci. Hlasovací právo bylo tímto usnesením přiznáno všem věřitelům.

Členy věřitelského výboru se dle předpokladu staly věřitelé uplatňující největší pohledávky:

1. Předseda - Tonaso, a. s., náhradník – Lenka Okatá
2. 1. místopředseda - SIAD – technické plyny, s. r. o., náhradník – Tova plus, s. r. o.
3. Martin Dotík, náhradník – Kratochvíl, s. r. o.

Dále byl stanoven **termín prvního přezkumného jednání na 14. 6. 1996.** Tento termín byl později soudem **odročen na 27. 9. 1996.**

Dne 25. 9. 1996 se konala schůze pracovní skupiny (p. Sobota, p. Pátek, pí. Novotná, pí. Nováková). Na tomto jednání se zjišťovali přihlášené pohledávky.

Všichni věřitelé přihlásili své nároky jako pohledávky III. třídy, které se po novele ZKV převedli na pohledávky II. třídy. Nikdo neuplatňoval nároky na oddělené uspokojení či vyloučení věci z podstaty. Správce z celkové hodnoty přihlášených pohledávek Kč 7.426.783,73 uznal pohledávky ve výši Kč 7.196.458,03. Důvody pro neuznání pohledávky nebo její části byly nejčastěji:

- ☐ nedostatek listinných důkazů k prokázání nároku,
- ☐ sankce, pokuty a penále vzniklé po prohlášení konkurzu,
- ☐ špatné adresování nároku (jednalo se o pohledávky za jiným subjektem).

Pohledávky ve výši Kč 903.584,48 nebyly včas přihlášeny, a proto k nim nebylo přihlíženo.

Dalším bodem schůze bylo přehodnocení pohledávek TRADINGU za odběrateli a jejich klasifikace.

⁸⁶ § 8 odst.1 ŽZ

⁸⁷ § 18a odst 2-3 ZKV

Pohledávky za odběrateli	Kč
nevymahatelné z důvodu důkazní nouze	218 240,45
vymahatelné malé	42 143,40
vymahatelné nad Kč 5.000,--	1 408 377,74
uhrazené	277 169,75

Bylo rozhodnuto o navržení odpisu nevymahatelných pohledávek věřitelskému výboru a soudu.

Po přezkumném jednání byla podána pouze jediná incidenční žaloba. Dne 21. 10. 1996 podala Všeobecná zdravotní pojišťovna určovací žalobu o určení pravosti části sporné pohledávky. Správce tuto část pohledávky neuznal, jelikož ji považoval za mimosmluvní sankci a pokutu, která je vyloučena z uspokojení v konkurzu.

8.3.1.1 Nájemné účtované Tonasem, a. s.

Případ Tonaso, a. s. byl předán právnímu zástupci pana Soboty. Ten vypracoval návrh žaloby na zaplacení částky 2.617.161,--. Jednalo se o část nájemného, kterou TRADING zaplatil. Žaloba se opírala o nájemní smlouvy z let 1993 až 1995. Bylo zde poukázáno na to, že při nájmu pozemků se jednalo o pozemky zastavené nemovitostmi, které pronajal žalovaný jinou smlouvou. Správce majetku považoval smlouvy o nájmu pozemků za neplatné, protože se ve skutečnosti jednalo o jednání, jímž Tonaso, a. s. jednu věc pronajalo dvakrát, tj. když byly smlouvy označeny jako nájem budov, poté jako pozemek. Ve skutečnosti šlo o pronájem nebytových prostor. Další oporou žaloby byla skutečnost, že mateřská společnost pravděpodobně obcházela zákon, když v době regulované ceny nájmu nebytových prostor účtovala za jejich nájem více, nežli právní předpis připouštěl.

Žaloba byla podána dne 17. 1. 1997. Jelikož se jednalo o žalobu nájemních smluv z 1. 1. 1993, uplynula čtyřletá promlčecí lhůta. Z tohoto důvodu bylo nutné provést zpětvzetí žaloby, aby se předešlo platbě dalších soudních poplatků a růstu nákladů za právní zastoupení.

8.3.2 Prodej majetku

Prodej majetku v průběhu konkurzního řízení je mnohem komplikovanější než prodej v rámci likvidace. Ke každému prodeji je nutné znát názor věřitelského výboru a mít souhlas soudu.

Ke dni 3. 9. 1997 byl KS ÚL svolán věřitelský výbor, kterému byly předloženy návrhy na prodej majetku a řešení pohledávek:

- 1) Věřitelský výbor odsouhlasil prodejní ceny DHIM, tzn. prodej automobilu za Kč 80.000,-- a počítačových sestav též za Kč 80.000,--.
- 2) Dále odsouhlasil snížení ceny zásob dle potřeb až na 10 % jejich účetní hodnoty.

3) Věřitelský výbor byl informován o stavu pohledávek. Správci bylo uloženo zažalovat pohledávky, u kterých hrozilo promlčení.

Soud i věřitelský výbor souhlasil s prodejem mimo dražbu. DHIM byl prodán na základě kupní smlouvy 1. 10. 1997 za výše stanovenou cenu.

Po složitých jednáních se soudcem o schválení prodeje těžko vymahatelných pohledávek se nakonec podařilo odprodat první pohledávku ve výši Kč 51.584,80, která byla odprodána firmě TOSAP, s. r. o. za Kč 20.000,-- , tzn. za 39 % nominální hodnoty. Zásoby byly postupně rozprodávány. Aby se předešlo vysokým ztrátám z likvidace nebezpečného odpadu, bylo 38 elektromotorů v hodnotě Kč 351.725,-- upraveno převinutím cívek a prodáno za 30 % účetní hodnoty.

Byl založen termínovaný účet s měsíční výpovědní lhůtou a pevnou úrokovou sazbou 9,6 % p. a. na částku Kč 700.000,--.

Dne 13. 2. 1998 proběhlo další zasedání věřitelského výboru, na němž byl schválen záměr:

- 1) prodat neprodané zásoby na základě znaleckého posudku k sešrotování,
- 2) provést odpis nevymahatelných pohledávek ve výši Kč 190.292,07,
- 3) prodat balík pohledávek, u nichž nastávala promlčecí doba po 31. 5. 1998 a to včetně zažalovaných pohledávek.

Výše uvedený balík pohledávek ve výši Kč 647.965,22 byl dne 31. 8. 1998 prodán společnosti Jakub, s.r.o. za Kč 76 633,95, tj. za 11,8 % nominální hodnoty.

Pohledávky ve výši Kč 1.056.089,25 byly odběrateli uhrazeny.

Poslední zásoby byly znalcem uznány za nepoužitelné a prodány v průběhu měsíce prosince 1998 k sešrotování. K 1. 1. 1999 byla vypovězena nájemní smlouva na skladové prostory.

V tomto měsíci byly též ukončeny dvě dohody o provedení práce se skladnicemi.

8.3.2.1 Incidenční žaloba

Stejnopis incidenční žaloby byl zaslán správci konkurzní podstaty **20. 12. 1999!** Po třech letech byl učiněn první krok k vyřešení této kauzy. Tento stejnopis umožnil panu Sobotovi zjistit právní oporu žaloby, na jejímž základě se VZP ÚL domáhala uznání své pohledávky v plné výši.

Žalobce zde konstatuje, že navýšení své pohledávky činil ze zákonné povinnosti účtovat penále z prodlení za každý den ve výši 0,1 %. Z tohoto důvodu se nejednalo o mimosmluvní pokutu, ale o povinnost zaplatit penále stanovené přímo zákonem⁸⁸, kterou nemůže správce konkurzní podstaty zrušit.

Tato žaloba byla poslední "brzdou" konkurzního řízení. Do 17. 6. 2000 se soud k tomuto sporu dále nevyjádřil.

Od 1. 5. 2000 začala platit poslední novela ZKV, která nově umožnila správcem popřenou pohledávku dodatečně uznat⁸⁹. Toto uznání musí soud akceptovat a vydat usnesení o zjištění nároku.

Pan Sobotka po poradě s právním zástupcem využil této možnosti a spornou část pohledávky uznal. **Dne 4. 8. 2000 vydal KS ÚL usnesení** o dodatečném uznání pohledávky konkurzního věřitele.

⁸⁸ § 18 odst. 1 zák. č. 592/1992 Sb. o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění ve znění pozdějších předpisů

Od této chvíle bylo možné začít pracovat na závěrečné zprávě.

8.3.3 Závěrečná zpráva a návrh na rozvrhové usnesení

Závěrečná zpráva rekapituluje celý průběh konkurzního řízení. Nejpodstatnější částí této zprávy je vyčíslení nákladů a výnosů, procento uspokojení a návrh na rozvrhové usnesení.

Výnosy a výdaje uspokojené nebo určené k uspokojení v rozvrhu jsou níže specifikovány podle jednotlivých hledisek takto:

A) Výnosy z prodeje

a) hmotný investiční majetek: movité věci (počítačové sestavy, dopravní prostředek)	184.554,00
b) zásoby (zboží)	533.666,00
c) pohledávky (krátkodobé a dlouhodobé)	1.184.308,00
d) finanční majetek (převzaté peníze v pokladně, na účtě v bance)	402.549,00
e) jiné příjmy	
- z nájmu	60.561,00
- úroky	321.437,00
- jiné výnosy z podstaty	64.130,00

Výnosy v období konkurzu	2.348.656,00
Stav financí při vstupu do konkurzu	402.549,00

Celkem výnosy 2.751.205,00

B) Výdaje, které mohly být uspokojeny kdykoliv v průběhu konkursu:

a) pohledávky za podstatou	
1) hotové výdaje správce (zvláštního správce, zástupce správce).....	121.239,00
2) odměna správce	
- ze zpeněžení konkursní podstaty	50.973,10
- zvýšení o 10 %	112.696,70
3) náklady spojené s udržováním a správou podstaty	350.734,00
4) daně, poplatky a pojistné(sociální, politiku zam., zdravotní)	25.160,00
5) plnění ze smluv	
- uzavřených správcem	377.533,00

⁸⁹ § 24 odst. 3 zák. č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnaní ve znění pozdějších předpisů.

b) pracovní nároky zaměstnanců úpadce

1) mzdy (platy) a odměny za pracovní pohotovost 71.632,00

Celkem výdaje B): [součet a) + b)] 1.609.967,80

Z toho na výdajích B) před rozvrhem již uspokojeno 1.403.297,90

Z výdajů B) zbývá uspokojit v rozvrhu:

- z toho dosud neuhrazené položky: a/2 112.696,70

50.973,10

a/3 43.000,00

Zůstatek určený k rozdělení podle rozvrhového usnesení 1.141.237,20

Výnosy ze zpeněžené podstaty činí 2.348.656,00 Kč (viz. výše součet Aa+Ab+Ac+Ae). V průběhu konkurzu byly uspokojeny veškeré pohledávky za podstatou s výjimkou odměny správce, odměn a výdajů věřitelského výboru. Zůstatek, který je určen k navrhovanému rozvrhu, tak činí 1.141.237,20 Kč. Návrh na rozvrhové usnesení (viz. příloha č. 4) je zpracován podle upraveného seznamu přihlášených pohledávek, kde je pořadí sestaveno dle data doručení přihlášky. Toto pořadí nemá vliv na jakékoli přednostní uspokojení. Všechny pohledávky jsou zařazeny do II. třídy, tzn., že budou uspokojeny poměrně z výtěžku konkurzu. U každé pohledávky je v návrhu na rozvrhové usnesení vyznačeno, z jaké částky je stanovena výše uspokojení a kolik na pohledávku bude rozvrženo k uspokojení. Na základě poměru zůstatku k rozdělení a výše zjištěných pohledávek bylo vypočítáno procento, podle kterého bude II. třída uspokojena .

Výpočet poměru		
1.141.237,20	7.196.458,03	15,86 %

8.3.4 Odměna správce konkurzní podstaty a likvidátora

Princip stanovení odměny likvidátora a správce konkurzní podstaty se zásadně liší. Likvidátor je jmenován statutárním orgánem společnosti, který s ním uzavře mandátní smlouvu. V této smlouvě musí být stanovena i odměna za výkon funkce. V případě likvidátora TRADINGU mu byla stanovena odměna ve výši Kč 15.000,-- měsíčně.

Odměna správce konkurzní podstaty je stanovena odpovídající vyhláškou⁹⁰, která byla k 1. 5. 2000 novelizována⁹¹. Novela významným způsobem změnila způsob výpočtu odměny.

⁹⁰ Vyhláška č. 476/1991 Sb.

⁹¹ Vyhláška č. 229/2000 Sb.

V závěrečné zprávě TONASA TRADING je odměna správce počítaná dle původního znění vyhlášky. Odměna má dvě složky. První složka se vypočítá z částky výnosů konkurzu. Výnosy do Kč 300.000,-- jsou odměněny fixní částkou Kč 10.000,--. Výnosy v pásmu nad Kč 300.000,-- do 3.000.000,-- jsou odměněny 2 % z přebývajících částky nad 300.000,--. Na výnosy do Kč 40 mil. připadá odměna 1 %, do Kč 50 mil. - 0,5 %, do Kč 250 mil. - 0,1 % a nad Kč 250 mil. - 0,05 %.

Na základě podobného principu je počítána i druhá složka odměny, která je určena z částky určené k rozvrhu. Odměna z této částky je také rozčleněna do několika pásem. Částka určená k rozvrhu do Kč 1. mil je odměněna 10 % z této částky, od Kč 1 mil. - 10 mil. činí odměna 5 % z částky nad Kč 100 tis. , atd. (viz. § 7 odst. 3 vyhl. č. 476/1991 Sb.).

V případě pana Soboty byla první část odměny vypočítána takto:

základ	2.348.656,00
odměna do 300.000	10.000,00
odměna z částky nad 300.000 (2 % z 2.048.356)	40.973
Celkem	50.973,10

Druhá část odměny:

základ	1.253.933,00
odměna do 1.000.000 (10 % z 1.000.000)	100.000,00
odměna z částky nad 1.000.000 (5 % z 253.933)	12.696,70
Celkem	112.696,70
Odměna správce činí celkem	Kč 163.669,80

Jak je patrné, druhá část odměny byla výrazným motivujícím prvkem, neboť čím vyšší je částka určená k uspokojení věřitelů, tím vyšší je i odměna správce.

Avšak novela vyhlášky změnila sazby první složky odměny správce a konstrukci druhé části odměny zcela pozměnila.

První složka odměny stanovená dle novelizovaného znění činí:

základ	2.348.656,00
odměna do 300.000	45.000,00
odměna z částky nad 300.000 (15 % z 2.048.356)	307.253,4
Celkem	352.253,4

Druhá složka odměny je počítána dle počtu přihlášených věřitelů, která činí za každého věřitele Kč 500,-- (nejméně však Kč 5.000 a nejvýše Kč 1,5 mil.). Jelikož se přihlásilo 36 věřitelů, činí tato složka Kč 18.000,--. Odměna správce činí dle novelizovaného znění **Kč 370.253,40**.

Jelikož je v závěrečné zprávě odměna stanovena dle původního znění, je pravděpodobné, že soudce nechá odměnu přepočítat a sníží tím částku určenou k rozvrhu na Kč 934.653,6 a tím i procentu uspokojení na 12,987 %.

8.3.5 Schůze věřitelského výboru a podání závěrečné zprávy

Dne 16. 10. 2000 se konala schůze věřitelského výboru. Dle novely ZKV nebylo nutné žádat o svolání tohoto orgánu soud, ale bylo tak učiněno správcem. Tohoto jednání se zúčastnili všichni členové tohoto věřitelského orgánu.

Na tomto jednání byla předložena správcem závěrečná zpráva, vyúčtování odměny a návrh na rozvrhové usnesení. Všechny dokumenty byly členy věřitelského výboru schváleny bez námitek.

Dne 16. října 2000 byla věřitelským výborem schválená závěrečná zpráva s vyúčtovanou odměnou správce a návrhem na rozvrhové usnesení podána u soudu. Úkolem soudu je projednat tuto závěrečnou zprávu. V případě nedostatků musí upozornit správce k sjednání nápravy. Je-li vše v pořádku (hlavně po formální stránce), schválí soudce konečnou zprávu a vyúčtování.

8.3.6 Prodej nemovitosti v průběhu konkurzu na příkladu úpadku společnosti Aquavita, s. r. o.

Z důvodu absence stálých aktiv v případě TONASA TRADING, s. r. o. poslouží k dokreslení problematiky prodeje hmotného investičního majetku v rámci konkurzního řízení kauza společnosti Aquavita, s. r. o.

Aquavita byla založena čtyřmi společnostmi v roce 1992 se základním jměním ve výši Kč 1.350.000,--. Tento podnik se zabýval čerpáním, stáčením a výrobou pitné vody a sycených nealkoholických nápojů.

Konkurz na tuto společnost byl prohlášen 6. 8. 1997. Návrh na konkurz podal likvidátor.

Aquavita čerpala úvěr Kč 1 mil. od Komerční banky v Děčíně, za který ručila nemovitostí jedna ze zakládajících společností. Pro potřeby úvěrové smlouvy byla v roce 1996 nemovitost oceněna na Kč 1,078 mil. Po prohlášení konkurzu vyzval správce majitele nemovitosti k jejímu vydání ve prospěch konkurzní podstaty. Vlastník vydal požadované plnění vyplývající z uvedeného zástavního práva ke zpeněžení správci na základě dohody ze dne 30. 11. 1999. Odborným znalcem byl vypracován znalecký posudek pro odhad ceny. Nemovitost byla oceněna na Kč 365.530,--!

Dne 8. 2. 2000 se konala schůze věřitelů, na které byl odsouhlasen prodej nemovitosti mimo dražbu a to za nejvyšší nabídku.

Správce konkurzní podstaty požádal 4. 3. 2000 KS ÚL o souhlas s prodejem věci mimo dražbu. Zájemce o koupi byl jediný (tato nemovitost byla realitní kanceláří na objednávku Komerční banky 2,5 roku marně nabízena k prodeji), jednalo se o obec, v níž se daná nemovitost nachází. S touto obcí uzavřel správce dne 18. 4. „Smlouvu o uzavření budoucí kupní smlouvy“.

Jelikož soud nejevil téměř tři měsíce žádnou aktivitu a nemovitost díky zátékání rychle chátrala, dne 27. 5. 2000 byla správcem podána další žádost o souhlas s prodejem mimo dražbu. K této žádosti byl přiložen výslovný souhlas zástavního věřitele.

Dne 30. 5. 2000 byl správce vyzván k doplnění žádosti o kopii „Dohody o vydání majetku ve prospěch konkurzní podstaty“. Žádost byla doplněna správcem dne 6. 6. 2000.

Z důvodu nátlaku budoucího kupce, který již započal záchranné práce na objektu, byla správcem podána žádost ke KS ÚL již počtvrté dne 22. 6. 2000.

Jelikož byl KS ÚL velice pasivní, byla správcem využita dne 20. 9. 2000 další možnost prodeje nemovitosti v rámci konkurzu, a to žádostí Okresnímu soudu v Děčíně o vydání usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí prodejem nemovitosti.

Avšak KS ÚL přece jenom vydal dne 3. 11. 2000 usnesení o souhlasu s prodejem věci mimo dražbu. Z tohoto důvodu bylo nutné podat zpětvzetí žádosti podané u OS v Děčíně.

Dne 27. 11. 2000 byla podepsána kupní smlouva s danou obcí a nemovitost byla prodána za odhadní cenu.

Dne 3. 1. 2001 byl podán návrh na zahájení řízení o povolení vkladu do katastru. Vklad do katastru nemovitostí byl učiněn dne 3. 2. 2001.

Z výše uvedeného popisu vyplývá, že prodej nemovitosti v rámci konkurzního řízení trval **11 měsíců!** Tato časová prodleva byla jednoznačně způsobena soudní byrokracií, neboť kupující byl ochoten nemovitost koupit již 18. 4. 2000.

Komerční banka tak dostane po čtyřech letech z nesplaceného milionového úvěru Kč 212.000.--, což je 70 % z prodejní ceny nemovitosti, od které byly odečteny náklady konkurzu.

8.4 Zhodnocení výsledku konkurzu

Výsledek konkurzního řízení TONASA TRADING není dnes ještě zcela jednoznačný, neboť k dnešnímu dni se Krajský soud v Ústí nad Labem k závěrečné zprávě nevyjádřil, ačkoli byla zpráva se všemi náležitostmi podána již 16. října 2000. Nutno připomenout, že toto soudní vyjádření se týká pouze formální stránky zpracování závěrečné zprávy.

Jelikož se již neočekávají jakékoli námitky ze strany věřitelů, k uvolnění peněz chybí již pouze soudní usnesení o schválení závěrečné zprávy.

Jediným úkonem soudu, který může mít vliv na částku určenou k rozvrhu, je zvýšení odměny správce. V případě správce TONASA TRADING je zvýšení odměny správce pravděpodobné (viz. kapitola 8.3.4.), a proto je nutné konkurz hodnotit ve dvou variantách pro jednotlivé výše odměn správce.

Procento, podle kterého budou uspokojováni věřitelé, činí v prvním případě 15,86 %, v případě přepočítané vyšší odměny 12,987 %. V porovnání s výnosností konkurzů, ve kterých jako věřitel vystupuje ČSOB divize IPB se zajištěnými pohledávkami a z úpadečného řízení získává v průměru 5,6 %, je toto solidní výsledek.

Samotný prodej majetku a realizace pohledávek je nutné hodnotit ze dvou hledisek. Za prvé je třeba porovnat výsledek prodeje z účetní hodnotou majetku. Druhé porovnání vyplývá z ocenění majetku správcem podstaty, resp. z reálné tržní ceny aktiv TONASA TRADING.

Tabulka č. 7

Majetek	Účetní hodnota	Odhadovaný výnos	Konečný výnos	Rozdíl konečného výnosu s		Procentní vyjádření výsledku k	
				účetní hodnotou	odhadovaným výnosem	účetní hodnotě	odhadovanému výnosu
DHIM	18031,04	165700,00	184554,00	166522,96	18854,00	1023,53	111,38
Zásoby	1002300,80	771043,30	533666,00	-468634,80	-237377,30	53,24	69,21
Pohledávky	1972396,34	1188283,19	1184308,00	-788088,34	-3975,19	60,04	99,67
Peněžní prostředky	402549,40	402549,40	402549,40	0,00	0,00	100,00	100,00
Výnosy v konkurzu			446128,00	446128,00	446128,00		
Majetek celkem	3395277,58	2527575,89	2751205,40	-644072,18	223629,51	81,03	108,85

Z celkových aktiv se podařilo získat 67,9 % jejich účetní hodnoty. Připočteme-li k tržbám za prodej majetku i realizované výnosy, zhodnotil správce aktiva vykazovaná v rozvaze na 81,03 % jejich účetní hodnoty. Tento propad způsobily neprodejné zásoby a nedobytné pohledávky. Pokles hodnoty aktiv byl správcem očekávaný (viz. odhadovaný výnos). Dle plánu se nepodařilo prodat pouze zásoby, u ostatních aktiv odchylka od očekávané ceny nepřesáhla 10 % odhadované hodnoty. Z tohoto vyplývá, že byl věřitelům na počátku konkurzu předložen velmi dobrý odhad hodnoty majetku.

Pomineme-li při tomto hodnocení faktor času, jedná se o velmi dobrý výsledek. Avšak časové hledisko je zde stěžejní, neboť s delší dobou trvání konkurzu nerostou pouze náklady na jeho „provoz“, ale hlavně náklady obětované příležitosti u věřitelů, kteří své peníze nemohou investovat.

Z tohoto důvodu jsem se pokusil sestavit optimální časový průběh konkurzu TRADINGU a porovnat jej se skutečností. Pro stanovení optimální doby jednotlivých fází konkurzu jsem použil zákonné lhůty, lhůty doporučené a lhůty stanovené na základě vlastních zkušeností.

Skutečnost									
Návrh na prohlášení konkurzu	Prohlášení konkurzu	Příhlášky věřitelů	Přezkumné jednání	Prodej majetku	Předložení konečné zprávy	Usnesení o schválení konečné zprávy	Návrh na rozvrhové usnesení	Rozvrhové usnesení	Platba věřitelům
19.04.95	15.05.95	15.01.96	27.09.96	01.01.99	16.10.00				
Optimalni časovy průběh									
Návrh na prohlášení konkurzu	Prohlášení konkurzu	Příhlášky věřitelů	Přezkumné jednání	Prodej majetku	Předložení konečné zprávy	Usnesení o schválení konečné zprávy	Návrh na rozvrhové usnesení	Rozvrhové usnesení	Platba věřitelům
19.04.95	29.04.95	29.07.95	29.10.95	29.01.98	28.02.98	28.03.98	28.03.98	12.04.98	12.05.98

Dle novely ZKV musí soud prohlásit konkurz do 10 dnů od podání návrhu.⁹² V případě TRADINGU tak bylo učiněno po necelém měsíci.

Lhůta pro přihlašování pohledávek do konkurzu se může pohybovat v rozmezí od 30 dnů až do tří měsíců.⁹³ Cílem této lhůty je soustředit největší množství přihlášek na první přezkumné jednání. Po uplynutí této lhůty předá soud stejnopisy přihlášek správci. Krajský soud v Ústí nad Labem tak učinil po osmi měsících.

Po dalších osmi měsících bylo nařízeno přezkumné jednání. Tříměsíční lhůta od předání přihlášek do přezkumného jednání musí být postačující i pro konkurzy s velkým počtem přihlášených věřitelů.

Období, ve kterém došlo k prodeji majetku, realizaci pohledávek a vyřešení pracovněprávních vztahů, jsem v modelové situaci ponechal stejné jako ve skutečnosti. To ovšem nevylučuje časové rezervy ze strany správce.

Předložení závěrečné zprávy by nemělo trvat déle než měsíc. V případě TRADINGU byla závěrečná zpráva předložena po dvou měsících ode dne, kdy se soud vyjádřil k poslednímu sporu. Tato prodleva byla způsobena nutností svolat věřitelský výbor, přičemž bylo nutné zvolit takový termín, aby se jednání mohli zúčastnit všichni členové.

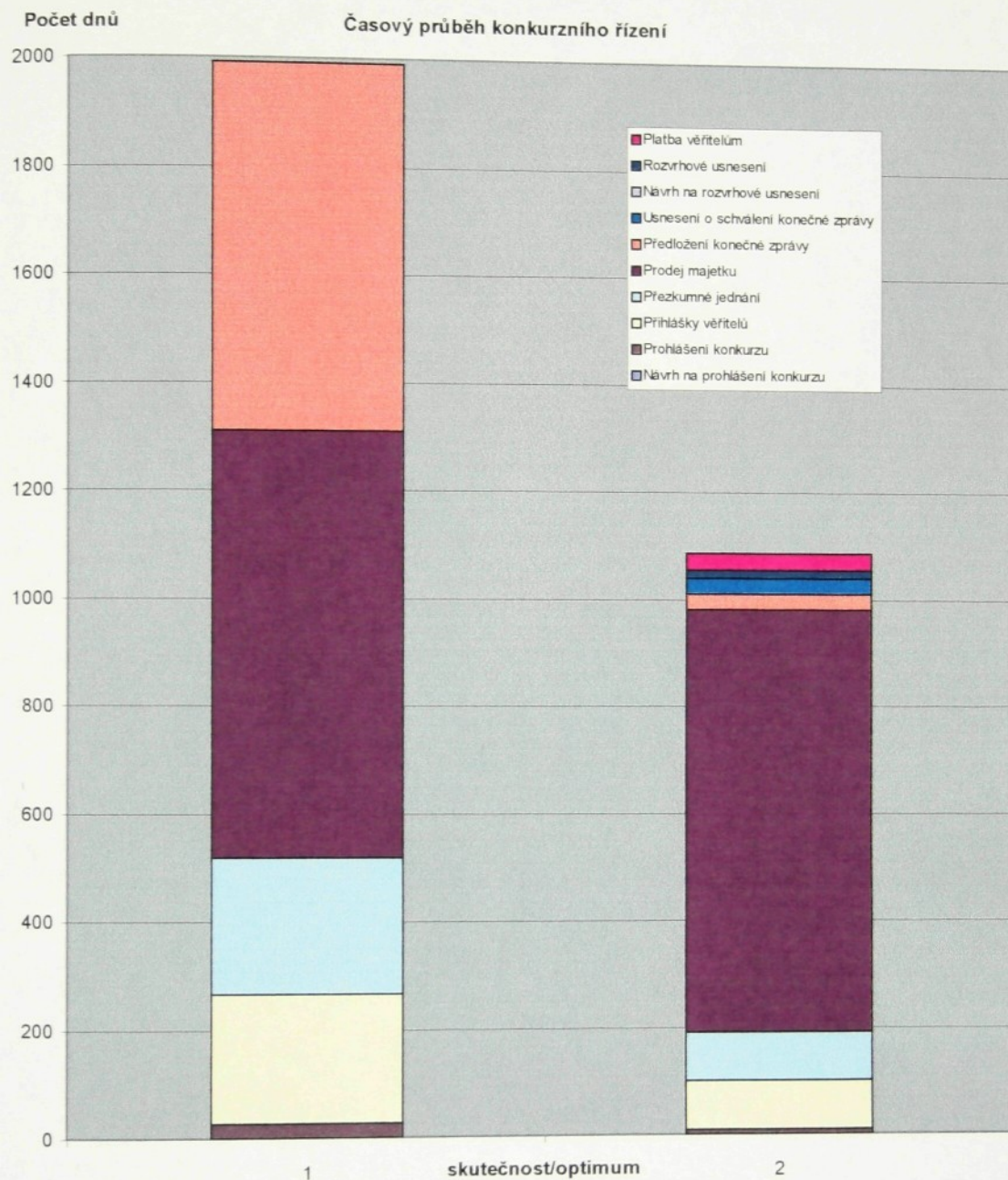
Konkurzní soud není omezován žádnou lhůtou, která by jej nutila schvalovat závěrečné zprávy. Vyjádření soudu do jednoho měsíce považuji za přijatelný termín.

Návrh na rozvrhové usnesení je součástí závěrečné zprávy, proto by soudu jeho přezkoumání nemělo trvat déle než patnáct dnů. Poté by mělo být vydáno rozvrhové usnesení, proti kterému se může účastník konkurzu do 30 dnů odvolat. Nestane-li se tak, je možné uspokojit věřitele.

Na následujícím grafu je vyjádřena časová osa skutečného a modelového případu, kde je jasně patrná téměř dvojnásobná doba trvání konkurzu, narozdíl od modelové situace, ve které se předpokládá fungující a pružný soudní systém.

⁹² § 12 odst. 1 ZKV

⁹³ Pohl, T. a kolektiv autorů – Praktický průvodce konkurzem a vyrovnáním, Verlag Dashofer, s. r. o., Praha 2001

Den 12. 5. 1998 je z teoretického hlediska možný konec konkurzu TRADINGU. Roční náklady na provoz konkurzu činí cca. Kč 10.000,--. Tento nárůst nákladů není vzhledem k celkovému výtěžku konkurzu nijak dramatický.

Z pohledu věřitelů však jde o ztráty vyšší. Na příkladu největšího věřitele Tonaso, a. s. tyto ztráty vyčíslím. Tonaso přihlásilo pohledávku ve výši Kč 5.136.040,05 Kč. Dle vypočítaného poměru 15,86 % na tohoto

věřitele případně při rozvrhu částka 814.473,23 Kč. Kdyby tyto peníze obdrželo Tonaso dne 12. 5. 1998, mohlo je uložit na termínovaný vklad s měsíční výpovědní lhůtou.

Výpočet úroku složeným úročením s měsíčním připisováním úroků:

Tabulka č. 9

Úrokové sazby ⁹⁴ na termínované vklady s měsíční výpovědní lhůtou				
	1998	1999	2000	2001
Průměrná sazba	11,35	5,83	3,9	3,4

Nárůst jistiny za dané období:

12. 5. 1998 – 31. 5. 1998	819.032,05
1. 6. 1998 – 31. 12. 1998	874.822
1. 1. 1999 – 31. 12. 1999	927.209
1. 1. 2000 – 31. 12. 2000	964.023
1. 1. 2001 – 1. 6. 2001	980.527

Tonaso, a. s. do této doby tratí již Kč 166.053,--, které by mohla získat pouhým uložením peněz na účet. To je dolní mez ztráty, v případě investic do rizikovějších aktivit je pravděpodobný mnohem větší výnos, což znamená, že daná ztráta je ve skutečnosti ještě vyšší.

3.4.1 Příčiny pomalého průběhu konkurzního řízení

Hlavní příčinou vleklého řešení úpadku je jednoznačně činnost soudů. Jak dokazuje kauza TONASA TRADING, na vyjádření soudu ohledně jednotlivých kroků v průběhu konkurzu se čeká několik měsíců, v některých případech i několik let (viz. incidenční žaloba, kapitola 8.3.2.1).

Z tohoto hlediska působí snaha soudce, který má případ TRADINGU na starosti, uspišit jednotlivá úpadeková řízení usneseními o rychlém prodeji majetku a osobním dopisem všem správcům (viz přílohy 5, 6), velice rozporuplně.

Dalším faktorem pomalého řešení úpadku může být odbornost správce konkurzní podstaty a jeho schopnosti a znalosti. Krátká tradice tržního hospodářství ještě nevychovala odborníky na krizové řízení. Likvidátoři a správci konkurzních podstat jsou převážně právníci nebo manažeři, kteří provádějí likvidace a konkurzy jako vedlejší činnost. Malá angažovanost těchto lidí tak může způsobit další pokles rychlosti řešení krize.

⁹⁴ Průměrné úrokové sazby z korunových vkladů za roky 1998, 1999, Statistická ročenka ČESKÉ REPUBLIKY 2000, Scientia, s. r. o, 2000, úrokové sazby 2000, 2001 dle ČSOB divize IPB, zdroj: www.ipb.cz

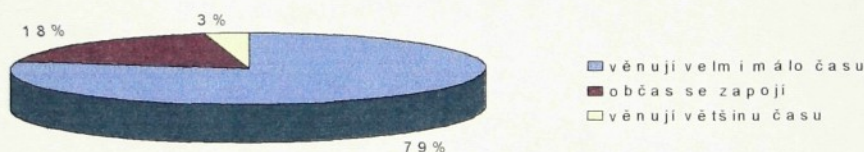
Činnost věřitelů, resp. věřitelského výboru může značně urychlit průběh konkurzu. Při jejich aktivním zapojení do řešení krizové situace úpadce lze dosáhnout značné úspory času. Věřitelé se mohou zapojit do řešení majetku vyhledáním vhodných kupců ochotných zaplatit co největší cenu, v krátkých termínech mohou schvalovat jednotlivé kroky správce (získání úvěru pro další činnosti podniku, schválení fúze úpadce jiným subjektem, mohou spolupracovat při soupisu majetku, může vyvíjet nátlak na činnost soudce apod.).

Dle celosvětového výzkumu mezinárodní organizace správců majetku INSOL jsou to právě věřitelé, kteří jsou hlavním motorem řešení krizové situace. Naopak nejvíce pasivní jsou dle tohoto výzkumu soudci⁹⁵. Významnými hybateli řešení krize jsou dále účetní a právníci.

Velmi závažným problémem je také včasné prohlášení konkurzu. Zákonná lhůta, kdy není dlužník schopen plnit své závazky po delší dobu, umožňuje subjektivní výklad, který nahrává tunelářům zachránit potápějící se lodi, co se dá.

Grafy č. 3, 4

Zapojení soudců do procesu řešení krize

Zapojení věřitelů do procesu řešení krize

Diskutabilním ustanovením v ZKV je i nemožnost provádět vzájemné zápočty pohledávek po prohlášení konkurzu. Může tak vzniknout paradoxní situace, že obchodní partner musí přihlásit svou pohledávku vůči úpadci s vyhlídkou na její minimální uspokojení, avšak proti němu je vedeno vymáhání pohledávky úpadcem, který požaduje plnění v plné výši. Předpokládám, že tento věřitel, resp. dlužník se úplnému plnění brání.

⁹⁵ INSOL international's 1999-2000 global marketplace survey, INSOL, GTI specialist publishers, London 2000

bude bránit. Avšak správce bude muset vymáhat tuto pohledávku prostřednictvím soudu, což trvá i několik let.

Malá trestní zodpovědnost úpadců a absence odpovídajících sankcí přináší úpadcům pocit beztrestnosti. Z tohoto vyplývající nesoučinnost se správcem či absolutní bojkot konkurzního řízení značně stěžuje zjišťování konkurzní podstaty a řešení pohledávek věřitelů.

Dalším důvodem komplikovaného průběhu konkurzního řízení je neustálená dikce zákonné normy. Jedenáct novel ZKV nepřispívá k hladkému průběhu, neboť neustálé změny tohoto zákona nepřinášejí do konkurzu rutinu (založenou na precedentu), která je ke zrychlení celého procesu jistě potřebná. S současností se na doporučení Světové banky připravuje již novela dvanáctá.

8.5 Likvidace versus konkurzní řízení

Oba procesy, likvidace i konkurz, směřují většinou k zániku podniku, avšak jsou mezi nimi v některých aspektech značné rozdíly, ale i řada podobností (zejména z hlediska daňové problematiky po novelizaci ZSDP a ZDP). Nejčastěji se však tyto procesy navzájem doplňují.

Likvidace společnosti, která je provedena včas, tedy ve stavu, kdy aktiva jsou vyšší než pasiva, může zabránit vyhlášení konkurzu, zvýšení hodnoty pohledávek ostatních podniků a věřitelů, druhotné platební neschopnosti apod. V některých případech může podnikání zachovat, což má pozitivní vliv na zaměstnanost, a tím snižuje negativní dopady na zaměstnance. Likvidace tedy slouží k přesunutí zdrojů z neperspektivního oboru podnikání mimosoudní cestou. Jak je patrné v případě TRADINGU, likvidace byla provedena pozdě, neboť podnik byl již značně předlužen.

Prohlášení konkurzu vede ke zmrazení všech aktivit úpadce, předání jeho pravomocí správci a k záchraně alespoň části zdrojů, která slouží k uspokojení věřitelů.

Oba procesy nemohou být zaměňovány, neboť likvidace nemusí nutně souviset s neúspěchem v podnikání, kdežto konkurz je toho důkazem. V následující tabulce jsou uvedeny nejdůležitější rozdíly obou procesů.

Tabulka č. 10

	Likvidace	Konkurz
Forma	mimosoudní	prostřednictvím soudu
Účel	úplné vyrovnání s věřiteli a rozdělení zbývajících prostředků mezi společníky	částečné uspokojení věřitelů
Osoba oprávněná provádět potřebné úkony	likvidátor jménem likvidované společnosti	správce konkurzní podstaty vlastním jménem
Nadřízený orgán	nejvyšší orgán společnosti	soudce a věřitelský výbor
Negativní dopad pomalé realizace procesu	vlastníci, společníci	věřitelé, správce podstaty, konkurzní soud
Prodej majetku	přímý prodej, veřejná soutěž, veřejná dražba	mimosoudní dražba, nařízení výkonu rozhodnutí prodejem věci
Průběh procesu	na základě likvidačního projektu	zákonem stanovený přesný sled událostí
Podání návrhu na výmaz z OR	Likvidátor	Úpadce, likvidátor

9. Závěr

Zánik společnosti je neoddělitelnou součástí tržního mechanismu. Dobře legislativně vymezený proces likvidace či konkurzního řízení směřující k zániku společnosti má pozitivní vliv na fungování ekonomiky, neboť umožňuje rychle, v případě likvidace bez poškození ostatních subjektů (zaměstnanců, státu, věřitelů), skončit nerentabilní a neperspektivní činnost. V případě konkurzu a vyrovnání je hlavním úkolem zmírnit dopady krachu společnosti na její okolí. Tím se zvyšuje pružnost celé ekonomiky přizpůsobit se novým podmínkám na trhu a schopnost zachování sociální stability regionu.

Ve své práci jsem se zaměřil na konkurzní řízení, na příčiny úpadku a jeho řešení prohlášením konkurzu. V případě špatné funkce tohoto institutu dochází k prostoru pro tunelování a sílí negativní dopady úpadku na vnitřní i vnější okolí podniku.

Zaměstnanci úpadce zpravidla přicházejí o zaměstnání a na výplatu alespoň části mezd si musí počkat. Z tohoto ohledu vyšel zaměstnancům vstříc Zákon na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, který prostřednictvím úřadů práce vyplácí tříměsíční mzdu za úpadce (od minimální výše Kč 500,-- až do výše 1,5 násobku průměrné mzdy).

Věřitelé úpadce si mohou být jisti, že jejich pohledávky nebudou uspokojeny v plné výši, zda-li budou vůbec uspokojeny. Na toto částečné plnění mohou čekat i několik let. Příklad TONASA TRADING, s. r. o. v likvidaci ukazuje, že věřitelé této společnosti již čekají na své plnění šest let. To způsobuje značný nárůst nákladů (úroky z alternativních finančních zdrojů, náklady na právní zastoupení apod.), tak i riziko obětované příležitosti těchto věřitelů. Vyrůstá riziko druhotné platební neschopnosti. Dalším důsledkem úpadku je i zpřetrhání dodavatelsko-odběratelských vztahů věřitelů, jejichž nové budování přináší další nárůst nákladů společnosti.

Peněžní ústavy jsou věřiteli téměř všech podniků v ekonomice. Konkurzy snižují objem bankovních aktiv, čímž jsou hlavním zdrojem jejich příjmů. Ačkoliv se banky snaží pokrýt svá rizika zástavami, tyto zástavy nemají dostatečnou hodnotu k pokrytí úvěru. Novela ZKV navíc těmto odděleným věřitelům přiznává pouze 50 % ze zpeněžené zástavy, což může v budoucnu způsobovat mnohem složitější a náročnější cestu k úvěru. V případě společnosti Aquavita, s. r. o. v likvidaci, na jejímž případě jsem problematiku prodeje zástavy demonstroval, získala Komerční banka 21,2 % své pohledávky.

Úpadek podniku postihuje významným způsobem i stát. Novela ZKV zrušila privilegované postavení státních institucí z hlediska uspokojení v rámci konkurzu. Státní rozpočet přichází o daňové příjmy a naopak stává výdajová položka státního rozpočtu, která se týká transferových plateb podpory v nezaměstnanosti.

Ke zmírnění dopadů úpadku je nutné provést konkurzní řízení co nejrychleji. Avšak cesta k zániku podniku v českém prostředí může být velice složitá a dlouhodobá.

Klíčovou postavou v tomto procesu je správce podstaty, který musí být ve středu trojúhelníku, jehož vrcholy tvoří soudce, věřitelé, úpadce. Pro výkon funkce správce je třeba mít znalosti, dotýkající se všech ekonomických disciplín od účetnictví až po řízení výroby, musí mít přehled v relevantních právních normách (ObchZ, ZKV, ŽZ, ZP, ZÚ, ZDP atd.) a musí být schopen komunikovat se „všemi vrcholy trojúhelníku“.

Aby mohl správce zodpovědně provádět svou činnost, musí si vytvořit tým, ve kterém by měl být stoupen ekonom, právník, účetní a schopná administrativní síla.

TONASO TRADING bylo založeno na základech útvaru MTZ Tonasa, a. s., které vzniklo přeměnou
tíhového podniku na akciovou společnost. Privatizace prostřednictvím investičních fondů měla zajistit
ivátíhového vlastníka a tedy i zlepšení hospodaření tohoto podniku. Avšak samotná změna právní formy
dníků racionalizaci společnosti nezajistí.

Krise TONASA TRADING byla způsobena nejen managementem společnosti, ale i vedením mateřské společnosti. Nájmy, které nebyly Tonasem, a. s. stanoveny na základě ekonomické reality, a pasivita pronajímatelů pohřbily jakékoli naděje na úspěch solidního podnikatelského záměru. Toto „dobropodnikání“ nekvalitního managementu se neprojevovalo pouze u TRADINGU, ale i u dalších reálných společností (Ingpro, s. r. o., Teplo Neštěmice, s. r. o.). Jak dokazuje tabulka č. 1, chyby managementu jsou hlavní příčinou krizí podniků v ČR.

Snaha o likvidaci a následné prohlášení konkurzu přišlo pozdě, v okamžiku, kdy již společnost byla ačně předložena a měla velmi omezené vyhlídky na zvrát vývoje společnosti. Zpeněžení majetku RADINGU proběhlo dle původního očekávání správce.

Na základě analýzy případů této společnosti shledávám hlavní příčinu pomalého řešení bankrotů v inosti soudů. Na téměř všechny úkony, jako je prodej majetku, odpis nedobytných pohledávek, zamítnutí přihlášky věřitele, musí v rámci konkurzu vydat soudce usnesení. Většinu těchto schvalovacích pravomocí ředevším prodej majetku, odpis neprodejných zásob a nedobytných pohledávek, postoupení pohledávek) ch přenesl na věřitelský výbor, do kterého bych dosadil nižšího soudního úředníka (státního notáře), který dohlížel na regulérnost rozhodování a dodržování zákonných norem. Tím by se značně zvýšila pružnost toto řízení, neboť věřitelé mají nepoměrně větší zájem na rychlém řešení úpadku než soudce, pro kterého to jeden z mnoha případů. Věřitelé bývají také zpravidla více zasvěceni do celé kauzy, a proto jejich zhodnutí budou blízké realitě.

Neustálé novelizování ZKV samo o sobě nemůže konkurzní řízení vyřešit. Jádrem celého problému tkví jen v soudnictví, ale i v podnikatelské a politické kultuře. Pokud začne fungovat krach na politických úrovních, bude to známka rostoucí zodpovědnosti jedinců vůči společnosti. A právě zodpovědnost majitele či managementu vůči zaměstnancům a obchodním partnerům by měla přinést lepší výsledky uspokojení věřitelů konkurzního řízení.

SEZNAM LITERATURY

-) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů
-) Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů.
-) Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání ve znění zák. č. 105/2000 Sb.
-) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů.
-) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.
-) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.
-) Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů
-) Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění zák. č. 227/1997 Sb.
-) Prof. JUDr. Irena Pelikánová: Komentář k obchodnímu zákoníku, 2. díl, Linde, a. s., Praha 1998
- 0) Dědič, J a kol.: Právo obchodních společností 2, Prospektrum, s. r. o., Praha 1998
- 1) Dědič, J., Švarc Z. a kol.: Učebnice práva pro ekonomy, Prospektrum, s. r. o., Praha 1994
- 2) Jasanský J., Báča, J. a kol.: Ukončení podnikání obchodních společností, družstev a státních podniků, Montanex, a. s., Ostrava 1997
- 3) Báča, J., Jasanský, J., Macek, J.: Likvidace obchodní společnosti, Montanex, a. s., Ostrava 1994
- 4) Pelikán, V.: Likvidace podniku, Grada Publishing, s. r. o., Praha 1998
- 5) Kratochvílová, H.: Likvidace, likvidační projekt a jeho součásti, Prospektrum, s. r. o., Praha 1998
- 5) Nesnídal, J.: Obchodní zákoník s komentářem, Poradce, Český Těšín, 2001
- 7) Synek, M.: Podniková ekonomika, C. H. Beck, Praha, 1999, str. 98
- 8) Umlaufová, M., Pfeifer, L.: Prevence a řízení podnikatelské krize v aktuálním českém hospodářském prostředí, Victoria publishing, a. s., Praha, 1995,
- 9) Synek, M.: Ekonomika a řízení podniku: učební texty pro inženýrské studium Podniková ekonomika, VŠE, Praha, 1997
- 0) Daigne, J.F.: Ozdravná opatření v podniku, HZ Praha, Praha, 1996
- 1) Zalai, K.: Ekonomická analýza podniku, Rektorát Ekonomickej univerzity v Bratislave, 1993
- 2) Kotoučová, J., Raban, P.: Konkurs a vyrovnání, Orac, Praha, 1999
- 3) Schelleová, I.: Konkursní a vyrovnávací řízení, Juridica brunensia v Brně, 1995
- 4) Pohl, T.: Krok za krokem konkurzem a vyrovnáním, Prospektrum, Praha, 1998
- 5) Schelleová, I.: Konkurs a vyrovnání, Eurounion, s. r. o., Praha, 1998
- 5) Krčmář, Z.: Zákon o konkurzu a vyrovnání, úplné znění zákona č. 328/1991 Sb. o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů: Poznámkové vydání s judikaturou k novele č. 105/2000 Sb., účinné k 1. 5. 2000, IFEC, Praha, 2000
- 7) INSOL international's 1999-2000 global marketplace survey: Insol, GTI specialist publishers, London, 2000
- 8) Pohl, T.: Bankroty, Sagit, Praha, 1993
- 9) Procházková, D., Hanuš, J.: Nedobytné pohledávky z účetního, daňového a právního pohledu, Mirago, Ostrava, 1996

- 0) Tatarla, K. – Zánik a likvidace obchodní společnosti (Bakalářská práce), Ústí nad Labem 1999, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta sociálně ekonomická.
- 1) Opatření Ministerstva financí České republiky č. j. V/37 270/1993, kterým se stanoví postupy účtování při konkurzu a vyrovnání
- 2) Statistická ročenka ČESKÉ REPUBLIKY 1997, Scientia, s. r. o, 1997
- 3) Pohl, T. a kolektiv autorů – Praktický průvodce konkurzem a vyrovnáním, Verlag Dashofer, s. r. o., Praha 2001
- 4) Statistická ročenka ČESKÉ REPUBLIKY 2000, Scientia, s. r. o, 2000

terní materiály Ing. J. Filí

asopisy:

erková, M. – Euro č. 6, Bič na správce,

statní:

tp:// www.ipb.cz

ojekt WEB OVEL při VŠE v Praze, <http://badame.vse.cz/cs/toASCII.cs.cgi/ovel>

SEZNAM PŘÍLOH

- íloha č. 1 – Likvidační harmonogram
- íloha č. 2 - Návrh na zápis vstupu do likvidace
- íloha č. 3 - Usnesení o prohlášení konkurzu
- íloha č. 4 - Návrh na rozvrhové usnesení
- íloha č. 5 - Dopis správcům konkurzních podstat
- íloha č. 6 - Usnesení o neprodleném zpeněžení konkurzní podstaty
- íloha č. 7 - Postoupení dosud přihlášených pohledávek

	odpovědnost	termín
plnění rozpočtu likvidace	Novotný	do 31. 10. 1996
uštění prostředků pro výplatu mezd zaměstnancům	Hájková	do 31. 10. 1996
uštění zařízení stavenišť a skládek materiálů	Plachý	do 31. 10. 1996
uzavření smluv o dílo na jiné dodavatele	Novotný	do 31. 11. 1996
pracování znaleckých posudků na majetku HIM (pozemky, budovy)	Novotný	do 30. 11. 1996
uštění se zájemci o přímý prodej	Novotný	do 31. 12. 1996
pracování nabídek do veřejné dražby	Novotný, Plachý	do 31. 01. 1997
pracování harmonogramu vyklizení areálu firmy	Novák	do 31. 01. 1997
inventura všech pohledávek, provedení srovnání pravděpodobného vymožení	Novotný, Plachý	do 31. 10. 1997
likvidace závazků	Novotný	do 31. 11. 1997
účtování nákladů na likvidaci	Novotný	do 31. 11. 1997
uhradění daní a poplatků	Novotný, Hájková	do 31. 12. 1997
likvidační účetní závěrka	Novotný, Hájková	do 31. 12. 1997
uštění dokladů sociálního zabezpečení	Novotný	do 31. 01. 1998
uštění likvidační závěrky	Novotný, Hájková	do 31. 01. 1998
uštění likvidačního zůstatku	Novotný	do 31. 01. 1998
uštění písemností	Novotný	do 31. 01. 1998
uštění na výmaz z obchodního rejstříku	Novotný	do 31. 01. 1998

TONASO TRADING s.r.o.
U Tonasa 2
403 31 Ústí nad Labem - Neštěmice

Příloha č. 2

DIČ : 214 - 47783508 IČO : 47783508

Obchodní rejstřík
Okresní soud

Ústí n.L.
400 00

Návrh na zápis vstupu do likvidace

Firma TONASO TRADING s.r.o. podává návrh na zápis společnosti do likvidace.

Všichni společníci firmy TONASO TRADING s.r.o.

Ing. Vladimír Havel, bytem Svatojiřská 1071, Ústí nad Labem
Ing. Antonín Hlavsa, bytem Květinová 127, Svádov
Ing. Jiří Lupoměský, bytem Marvanova 48, Ústí nad Labem
Stanislav Macháček, bytem Skřivánčí 220, Ústí nad Labem
Tonaso a.s. se sídlem U Tonasa 2, Ústí nad Labem - Neštěmice
zastoupená ing. Janem Procházkou

navrhli jako likvidátora firmy TONASO TRADING s.r.o. pana

Navrhovaný pan Mansfeld Miroslav s navržením souhlasí.

Firma TONASO TRADING s.r.o. bude nést od 17.1.1995 název TONASO TRADING s.r.o. - v likvidaci.

V Neštěmicích 19.1.1995

knihy pro účtování č.

sol

jednatel společnosti

091014

byl předán za vstupu

do Úřadu Neštěmice

20.1.1995

tuto listinu

K 60/95 - 22

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v právní věci navrhovatele, kterým je dlužník: TONASO TRADING, s.r.o. v likvidaci, U Tonasa 2, 403 31 Ústí n. Labem - Neštětice, o prohlášení konkursu,

t a k t o :

Ohledně dlužníka se prohlašuje konkurs; správcem konkursní podstaty je ustaven

Dlužníkovi věřitelé nechť do 30 dnů od prohlášení konkursu přihlásí všechny své nároky s uvedením jejich výše, právního důvodu vzniku a jejich zajištění; na nepřihlášené nároky nebude brán v konkursu zřetel. Přihlášky nároků buďtež podány u podepsaného soudu ve dvojím vyhotovení.

O d ů v o d n ě n í

Podáním z 19. 4. 1995, které bylo podepsanému soudu doručeno dne 24. 4. 1995, navrhl shora označený dlužník, aby soud ohledně něj prohlásil konkurs, protože je předlužen a "není schopen v plném rozsahu uspokojit pohledávky věřitelů."

Právnícká osoba, je-li předlužena, je v úpadku (§ 1 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání). Dokládání této okolnosti v případě, že návrh na prohlášení konkursu podal sám dlužník, není potřebné (§ 4 odst. 2 cit. zákona); přesto navrhovatel podepřel svoje tvrzení účetní rozvahou k 23. lednu 1995, z níž vyplývá, že je skutečně předlužen, když jeho cizí pasiva (7.705 tis. Kč - ř. 079) výrazně převyšují hodnotu aktiv (4.808 tis. Kč - ř. 001). Základní podmínka prohlášení konkursu, totiž aby dlužník byl skutečně v úpadku (§ 1 odst. 1 zákona o konkursu a vyrovnání), je tedy v této věci splněna.

Další fundamentální konkursní podmínkou je existence dlužníka majetku alespoň v takové hodnotě, která bude postačovat k úhradě nákladů řízení (§ 5 cit. zákona). Z již citované rozvahy ovšem patrno, že např. jen dlužníkův finanční majetek obnáší 85 tis. Kč (ř. 051) a jeho zásoby zboží mají účetní hodnotu 85 tis. Kč (ř. 034 rozvahy). Je tedy zřejmé, že tento majetek k pokrytí procesních nákladů nepochybně postačí a že i druhá zásadní konkursní podmínka je splněna.

Protože prohlášení konkursu vede ke zrušení společnosti s omezenou odpovědností (§ 68 odst. 3 lit. f obchod. zákoníku), musí předáním příslušného návrhu samotným dlužníkem souhlasit jeho valná hromada (§ 125 odst. 1 lit. i obch. zákoníku). V této věci k konkursnímu návrhu předchází rozhodnutí o zrušení navrhuje společnosti s její likvidací; toto rozhodnutí učinila valná hromada dne 17. 1. 1995 (čl. 2).

V situaci, kdy dlužník nepodléhá zvláštnímu procesnímu režimu vztahu k privatizaci (§ 67 zákona o konkursu a vyrovnání), kdy v předepsaném termínu nenavrhoval povolení ochranné lhůty (§ 5a t. 2 cit. zákona), kdy zákonem stanovené konkursní podmínky jsou, jak shora patrno, zcela splněny, a kdy naopak žádná ze závažných překážek (např. § 1 odst. 4, § 5d lit. a cit. zákona) pro prohlášení konkursu v této věci nebrání, proto soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení, shledav předmětný dlužníkův návrh důvodným a po právu a použiv přitom ustanovení § 13 zákona o konkursu a vyrovnání.

Učinění: Účinky prohlášení konkursu (§ 14 zákona o konkursu a vyrovnání - dále jen "zákon") nastávají dnem vyvěšení tohoto usnesení na úřední desce podepsaného soudu. Tímto dnem, který je na usnesení vyznačen, se dlužník stává úpadcem a jeho likvidátor po dobu konkursu nevykonává svou působnost (§ 13 odst. 5 zákona).

Toto usnesení se též vyvěsí na úřední desce Okresního soudu v Ústí n. Labem (§ 13 odst. 4 zákona) a uveřejní se v Obchodním věstníku (§ 50a o.s.ř.).

Proti tomuto usnesení je do 15 dnů od jeho doručení přípustné odvolání, které může podepsanému soudu podat kterýkoliv z účastníků (§ 7 zákona, § 201 o.s.ř.).

V Ústí nad Labem dne 15. 5. 1995

právnost:
hufo

JUDr. Milan Zamrazil v. s.
samosoudce

Krajský obchodní soud v Ústí nad Labem - K 60/95

Pohledávky II. třídy

úpadce: TONASO TRADING, s. r. o. v likv., Ústí nad Labem - Neštěmice

Přezkumné jednání dne 27. 9. 1996

číslo	Pořadové číslo dne	Konkursní věřitel	Na	v zastoupení	výše nároku	nárok zjištěn ve výši	zbývá k rozvrhu	podíl v %	k výplatě
		spedice Tempus, vantrochách 41/10, n/l, IČO: 16435389	Ústí	Lenka Bořilová Štursova 52/662 Ústí nad Labem	15 752,00 Kč	15 752,00 Kč	1 141 237,20	15,858	2 497,95 Kč
1	05.06.95								
		TOVA PLUS, s. r. o., Tonasa 2, IČO: 47785675	U Neštěmice,	Rekas, jednatel	7 723,00 Kč	7 723,00 Kč	1 141 237,20	15,858	1 224,71 Kč
2	06.06.95								
		Pražská informační služba, Za Poříčskou branou 7, IČO: 064491	Praha 8,	p. Blanka Gawliková vedoucí ÚVS	168,00 Kč	0,00 Kč	1 141 237,20	15,858	0,00 Kč
3	08.06.95								
		Vigona, a. s. Svitavy, Dimitrova 6, IČO: 48173118	Svitavy	Ing. Jindřich Svojanovský gen. ředitel	2 425,00 Kč	2 425,00 Kč	1 141 237,20	15,858	384,56 Kč
4	12.06.95								
		Linde Technoplyn, a. s., Technoplynu 1324, 9, IČO: 11754	U Praha	JUDr. Pavel Svoboda Vyšehradská 21, Praha 2 a. k. Pejchal, Chlost a spol.	306 375,90 Kč	221 003,00 Kč	1 141 237,20	15,858	35 046,66 Kč
5	12.06.95								
		Chemapol a.s. Praha, Kadaňská 46, 10, IČO: 61858064	Praha	JUDr. Jiří Sekanina Kodaňská 46 Praha 10	594 539,00 Kč	544 703,00 Kč	1 141 237,20	15,858	86 379,00 Kč
6	14.06.95								

číslo	došla dne	Konkursní věřitel	v zastoupení	výše nároku	výši	zbývá k rozvrhu	podíl v %	k výplatě
7	14.06.95	FÚ v Ústí n. L., Velká hradební 2800, pošt. příhrádka 157	Ing. Tatiana Richterová ředitelka	603,00 Kč		1 141 237,20	15,858	0,00 Kč
8	15.06.95	Tonaso, a. s., Tonasa 2, Ú Neštěmice, IČO: 44569548	JUDr. Pokorný	5 136 040,05 Kč	5 136 040,05 Kč	1 141 237,20	15,858	814 473,23 Kč
9	19.06.95	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s., Ústí Revoluční 86, nad Labem, IČO: 011789	JUDr. Petr Juránek vedoucí právního oddělení	669,20 Kč	669,20 Kč	1 141 237,20	15,858	106,12 Kč
10	20.06.95	SIAD-Tech. plyny, s. r. o., Moskevská 1/14, Most, IČO: 48117153	Dr. Jiřina Boková komerční právník	110 307,00 Kč	105 990,00 Kč	1 141 237,20	15,858	16 807,89 Kč
11	20.06.95	RETEX, s. p. Ivančice, Sokolská 5, Ústí n/O, IČO: 13218	p. Manfred Paukert pověřený řízením podniku	5 190,60 Kč	5 190,60 Kč	1 141 237,20	15,858	823,13 Kč
12	22.06.95	Technia – H.M., s. r. o., Hrbovická 328/348, Ústí nad Labem IČO: 47309636	p. Nebeský Jindřich	1 493,30 Kč	1 493,30 Kč	1 141 237,20	15,858	236,81 Kč
13	22.06.95	ČSAD Jablonec n. N., Pražská 14, Jablonec n. N., IČO: 44569793	p. Krausová	7 263,00 Kč	7 263,00 Kč	1 141 237,20	15,858	1 151,77 Kč

číslo	datum	konkurzní věstník	v zastoupení	výše nároku	výši	zbylá k rozvrhu	podíl v %	k vyplátě
14	23.06.95	Technasport Ústí n. L., a. s., Vaníčková 7, Ústí nad Labem	Ing. Karel Kunz feditel JUDr. Václav Hygijn a. k. Revoluční 8 Ústí nad Labem	2 500,00 Kč	2 500,00 Kč	1 141 237,20	15,858	406,92 Kč
15	22.06.95	RTR, spedice a zasilatelství, a. s., Velká tržební 48, n. l.	Ústí	2 140,00 Kč	1 408,00 Kč	1 141 237,20	15,858	223,28 Kč
16	26.06.95	Y&EN, s. r. o., BOX č. 4, iČO: 44500305	PO Litvínov,	14 192,50 Kč	14 192,50 Kč	1 141 237,20	15,858	2 250,65 Kč
17	26.06.95	Autopost-express, s. r. o., Klikatá 46, Praha 5, iČO: 44507359	Dr. Bohuslav Záruba ved. obch. odd.	524,00 Kč	524,00 Kč	1 141 237,20	15,858	83,10 Kč
18	27.06.95	ZPA DP, a. s. Nejdek, Petrohradská 13, Praha 10 iČO: 479 730	Dr. Miroslav Němec jednatel	2 301,40 Kč	2 301,40 Kč	1 141 237,20	15,858	364,96 Kč
19	27.06.95	Širojohal, a. s. Hl. Králové, Šlezská 839, Králové iČO: 40500381	Otto Gut ekonom a. s. pověřený vymáháním pohled.	21 623,00 Kč	0,00 Kč	1 141 237,20	15,858	0,00 Kč
20	28.06.95	Kratochvíl, s. r. o., Bíenerova 1532, Slaný, iČO: 18023280	JUDr. Josef Koubík advokát Šlezská 839 Hradec Králové JUDr. Petr Erba advokát dr. E. Beneše 528 Slaný	21 374,92 Kč	21 374,92 Kč	1 141 237,20	15,858	3 389,63 Kč
21	28.06.95	Vitkovice, a. s., Ruská 101, Ostrava, iČO: 45193070	JUDr. Amelie Bohačová vedoucí odboru obchodního práva	303 269,19 Kč	305 670,06 Kč	1 141 237,20	15,858	48 473,16 Kč

Pořadové číslo	Příloha došla dne	Konkursní věřitel	v zastoupení	výše nároku	nárok zjištěn ve výši	zbývá k rozvrhu	podíl v %	k výplatě
		RAMI SERVIS, s. r. o., Ruprechtická 85, Liberec 1 IČO: 46711139	Ing. Miroslav Šuchman ředitel	11 456,30 Kč	11 456,30 Kč	1 141 237,20	15,858	1 816,74 Kč
22	30.06.95	ČETRANS Ústí n. L., a. s., Revoluční 13, Ústí nad Labem IČO: 48268089	JUDr. Vladimír Fiala advokát Ak Mírové nám. 25 Ústí nad Labem	51 119,00 Kč	51 119,00 Kč	1 141 237,20	15,858	8 106,45 Kč
23	10.07.95	Herbacos, s. r. o., Štirozova 239, Pardubice, IČO: 15061906	JUDr. Jaroslav Sládek advokát Veveřkova 1343 Hradec Králové	6 386,50 Kč	6 386,50 Kč	1 141 237,20	15,858	1 012,77 Kč
24	17.07.95	TOSAP, s. r. o., Drážďanská 9, Ústí n. L., IČO: 47784423	p. Slaviček	11 391,51 Kč	11 391,51 Kč	1 141 237,20	15,858	1 806,47 Kč
25	14.07.95	České produktovody a ropovody, a. s., Spálená 5, Praha 1 IČO: 60193531	JUDr. Jiří Rajchl Bořivojova 1764 Roudnice nad Labem	90 969,51 Kč	90 969,51 Kč	1 141 237,20	15,858	14 425,94 Kč
26	18.07.95	Nová huť, a. s., Ostrava, IČO: 45193258	JUDr. František Kaleta vedoucí právního odboru	202 288,25 Kč	192 213,58 Kč	1 141 237,20	15,858	30 481,23 Kč
27	20.07.95	Global-Jewelsoft, s. r. o., Mezní 4, Ústí IČO: 45193258	Ing. Petr Semenec jednatel	7 737,70 Kč	7 737,70 Kč	1 141 237,20	15,858	1 227,04 Kč
28	27.07.95							

číslo	datum	konkursní věřitel	v zastoupení	výše nároku	výši	zbyvá k rozvrhu	podíl v %	k výplatě
29	02.08.95	Václav Žoha, technická poradenská služba, Svojsíkova 44, Ústí nad labem	Václav Žoha	10 000,00 Kč	10 000,00 Kč	1 141 237,20	15,858	1 585,80 Kč
30	23.08.95	AIR PRODUCTS, s. r. o., Ústecká 30, Děčín, IČO: 41324226	Jan Kafka credit controller	7 906,00 Kč	7 906,00 Kč	1 141 237,20	15,858	1 253,73 Kč
31	22.02.96	Martin Bergl, Výsluní 12, Litoměřice, IČO: 42478430	p. Martin Bergl	92 268,00 Kč	92 268,00 Kč	1 141 237,20	15,858	14 631,86 Kč
32	30.04.96	Setuza, a. s., Žukovova 100, Ústí n. L., IČO: 46708707	Mgr. Oldřich Cievárek právník a. s.	4 030,00 Kč	4 030,00 Kč	1 141 237,20	15,858	639,08 Kč
33	18.04.96	Ing. Jiří Stocký – Chempack, Stěžery 260, IČO: 47308214	Ing. Jiří Stocký	4 562,80 Kč	4 562,80 Kč	1 141 237,20	15,858	723,57 Kč
34	16.04.96	ESON, s. r. o., Tonasa 2, Neštěmice, IČO: 47308214	Ing. Jaroslav Prouza jednatel	247 991,10 Kč	247 991,10 Kč	1 141 237,20	15,858	39 326,43 Kč
35	20.05.95	Železářny Veselí, a. s., Kollárova 1229, Veselí n. M., IČO: 00011380	JUDr. Miroslav Chovanec advokát Skácelova 696 Strážnice	60 070,00 Kč	60 070,00 Kč	1 141 237,20	15,858	9 525,90 Kč
36	03.06.96	VZP ČR, okresní pojistovna ÚL, IČO: 41197518	Ing. Jan Christoph ředitel OP VZP ÚL	2 067,00 Kč	2 067,00 Kč	1 141 237,20	15,858	327,78 Kč
					7 196 458,03 Kč			1 141 214,31 Kč

v Ústí nad Labem

V Ústí nad Labem dne 12. 5. 1998

paní Jarm. Spiváček,

Daňoví poplatníci od nás právem očekávají, že konkurs-
procesy výrazně pohneme kupředu, což se nám zatím vůbec
neděje. Pracujeme totiž příliš pomalu, já i Vy, a musíme nutně
stát. Konstatování, že nejsou lidi a že naší činnosti brání
tato překážka, je sice pravdivé, avšak zcela irelevantní a
rozhodně vůbec nezajímá.

Hodlám proto svoji práci dále významně zrychlit bez ohledu
na nezující ustanovení pracovněprávních předpisů, neboť "nevím
ani hodiny." Totéž očekávám od svých spolupracovníků, Vás
tímto žádám.

Přeji si, aby byly letos uzavřeny nebo k uzavření připrave-
nkursy prohlášené do konce 1. pololetí 1996; jde o necelých
měsíců. Tento cíl je až na výjimky jistě dosažitelný, samo-
sta při použití ustanovení § 33 odst. 2 ZKV. Dílčí problémy
budeme velmi rychle vyřešit.

Jsem si jist, vážený pane kolego, že náš náhled na společ-
stvo je totožný, a velmi Vám za to děkuji.

V dokonalé úctě,

milan pavelčík

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v dále specifikovaných konkursních věcech v návaznosti na svůj obecný pokyn z 5. 1998

t a k t o :

I. Správkyním a správčům konkursních podstat ve věcech, chž byl konkurs prohlášen rozhodnutím podepsaného soudce bě od 29. 8. 1994 do 28. 6. 1996 včetně a řízení dosud ončilo (dále "SKP"), se ukládá, aby konkursní podstatu odleně zpeněžili způsobem, který uznají za vhodný (§ 27 . 1 ZKV). Jsou přitom povinni postupovat s odbornou péčí odst. 2 ZKV) a docílit co nejvýhodnější prodejní ceny.

II. Při postupu podle výroku č. I SKP neužijí prodeje dražbu, jestliže je jim známo, že s ním nesouhlasí věřický výbor (zástupce věřitelů, opatrovník věřitelů), a takorípad bezodkladně předloží k rozhodnutí soudu (§ 27 odst. V).

III. O okolnostech správy a zpeněžování konkursních podpředloží SKP podepsanému soudu průběžnou písemnou zprávě dni 15. 11. 1998, majíce přitom na zřeteli, že podle cházejícího soudního pokynu z 12. 5. 1998 musí být konečpráva vyhotovena - nebrání-li tomu důležité důvody - do 12. 1998 (§ 29 odst. 1 ZKV).

ení: Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné
---- (§ 12 odst. 3 ZKV).

V Ústí nad Labem dne 31. 8. 1998

rávnost vyhotovení:
nová Hana

Milan Zamrazil v.r.
samosoudce

V Ústí n. L., dne

15. 1. 1996

0/95-26 (konkurs úpadce TONASO TRADING) - postoupení dosud
přihlášených pohledávek

Ve shora uvedené věci postupuji stejnopisy dosud soudu do-
ch konkursních přihlášek (vč. příloh) a žádám o sestavení
dběžného seznamu věřitelů, jenž bude použit při volbách věři-
ského výboru na schůzi, která se současně svolává na 27. února
6.

Sestavení definitivního seznamu přihlášek a obstarání stano-
ka úpadce (§ 20 odst. 4 zákona o konkursu a vyrovnání) očekávám
2 měsíců po konání uvedené schůze tak, aby přezkumné jednání
lo být nařízeno na konec 1. pololetí t.r.

S pozdravem

RAJSKÝ SOUD v Ústí nad Labem

Právní oddělení - úřadová

400 92 Ústí nad Labem 2

JUDr. Milan Zamrazil *M.*
samosoudce

právní vyhotovení

15.1.1996